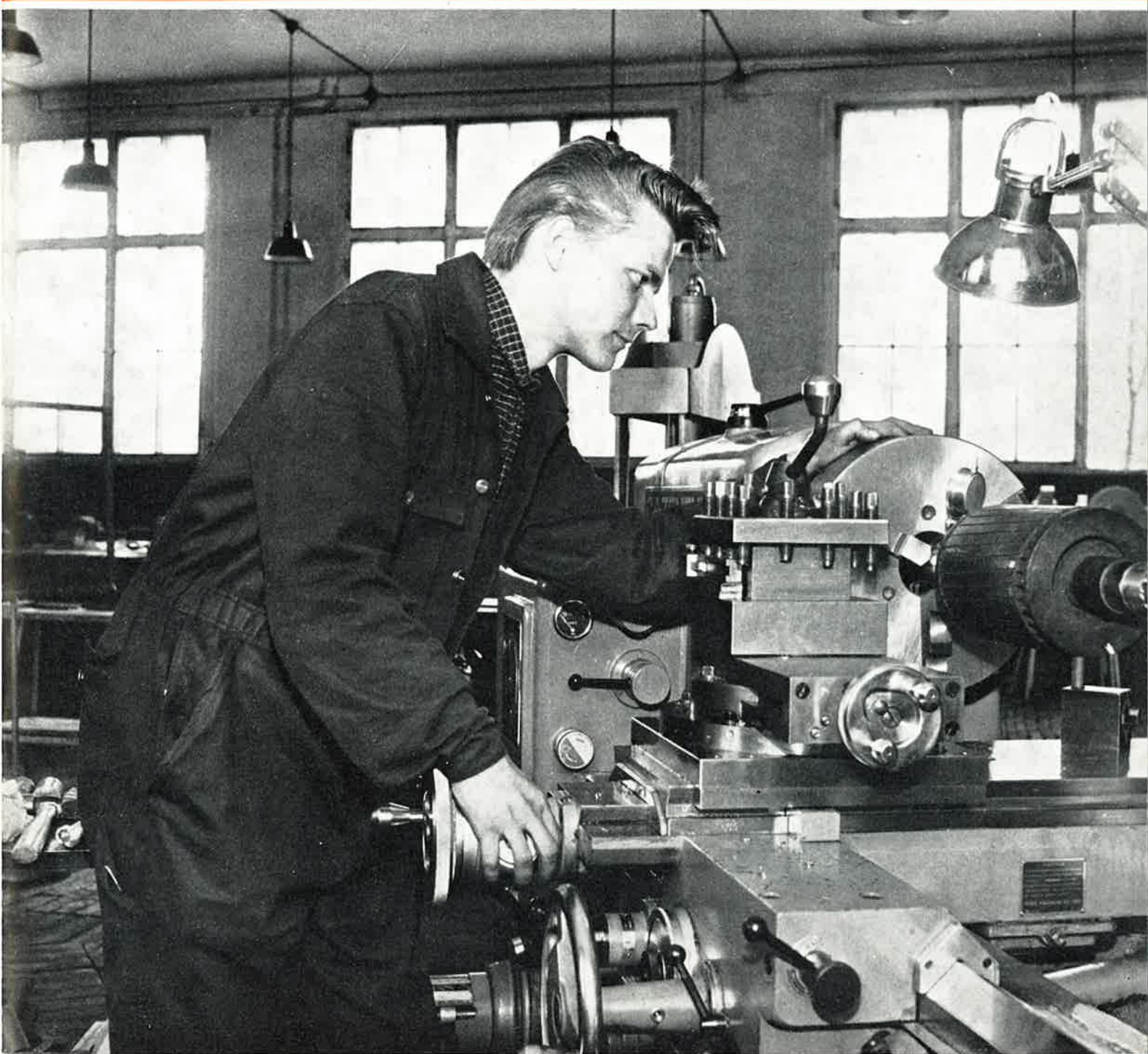

KYMI-YHTYMÄ

HENKILÖKUNNAN
JULKAISU

- 1 Tehokasta rakentamista
- 2 Yhtiön ammattikoulu juhli puolivuosisataista toimintaansa
- 5 Ministeri Aarno Niini: Ammattikasvatus myötätulessa
- 7 Rehtori Viljo Tanner: Yhtiön ammattikoulun vaiheita puolen vuosisadan ajalta
- 12 Ammattikoulu tänään
- 16 Ammattikoulun toinen työnjohtajakurssi päättynyt
- 18 Metsänhoitaja Olavi Saira: Moottorisahakarsinta merkittävä uutuus haku-
teknikassa
- 19 Liikennetietoutta selluloosatehtaalaisille
- 20 Tekn.lisensiaatti Teuvo Ilmonen: Ferrihydroksidin reaktioista hydratsiin
kanssa
- 21 Uusi tehdasruokala
- 22 Tuhannes omakotitalo
- 24 Puutarhaopettaja Eva-Kaisa Airaksinen: Parvekepuutarha
- 26 Voikkaan tehdas juhli yhtymän hiihtomestaruuskilpailuissa
- 28 Kymenlaakson Viesti
- 30 Kunniamerkkejä
- 30 Pitkäaikaisesti palvelleita
- 31 Merkkipäiviä
- 35 Manan majoille
- 36 Tehtaanlääkäri: Kahvista ja kahvin nauttimisesta

Kirjoitusten ja kuvien lainaaminen ilman lupaa kielletty

TOIMITUS: VASTAAVA TOIMITTAJA: VEIKKO TALVI - TOIMITUSSIHTE: HELI KYLLÖNEN - KIRJAPAINO: KOUVOLAN KIRJA- JA KIVIP.

Kuusankoskelainen ammattikoulun metallilinjän opilas Jouni Rämä silmä tarkkana ja käsi vakaana sorvin ääressä

Ammattikoulun 50-vuotisjuhlassa kiinnitettiin huomiota ei ainoastaan päävänsankariin vaan maamme ammattikasvatukseen ylipäänsä. Juhlapuhuja ministeri Aarno Niini totesi ammattikoululaitoksen kehittyneen sotien jälkeisenä aikana ripein askelin. Teollisuuden omilla ammattikouluilla on tärkeä tehtävä ammattikasvatusjärjestelmässä.

Ammattikoulun toiselta työnjohtajakurssilta sai päästötodistuksen 16 yhtiöläistä. Tällä kertaa olivat vuorossa selluloosa- ja kemialliset tehtaat.

Metsäosastolla on opetettu moottorisahakarsintaa. Ruotsinmaalainen Torsten Karlsson toimi opettajana ja koulutettavana oli kymmenen yhtiön palveluksessa olevaa metsätyömiestä, jotka vuorostaan työnopastajina tekevät tätä

uutta tekniikkaa tunnetuksi yhtiön metsätyömailla.

Högforsin Salon tehtaalla on otettu käyttöön uusi viihtyisä tehdasruokala. Yli puolet tehtaan väestä aterioi ruokalassa.

Omakotirakennusrintamalla Kuusankosken tehtaalla on talotilasto muuttunut nelinumeroiseksi. Sähköasentaja Alpo Laaksosen rakentama omakotitalo on järjestyksessä tuhannes.

Yhtymän hiihtomestaruuskilpailut pidettiin tällä kertaa Voikkaalla. Isännät olivat vieraanvaraisia, mutta kohteliaisuudesta muiden tehtaiden kilpailijoita kohtaan heitä ei kannata kehua, siksi ylivoimaisesti he veivät voitot kotiinsa. Voikkaan hiihtojoukkue menestyi hyvin myös Kymenlaakson Viestissä saavuttaen kolmannen sijan.

Tehokasta rakentamista

Lehtemme tässä numerossa kerrotaan, että Kuusankoskella on yhtiön piirissä valmistunut tuhannes omakotitalo. Tämä tilasto tarkoittaa tietenkin niitä taloja, jotka on rakennettu yhtiön omakotitoiminnan tukemana. Tämä sosiaalinen työmuoto pantiin alulle viime sodan jälkeen. Ensimmäiset kuusi taloa valmistuivat v. 1947 ja nyttemmin luku on kasvanut tuhanneksi. Myös yhtiömme muilla tehdasseuduilla on harrastettu menestyksellisesti omakotitalojen rakentamista ja rakennusten kokonaismäärä lähentelee jo puolta-toistatuhatta. Tietenkin yhtiöläisten omistuksessa olevien asuntojen määrä on huomattavasti suurempi, sillä oman kurkkihirren alla asuminen on ollut monen unelmana ja tavoitteena jo aikaisemminkin. Viime vuoden lopulla yhtiön vakinaisesta henkilökunnasta asui omissa asunnoissaan lähes 44 prosenttia. Kuusankosken tehtaiden palveluksessa olevien oman asunnon haltijoiden luku on jo aivan 50 prosentin tuntumassa.

Tässä ei ole tarpeellista lähemmin selvittää niitä keinoja, joiden avulla tämä suurenmoinen tulos on saavutettu. Riittää kun toteamme, että omakotirakennustoiminnan avuksi luotu järjestelmä on osoittautunut tehokkaaksi ja että toisaalta rakentajien, toisaalta ohjausta sekä neuvontaa yhtiön puolesta hoitavien henkilöiden välinen yhteistyö on ollut läheistä ja luottamuksellista. Rakentajien oma työpanos on myös melkein jokaisessa tapauksessa näytellyt aivan ratkaisevaa osaa yrityksen läpiviemisessä.

Sen sijaan tällä kertaa tahtoisimme esittää kysymyksen, mitä omakotirakennustoiminta on merkinnyt asumistason kohottajana? Kun vajaassa kahdessakymmenessä vuodessa tuotetaan näin valtava määrä tilavia ja nykyaikaisia asuntoja, on sen täytynyt merkitä suorastaan vallankumouksellista muutosta asunto-olosuhteissa. Yhä useammat ovat saaneet kodikseen oman talon, joka huone-luvultaan, suunnittelultaan ja mukavuuksiltaan vastaa heidän tarpeitaan suorastaan ihanteellisesti toteutettuna. Kun tämä kaikki on voitu toteuttaa taloudellisen kantokyvyn rajoissa, on tämä sosiaalinen edistysaskel tapahtunut myös terveellä pohjalla.

Omakotirakennustoiminta on ratkaissut myös talotyypin: yhden perheen asuttavan ja omalla tontilla sijaitsevan rakennuksen. Tosin aivan viime aikoina on jonkin verran hankittu myös osakehuoneistoja kerrostaloista ja vastaisuudessa tällainen kaupunkilaispiirre tulee ehkä voimistumaan, mutta siitä huolimatta omakotitalovaltaisuus tulee säilymään ylivoimaisena.

Perhe-elämän ja vapaa-ajan käytön kannalta tällaista asumista omassa talossa ja puuhailua omalla palstalla tuskin voidaan yliarvioida. Pikemminkin näkisimme omakotirakennustoiminnan suosimisessa suorastaan pyrkimyksen luoda olosuhteet, joissa sopuisa perhe-elämä voisi kukoistaa ja joissa yksilön vapautta mahdollisimman vähän rajoitettaisiin.

Yhtiön ammattikoulu juhli puolivuosisataista toimintaansa

Ammattikoulu juhlavalaistuksessa
50-vuotispäivänään 2. 2. 1964

Kymin Osakeyhtiön Ammattikoulun 50-vuotisjuhlaa vietettiin sunnuntaina helmikuun 2 päivänä, jolloin oli päivälleen kulunut puoli vuosisataa koulun toiminnan alkamisesta. Tilaisuudesta ei muodostunut ainoastaan huomattava paikallinen juhla, vaan samalla koulun merkitystä tarkasteltiin koko maan ammattikasvatuksen kannalta. Tämä olikin varsin paikallaan; onhan tällä koululla ollut uranuurtajan asema maaseudun ja nimenomaan teollisuuspaikkakuntien ammattikasvatuksen kehittämisessä, ja perinpohjaisen opetussuunnitelman muutoksen ansiosta tämä koulu kelpaa nykyisinkin esimerkiksi puunjalostusteollisuuden työntekijöiden koulutustoimintaa tehostettaessa ja uusia koulutusmuotoja etsittäessä.

Juhlan arvokkuutta lisäsi edustava kutsuvierasjoukko. Juhlapuhujaksi oli saatu maamme ammattikasvatuksen keskeisin henkilö, sosiaaliministeriön ammattikasvatus-

osaston ylijohtaja, ministeri Aarno Niini. Juhlaa kunnioitti läsnäolollaan myös maaherra Artturi Ranta, ja yhtiön johtoa edustivat hallituksen puheenjohtaja, varatuomari C. J. Ehrnrooth, vuorineuvos K. E. Ekholm ja hallituksen jäsen, varatuomari Mika Tiivola. Kutsuvieraiden joukossa nähtiin myös Kuusankosken kauppalan, seurakunnan, koulujen, lukuisten yhdistysten ja Kymenlaakson ammattikoulujen edustajia sekä koulun entisiä opettajia ja oppilaita. Läsnä olivat myös Kuusankosken tehtaiden johto, osastopäälliköt ja lukuisia muita koulua lähellä olevia. Avarat tilat riittivät myös nykyisen oppilaspolven mukanaoloon.

Juhlan aloitti ammattikoulun soitto-kunta, jota oli vahvistettu entisillä soittajilla. Dir.mus. Alvar Korven väsymätön uurastus soitto-kuntansa parissa ja yhä uusien soittajien kasvattajana on ollut tuloksellista, siitä tämän soitto-kunnan mainiot esitykset olivat kauniina osoituksena.

Ammattikoulun johtokunnan puheenjohtaja, varatuomari Robert Brotherus toivotti juhlayleisön tervetulleeksi. Erityisen ilonsa hän lausui sen johdosta, että juhlavieraiksi oli saatu entisiä opettajia ja oppilaita aina ensimmäistä vuosiluokkaa myöten. Tämä oli katsottava kädenojennukseksi menneiltä vuosilta ja niiltä ikäpolvilta, jotka ovat olleet aktiivisesti kehittämässä ammattikoulua. Puhuja jatkoi:

— Koulu on se yhteiskuntamme laitos, joka ehkä kiinteämmin kuin mikään muu elää yhteiskuntamme mukana sen kehitystä seuraavana ja siihen vaikuttavana tekijänä. Näkyvänä todistuksena tästä on kouluuudistuksiin jatkuvasti kohdistunut mielenkiinto. Onkin paikallaan, että tähän yhteiskunnallisen kehityksemme kannalta elintärkeään kysymykseen jatkuvasti kiinnitetään huomiota, mutta sitä tehtäessä ei voida silmätä vain eteenpäin, kehityksen tulevaan suuntaan. Yhtä tärkeätä on samanaikaisesti luoda kat-

se taaksepäin, niihin kokemuksiin, joita sieltä on saatavissa.

— Teidän miellinne, koulun nykyiset oppilaat, haluaisin tässä yhteydessä palauttaa erään yksityiskohdan, joka läheisesti liittyy juuri meidän kouluumme. Keskellä koulumme kenttää seisoo punagraniittinen patsas. Se seisoo siinä korutoman arkisessa ympäristössään ollen ehkä harmillisella tavalla tiellä voimistelutuntien ja välituntien pallopeleissä, mutta tutunomaisena ja tuleviin koulumuistoihinne kiinteästi liittyvänä. Tähän itsenäisyytemme saavuttamisen muistomeriksi pystytettyyn patsaaseen hakuksena on oppilaspolvi toisensa jälkeen lukenut sanat: "Ainoastaan se kansa, joka itse kykenee auttamaan itseänsä, voi luottamuksella katsoa tulevaisuuteen". Tämä suuren kansallisen herättäjämme J. V.

na te keräätte tiedoissa ja taidoissa sen pohjan, jolle rakennatte tulevaisuutenne mahdollisuudet. Koulu on elämää varten, sanotaan usein, mutta se ei ole ainoastaan oppilaiden tulevaa elämää varten, vaan elintärkeä koko yhteiskunnan tulevaisuudelle.

Lopuksi puhuja ilmoitti, että yhteisö oli ammattikoulun juhluvuoden kunniaksi päättänyt perustaa kaksi 1 000 markan suuruista apurahaa, jotka hakemuksen perusteella vuosittain voidaan antaa sellaisille ammattikoulun paperi- tai selluloosalinjan menestyksellisesti suorittaneille entisille oppilaille, jotka jatkavat opintojaan paperi- tai selluloosalalla teknillisissä oppilaitoksissa.

Koulun rehtori Viljo Tanner esitti laatimansa koulun 50-vuotishistoriikin. Ministeri Aarno Niini

Ammattikoulun johtokunnan puheenjohtaja, varatuomari Robert Brotherus pitämässä 50-vuotisjuhlan avauspuhetta ja rehtori Viljo Tanner esittämässä koulun historiikkia

Sali täyttyi aulaa myöten kutsuvieraista ja koulun omasta väestä

Snellmanin toteamus on vielä tänä päivänä osoittautunut todeksi ja velvoittavaksi. Se velvoittaa meitä itse kutakin jatkuvasti ponnistelemaan eteenpäin, niin että tämä kansa, meidän kansamme, voisi luottamuksella katsoa tulevaisuuteen, sillä kansojen kohtalot ovat niiden yksityisten kansalaisten käsissä.

— Koulu aika on teille etsikkoa siinä mielessä, että sinä aika-

käsitteli juhlapuheessaan maamme ammattikasvatuksen sodanjälkeistä nousukautta. Puheensa lopussa hän onnitteli koulua antaen sen suorittamalle kasvatustyölle varauksettomman tunnustuksen. Lyhennelmä historiikista ja juhlapuhe on julkaistu toisaalla lehdessämme.

Soittokunnan esitysten lisäksi kuultiin juhlassa ammattikoulun entisen oppilaan, viilaaja Pekka

Kymen läänin maaherra Artturi Ranta onnittelee juhlivaa koulua

Nykyisen oppilaspolven tarkkaavaisia ilmeitä 50-vuotisjuhlassa

Sekakuoro Kaiku lauloi rva Hilikka Norkamon johdolla Sibeliuksen 'Vapautetun kuningattaren'

Nissilän huilusoolo, kanttori Tapani Rautasuo on urkusoolo ja Sekakuoro Kaiun esittämänä Sibeliuksen 'Vapautettu kuningatar'. Tämä valmis ja vaikuttava esitys, jonka rva Hilikka Norkamo johti ja jonka pianosäestyksestä vastasi kanttori Tapani Rautasuo, oli samalla kunnianosoitus Kaiku-kuoron perustajan ja pitkäaikaisen johtajan, rehtori Väinö Niinivaaran muistolle. Ovathan paikkakunnan kuorolaulun perinteet niin läheisesti

liittyneet myös ammattikoulun vaiheisiin.

Lukuisasti onnentoivotuksia

Juhliva ammattikoulu sai vastaanottaa lämminhenkisiä onnitte-
telupuheita, kukkalaitteita ja lahjoja. Onniteluja esittivät maaherra Artturi Ranta, eläkkeellä oleva koulun pitkäaikainen opettaja Helmi Rauhala, Kuusankosken kauppala (J. Mikkonen ja Einar Virtanen), seurakunta (Antti Arp-

nar Virtanen), Teollisuuden ammattikoulujen yhteistyöelimen johtokunta, ruotsalainen yhteiskoulu, Kymintehtaan ja Voikkaan mestari-kerhot, koulun entinen rehtori, fil. maist. Jukka Wallenius, Kymenlaakson ammattikoulut, Högforsin Tehtaan konepajakoulu, A. Ahlström Oy:n Karhulan konepajakoulu ja Kaiku-kuoro. Adressein onnittelivat Kuusankosken Teknilliset Toimihenkilöt, Vaajakosken Ammattikoulu, Kuusankosken Säästöpankki, Kuusankosken Työväen-

pe ja Hjalmar Alén) Kymintehtaan laisten, Kuusankosken ja Voikkaan työväenyhdistykset (Lauri Lahtinen), SAK:n Kuusankosken paikallisjärjestö (Lasse Lehtisare), SAJ:n Kuusankosken paikallisjärjestö (Ei-

opisto, Imatran Ammattikoulu, I. Kaskiala ja B. Bäcklund, Oy Serlachius Ab:n ammattikoulu sekä selluloosa- ja kemian alan työnjohtajakurssi.

Varatuomari Brotherus kiitti onnentoivotuksista. Juhla päättyi torvien säestämänä laulettuun Maamme-lauluun.

Tyttöoppilaiden puuttuminen juhlayleisön joukosta sai selvityksen väliajalla, jolloin toisen kerroksen aulassa nautittiin juhlakahvit. Ammattikoulun tytöt opettajiensa johdolla antoivat vakuuttavan näytteen siitä, mitä kotitalousosaston puolella saadaan aikaan. Juhlapäivälliset pidettiin Koskelan suuressa salissa.

Työnopettaja, dir.mus. Alvar Korven (edessä vasemmalla) entisiä ja nykyisiä soittajapoikia, joista oli koottu komea juhlasoittokunta

Ammattikasvatus myötäfuudessa

Ministeri
Aarno Niini
pitämässä
juhlapuhetta
ammattikoulun
50-vuotisjuhlassa

Ammattikasvatuksemme — samoin kuin koko muu opetustoimikin — on elänyt koko sodan jälkeisen ajan voimakasta nousukautta. Sotien päättyessä oli vain 25 suurimmalla kaupungilla ja kauppalalla ns. valmistavat ammattikoulut, 15 teollisuuslaitoksella omat ammattikoulunsa sekä sen lisäksi muutamia käsityöalojen erikoisammattikouluja. Valmistavissa ammattikouluissa annettiin melkein pässäännönmukaisesti opetusta vain metalli- ja puusepäntöissä sekä ruoanlaitossa ja ompelussa. Konepajakouluissa ja käsityöalojen erikoisammattikouluissa opetus sen sijaan oli jo täyteen ammattitaitoon johtavaa.

Sodasta palaavien nuorten työhönsijoitus, keskeytyneen tuotantoelämän käyntiin saattaminen ja ennen kaikkea raskaat sotakorvaukset vaativat nopeita toimenpiteitä teollisuus- ja käsityöalojen työntekijäasteisen ammattikoulutuksen laajentamiseksi. Aluksi turvauduttiin kurssimuotoiseen pikakoulutukseen. V. 1947 laadittiin ns. ammattikoulutuksen 10-vuotissuunnitelma, jonka mukaisesti koko maa piti peittää 18 valtion omistaman keskusammattikoulun perusverkolla. Jo edellisessä vuonna aloittivat tilapäistiloissa toimintansa valtion keskusammattikoulut Hämeenlinnassa, Jyväskylässä, Joensuussa ja Oulussa. Myöhem-

min ovat päässeet toimintaan ruotsinkielinen keskusammattikoulu Vaasassa sekä suomenkieliset keskusammattikoulut Rovaniemellä ja Seinäjoella. Sen lisäksi toimii nyt jo keskusammattikoulu Kajaanissa tilapäistiloissa. Kaikki keskusammattikoulut antavat monipuolista — suurimmissa on n. 30 eri opintolinjaa — 2—3-vuotista peruskoulutusta. Keskusammattikoulujen koulumuodon osoittautuessa tarkoituksenmukaiseksi alkoivat kunnat yhteistoimin kuntainliittoina perustaa opetukseltaan keskusammattikouluja vastaavia yleisiä ammattikouluja.

Maassamme 70 ammattikoulupiiriä

Edellä mainitulta pohjalta laadittiin ensimmäisen kerran 1951 sekä lopullisesti 1954 esitys uudeksi laiksi ammattioppilaitoksista, joka tuli hyväksytyksi 1958 ja astui voimaan seuraavan vuoden alussa. Lain mukaan kunnilla pitää olla käytettävissään määrätty, kuntamuodosta ja asukasluvusta riippuva vähimmäismäärä vuosittaisia oppilaspaikkoja yleisissä ammattikouluissa, joissa annetaan ainakin suurimpien ammattialojen (metallityö, konekorjaus, sähköala, puusepäntyö, rakennustoiminta, ravintotalousala ja ompeluammatit) peruskoulutusta 2—3-vuotisilla opintolinjoilla. Opetus on laaja-alaista, ja oppilaat

voivat koulun jälkeen työssä harjaantuen tai vaativimmissa ammateissa erikoisammattikouluissa tai niitä vastaavilla yleisten ammattikoulujen erikoislinjoilla opetusta saaden erikoistua useampiin eri ammatteihin. Kunnat voivat täyttää mainitun velvollisuutensa joko yksinään tai yhteisesti omia ammattikouluja ylläpitäen tahi varaamalla oppilaspaikat valtion keskusammattikouluista, jolloin ne joutuvat kummassakin tapauksessa osallistumaan sekä perustamis- että ylläpitokustannuksiin samassa määrin. Kunnat ovatkin täyttäneet lain velvoitteen varsin ripeästi, sillä tällä hetkellä kaikki kunnat yhteensä ovat jo ylittäneet lain minimin n. 25 %:lla, maalaiskunnat jopa 61 %:lla. Kuntaryhmittäin asiaa tarkasteltaessa voidaan todeta, että ainoastaan suurimmilla kaupungeilla (yli 20 000 asukasta) on enää n. 10 % vajeus lain säättämästä oppilaspaikkojen vähimmäismäärästä. Tämä johtuu siitä, että Joensuun, Oulun, Rovaniemen ja Seinäjoen kaupungit, joissa toimii valtion keskusammattikoulu, eivät ole vielä varanneet keskusammattikouluista oppilaspaikkoja, vaan ovat panneet vireille omien kunnallisten ammattikoulujen perustamishankkeet. Pääosan lain velvoitteesta, joka piti täyttää v. 1962 mennessä, kunnat ovat täyttäneet omia ammattikouluja perustaen tai entiset

valmistavat ammattikoulunsa yleiseksi ammattikouluiksi muuttaen. Näin ollen koko maa on tullut peitettyksi noin 70 yleisen ammattikoulupiirin muodostamalla perusverkolla, johon kuuluu 8 valtion keskusammattikoulua, 44 kuntainliittojen ja 22 yksityisten kuntien omistamaa yleistä ammattikoulua. Eräissä koulupiireissä toimivat tyttöjen ja poikien ammattikoulut eri kouluyksikköinä, joten yleisten ammattikoulujen kokonaismäärä 74 on vastaavasti suurempi kuin vastaavien koulupiirien lukumäärä 70.

Kuten edellä sanotusta on käynyt ilmi, on meillä ammattikoulutuksen laajentaminen alettu 'tyvestä puuhun nousten'. Tähän mennessä on päähuomio kiinnitetty työntekijämäärältään suurien ammattiryhmien peruskoulutukseen. Tällä hetkellä voidaankin sanoa, että mainittu peruskoulutus on jo tyydyttävästi hoidettu.

Teollisuuslaitosten omilla ammattikouluilla tärkeä tehtävä

On itsestään selvää, että varsin naisten teollisuusammattien täydellistä ammattikoulutusta ei voida hoitaa yleisissä ammattikouluissa. Tämä koskee ennen kaikkea ns. prosessiteollisuutta. Ei voitane kuvitella, että esim. paperiteollisuuden, tekstiiliteollisuuden jne. ammattikoulutus voitaisiin kokonaan antaa yleisissä ammattikouluissa. Monilla teollisuusaloilla ammattikoulutus tai ainakin sen erikoisopetusta sisältävä osuus on annettava asianomaisten tuotantolaitosten yhteydessä, koska alan tehtaissa ovat valmiina tarpeelliset työvälineet ja laitteet; on saatavissa opetuskohteeksi soveltuvaa työtä, samoin jatkuvasti ajan tasalla pysyvät opettajat, joita ehdottomasti tarvitaan mainitussa erikoisopetuksessa. Tämä on todettu yhteisymmärryksessä kauppa- ja teollisuusministeriön ja alan tuotantolaitosten kes-

ken, mikä ilmenee mm. siitä, että tehtaitten konepajakouluja, joita v. 1958 oli toiminnassa vain 23, on nyt jo 40. Myös sellaiset teollisuusalat, joilla aikaisemmin oli tyydytty vain oppisopimuskoulutukseen, ovat yhä enenevässä määrässä siirtymässä koulumuotoiseen ammattiopetukseen. Niinpä tekstiili-, valmisvaate- ja jalkineiteollisuuden koulumuotoinen opetus on jo saatu alkuun. Parhaillaan on suunnitteilla mm. nahka-, elintarvike- ja kemiallisen teollisuuden koulumuotoisen opetuksen aloittaminen. Kehitys näyttää johtavan siihen, että yhä useimmilla teollisuusaloilla pyritään antamaan ensin kunnallisissa yleisissä ammattikouluissa 1—2-vuotinen yhteinen peruskoulutus alalle aikoville, jonka jälkeen oppilaat siirtyvät tuotantolaitosten omistamiin ammattikouluihin, joissa he saavat eri opintolinjoiksi jakautuvan erikoiskoulutuksen.

Myös kurssimuotoista ammattikoulutusta tarvitaan

Maassamme on erilaisten ammattien lukumäärä n. 3 000, niiden joukossa sellaisia ammatteja tai ammattiryhmiä, joissa voidaan antaa koulumuotoista valmennusta, n. 300—400. Täten on itsestään selvää, ettei ammattikoululaitostamme voida koskaan kehittää niin laajaksi ja monipuoliseksi, että kaikille uusille työntekijöille voitaisiin antaa koulumuotoinen valmennus. Koulutustarpeessa esiintyy jo yhdenkin tuotantolaitoksen puitteissa myös niin nopeita heilahduksia (esim. tuotantosuunnan vaihdokset, tilauskannan muutokset jne.), että koulumuotoinen valmennus, joka edellyttää kiinteitä opetustiloja ja työvälineitä sekä päätoimisia opettajia, ei voi tarpeeksi nopeasti niitä seurata. On näin ollen välttämätöntä, että meidän on suunnitelmallisesti kehitettävä ja laajennettava myös kurssimuotoista ammattikoulutustamme,

josta pääosa lankeaa myös tehtaitten ja muiden tuotantolaitosten osuudelle. Siinä tapauksessa, että parhaillaan uusittavana oleva oppisopimuslaki osoittautuu tarkoituksenmukaiseksi, voidaan toivoa, että myös oppisopimuskoulutus ainakin käsityövoittoisissa ammateissa tulisi huomattavasti laajentumaan nykyisestäään.

Ammattikoulutuksen oltava elinkeinoelämän todellisten tarpeiden mukainen

Ammattikoulujen tehtävänä on toisaalta vastata siitä, että elinkeinoelämä saa riittävästi ammattitaitoista työvoimaa todellisen tarpeensa mukaisesti ja toisaalta huolehtia siitä, että nuorisolla on riittävästi opinsaantimahdollisuuksia.

Ensiksi mainitun tehtävän hoitamiseksi ammattikouluviranomaiset seuraavat jatkuvasti työvoimatilastojen ja muiden lähteiden perusteella elinkeinoelämän todellista työvoima- ja koulutustarvetta sekä sen alueellista ja ammatillista jakaantumista. Ministeriössä on valmistumassa tätä koskeva selvitys, jonka pohjalta tarkistetaan yleisten ammattikoulujen opintolinjat ja niiden koulutuskapasiteetti sekä laaditaan koko maata käsittävä teollisuus- ja erikoisammattien suunnitelma. Jotta koulutus voitaisiin järjestää elinkeinoelämän todellisten tarpeiden mukaisesti, järjestetään ministeriön toimesta ammattialoitain elinkeinoelämän edustajille sekä koulujen rehtoreille ja opettajille yhteisiä neuvottelupäiviä, joilla käsitellään vastaavan alan sekä opetussisältöön että koulutuslaajuuteen liittyviä kysymyksiä, jonka jälkeen todetut seikat pyritään yhteisvoimin toteuttamaan. Tässä koulussa edustettuina olevista aloista on jo metallityön, sähköasennuksen sekä selluloosa- ja paperiteollisuuden osalta pidetty mainittu neuvottelupäivät. Myös opetussuunnitelmia uusittaessa ja

oppikirjoja laadittaessa pyritään kuulemaan kunkin alan asiantuntijoita, joten nämä tehtävät viime vuosina on yleensä annettu sellaisen suppeitten toimikuntien suoritettavaksi, joissa sekä elinkeinoelämän että koulujen edustajat ovat yhteistyössä keskenään.

Edellä mainitun toisen tehtävän suorittamiseksi ministeriö seuraa jatkuvasti muiden koulumuotojen kehitystä ja pyrkii johtamaan ammattikoululaitosta siten, että se mahdollisimman hyvin niveltäisi myös näiden toimintaan. Niinpä viime vuosina, jolloin oppikoulu ja varsinkin sen keskikouluaste on huomattavasti laajentunut, ammattikouluihin on perustettu useita keskikoulupohjaisia opintolinjoja sellaisille ammattialoille (laborantti,

instrumenttiasentaja, radioasentaja, suurtalouden emäntä jne.), joiden opetuksessa lähes kaikki keskikoulun oppimäärään kuuluvat tiedot — matemaattiset aineet, kielet jne. — ovat tarpeen. Viime syksynä olikin ammattioppilaitoksiin otetuista oppilaista jo lähes 10 % keskikoulun (tai ylioppilastutkinnon) oppimäärän suorittaneita.

Ihmisen kasvattaminen tärkein päämäärä

Ministeriö on kuitenkin tietoinen, että ammattikoululaitoksenkaan ainoana tarkoituksena ei ole vain ammattitaidon antaminen eikä myöskään vain koulunkäyntimahdollisuuksien lisääminen, vaan että ammattikoulun — samoin kuin

kaikkien muidenkin koulujen eräänä tärkeimpänä tehtävänä on ihmisen kasvattaminen. Teollisuuden edustajat sanovat usein meille ammattikouluviranomaisille: huolehtikaa te ensisijaisesti oppimiskykyisten ja luonteeltaan sopusuhtaisten kansalaisten kasvattamisesta, kyllä me sitten opetamme heille ne työt, mitä he kukin joutuvat työpaikallaan suorittamaan. Kun otetaan huomioon tekniikan nopea kehitys ja se, että osa niistä nuorista, jotka nyt ovat ammattikouluissa, työskentelevät teollisuudessa vielä v. 2000, voidaankin perustellusti sanoa, että ihmisen kasvattaminen on myös ammattikoulun päätarkoitus. Tähän päämäärään onkin ammattikouluissa viime vuosina kiinnitetty entistä enemmän huomiota.

Rehtori Viljo Tanner:

Yhtiön ammattikoulun vaiheita puolen vuosisadan ajalta

Kansakoulun käyneiden jatko-opetus

Laki, joka kielsi lasten pitämisen ansiotyössä teollisuudessa, oli suuri parannus sosiaalisessa lainsäädännössämme. Kuitenkin kysymys sopivan toiminnan järjestämiseksi kansakoulun kurssin suorittaneille lapsille, joilla ei ikänsä puolesta vielä ollut mahdollisuuksia päästä ansiotyöhön, kaipasi edelleen ratkaisua. Paikkakuntamme vanhimmassa opinahjossa, v. 1883 perustetussa Kymintehtaan kansakoulussa, alettiinkin antaa jatko-opetusta miltei heti koulun perustamisesta lähtien. Osanotto jatko-opiskeluun oli vapaaehtoista. Opettajina toimivat kansakoulunopettajat.

Kansakoulujen jatko-opetusta ei tuolloin ollut vielä valtiiovallan taholta määritelty. Vasta v. 1906 otettiin koululakiin vapaaehtoisia kursseja koskeva määräys. Kuusankoskella otettiin tämän määräyksen

edellyttämät jatkokurssit käytäntöön syyslukukauden alussa samana vuonna.

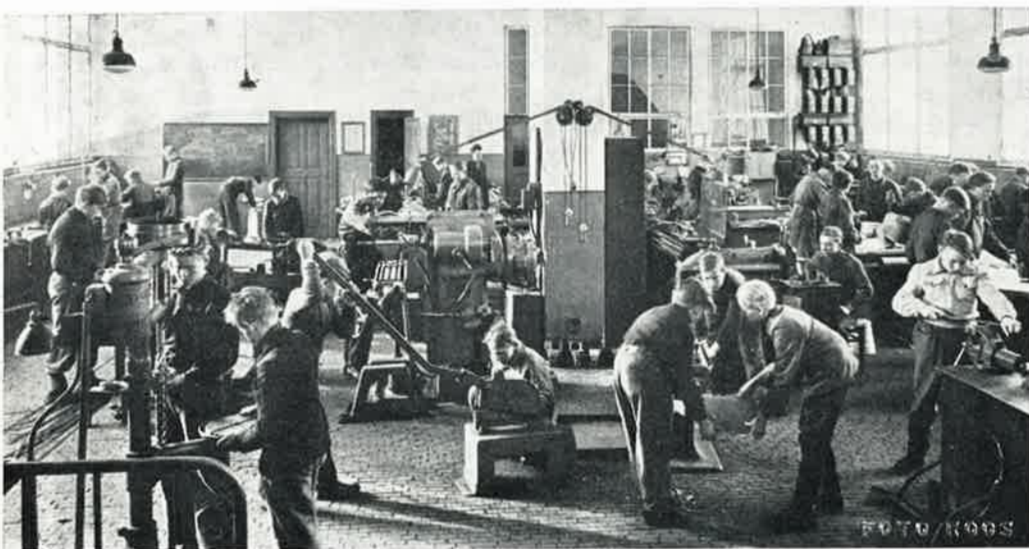
Ammattikoulun tarpeellisuus oivalletaan Kuusankoskella

Viikossa opiskeltiin ainoastaan neljä tuntia, eikä jatko-opetuksen laajuus ja laatu tyydyttäneytään sellaisia henkilöitä, jotka tunsivat vastuuta nuorisosta. Niinpä heräsi ajatus ammattikoulun perustamisesta paikkakunnalle. Eräissä kaupungeissa oli jatko-opetus jo aikaisemmin tällä tavoin järjestetty, ensiksi Helsingissä, jossa poikien ja tyttöjen ammattikoulu oli ollut toiminnassa vuodesta 1899 lähtien. Muutamissa kaupungeissa oli vuodesta 1887 lähtien toiminut ns. käsityöläiskouluja ammattioppilaita ja työntekijöitä varten. Nämä koulut oli tarkoitettu varttuneemmassa iässä oleville.

V. 1900 annettiin käsityöläiskouluja koskeva uusi asetus, jossa säädettiin mm., että koululle, jossa opetetaan käytännöllistä ammattityötä, voidaan harkinnan mukaan myöntää valtionavustusta työnopeutuksesta aiheutuviin kustannuksiin. Tämä uusi asetus antoi varsinaisen sysäyksen valmistavien ammattikoulujen syntymiselle. Helsingin jälkeen olivat vuorossa Porin ja Porvoon ammattikoulut, jotka aloittivat toimintansa v. 1907. Vuotta myöhemmin avasi ovensa Kotkan ammattikoulu ja v. 1912 sai Tampere omansa. Helmikuun 2 p:nä 1914 oli Kymin Osakeyhtiön ammattikoulun avajaistilaisuus. Kymin Osakeyhtiö oli jälleen teollisuuslaitoksesta ensimmäinen, joka perusti oman ammattikoulun. Samalla sen perustama ammattikoulu on ensimmäinen laatuaan maaseudulla.

Ammattikoulun perustamisvaiheet ja työntekijöiden kirjelmä

Ensimmäisen ehdotuksen ammattikoulun perustamiseksi paikkakunnalle teki v. 1912 johtajaopettaja Väinö Niinivaara, jonka ansiot

Metalli- ja puutyön (oik.) opetuksella oli pitkän aikaa keskeinen sija poikien opetusohjelmassa

ammattikoulumme kehittämisessä hänen 33-vuotisena rehtorikauteen olivat erittäin suuret. Yhtiön silloinen toimitusjohtaja vuorineuvos Gösta Serlachius suhtautui ehdotukseen myönteisesti, samoin v. 1913 yhtiön toimitusjohtajaksi tullut kauppaneuvos Gösta Björkenheim. Hänet tunnettiin miehenä, joka suhtautui kansanvalistustyöhön mitä lämpimimmin. Tämä hänen aulis suhtautumisensa rohkaisi ammattikoulun ystäviä uusiin yrityksiin. Syksyllä 1913 pidetyssä kokouksessa, jossa oli läsnä yli 500 yhtiön työntekijää, keskusteltiin ammattikoulukysymyksestä. Kokous valitsi toimikunnan, johon tulivat Vilho Hyytiäinen, Ville Rihu, Matti Salmi ja Viktor Viljander, tehtäväänään kääntä kirjelmällä yhtiön johtokunnan puoleen ammattikoulu-

asiassa. Tässä kirjelmässä perustellaan ammattikoulun tarpeellisuutta mm. seuraavasti:

”Siellä työskennellen saisivat lapset oppia ammatin alkeita ja kehittyisivät kaikissa ammattialalla tarvittavissa aineissa myös tietopuolisesti. Heillä olisi koulusta päästyään ja työhön pyrkiessään jonkun verran käsitystä ammattitaidosta, siis hyvä alku ryhtyessään toimimaan teollisuuden palveluksessa. Ja silloin ei todellakaan heidän aikansa ole hukkaan kulutettu, vaan heille olisi tuo ammattikoulussa saamansa tietomäärä suuresta merkityksestä ja elämänsä varrella tarpeellinen ja siunausta tuottava. — — Emme epäile sitäkään seikkaa, että siitä voisi olla myöskin työnantajalle ajanmittaan jonkun verran hyötyä, sillä alkeistiedoilla varustetut nuo-

rukaiset vakinaiseen työhön päästyään oppivat ja kehittyvät pian täysikuntoisiksi työntekijöiksi. Ja tilaisuus olisi myös valita koulusta etevimmät oppilaat työhön eri ammattialoille.” Vielä mainittiin kirjelmässä: ”Ammattikoulun yhteyteen olisi tarpeellista järjestää myös vakinaiset iltakurssit jo työssä oleville henkilöille ja että näillä kursseilla opetettaisiin kaikkia niitä aineita, joita tšekäläisten teollisuuslaitosten eri työaloilla tarvitaan. Opettajavaroja iltakursseille, joista arveltiin koituvan ammattitaidossa edistymiselle paljonkin hyötyä, toivottiin saatavan, ainakin osaksi, nuorista insinööreistä ja työnjohtajista.”

Kun me nyt yli 50 vuoden kulluttua tarkastamme tätä kirjelmää, on myönnettävä, että siinä esitetyt perustelut ovat siksi selväpiirteiset ja oikeaan osuneet, ettei niistä koko koulun 50-vuotisen toiminnan aikana ole tarvinnut paljoakaan poiketa. Kun koulun opetusohjelma viimeksi v. 1957 kauppalan otettua oppivelvollisuuteen perustuvan opetuksen kokonaan huostaansa perusteellisesti muutettiin, otettiin myös työssä käyvien kurssimuotoinen jatkokoulutus sangen laajassa mittakaavassa käytäntöön.

Ammattikoulun alkuvaiheita

Yhtiön johtokunnan kokouksessa tammikuun 16 p:nä 1914 tehtiin päätös ammattikoulun perustamisesta. Toimenpiteisiin koulun toiminnan alkamiseksi ryhdyttiin viipymättä ja avajaistilaisuus oli Kymintehtaan kansakoulun voimistelusalissa päivälleen 50 vuotta sitten.

1930-luvun lopulla koulun oppilasmäärä nousi yli 600:n ja opettajakunta oli luonnollisesti silloin myös suurimmillaan. Eturivissä keskellä rehtori Väinö Niinivaara

Koulu työskenteli alkuvuosina tilapäissuojissa. Opetus tapahtui pääasiallisesti kansakoulujen luokahuoneissa. Kymintehtaan vanha seuratalo 'Rokkala' toimi poikien puu- ja metalliverstaana ja Kuusankosken seuratalon keittiössä opetettiin tytöille taloutta ja juhlasalissa terveysoppia. Ajoittain opetusta annettiin yhdeksässä eri paikassa. Vakinaisia opettajia oli koulussa aluksi vain yksi, tyttöjen talousopettaja Enni-Leena Laurila. Muina opettajina toimivat paikkakunnan kansakoulunopettajat, tehtaiden insinöörit ja työnjohtajat. Ensimmäisessä opettajaluettelossa tapaamme mm. seuraavat nimet: tohtori Einar Therman, insinöörit Jac. Kaustinen ja Alvar Brejlin, kansakoulunopettajat Sanni Ignatius, Maiju Nikula, Elsa Saraste ja Väinö Valkama ja tietenkin myös Väinö Niinivaara, sekä työnjohtajat Hugo Hessle ja Viktor Haimi. Puu- ja metallityöpajassa oli ainoana koneena sorvi. Tyttöillä ei ollut ompelukoneita, ainoana työvälineinä silmäneulat ja sakset.

Oman koulutalon rakentaminen

Koulun toiminnan laajentuessa ja oppilasluvun kasvaessa tuli oman koulutalon tarve yhä ilmeisemmäksi. Asia kehittyikin aluksi var-

sin nopeasti. Perustusten kaivaustyöt aloitettiin syksyllä 1916 arkkitehti Selim Lindqvistin tekemien piirustusten mukaisesti. Seuraavana keväänä oli kivijalka valmis ja rakennustarvikkeita oli tuotu paikalle. Vuoden 1917 loppupuolen sisäpoliittiset tapahtumat keskeyttivät kuitenkin rakentamisen ja kesti 10 vuotta ennen kuin haaveet omasta koulutalosta toteutuivat.

Tosin jo parin vuoden kuluttua siitä, kun kivijalka oli saatu valmiiksi, koulutalon keskiosaa ryhdyttiin rakentamaan. Valmistunut rakennus ei kuitenkaan vielä tässä vaiheessa tullut koulun käyttöön, sillä se luovutettiin seuroille, jotka olivat joutuneet luovuttamaan var-

sinaisen seuratalon 1919 itsenäistyneelle Kuusankosken seurakunnalle väliaikaiseksi kirkoksi. Kun seurakunnan kirkko 1929 valmistui, alkoi tilanne purkautua päinvastaiseen suuntaan, ja ammattikoulu sai käyttöönsä 'Uuden seuratalon' tilat, joista muodostettiin v. 1930 metalliverstas. Sitä ennen v. 1929 oli valmistunut ensin läntinen siipi sekä välittömästi sen jälkeen itäinen siipi. Kun juhlasali 1933 saatiin valmiiksi, oli lähes 20-vuotinen koulutalon unelma toteutunut. Vaikkei koulurakennuksen tarkoituksenmukai-

Vanhan opetussuunnitelman aikana muodostui ammattikoulun jokakeväisestä oppilastöiden näyttelystä suurtapaus, joka veti katsojia puoleensa Kuusankosken ulkopuoleltakin

suutta nykyisin voidakaan verrata uusimpiin ammattikouluihin, on se kuitenkin erittäin hyvin täyttänyt tehtävänsä. Sen minkä koulurakennus verrattuna maan uusimpiin ammattikouluihin kenties häviää asiallisuudessa se voittaa tyylikkyydellään ja arvokkuudellaan.

Yli 40 vuotta valmistavana ammattikouluna

Kymin Osakeyhtiön ammattikoulu perustettiin yhtiön ylläpitämistä kansakouluista päästötodistuksen saaneiden oppilaiden jatko-opetusta varten. Jatko-opetus oli aluksi vapaaehtoista, kunnes oppivelvollisuuslaki teki sen pakolliseksi. Laisa määrättiin, että jokaisen lapsen tuli kansakoulusta päästyään kahdena vuotena ottaa osaa jatko-opetukseen, jos hän ei muulla tavoin jatka opintojaan. Opetusta oli annettava vähintään 4 tuntia viikossa 25 viikon aikana vuodessa. Tämä laki, joka astui voimaan vasta v. 1926 alusta lähtien, oli tietenkin Kuusankosken kunnan velvoite. Yhtiön ja kunnan välillä tehtiin kuitenkin sopimus, jossa yhtiö vuoden 1930 loppuun sitoutui ammattikoulussa ja kolmessa omistamassaan kansakoulussa huolehtimaan jatko-opetuksesta, viimeksi mainituissa vähintään lain edellyttämän 100 tunnin mukaisesti vuodessa. Tämä kansakouluissa annettu jatko-opetus menetti kuitenkin vähitellen merkityksensä ja lakkasi lopulta kokonaan, joten ammattikoulu jäi yksin huolehtimaan jatko-opetuksesta paikkakunnalla. Tätä jatkui aina vuoteen 1957, jolloin Kuusankosken kauppalan koulu muuttui 8-vuotiseksi. Ammattikoulu toimi siten yli 40 vuotta oppivelvollisuuskouluna, ns. valmistavana ammattikouluna, jotka kaikki tullaan lopettamaan vuoteen 1970 mennessä.

Entiset opetusohjelmat

Ammattikoulun opetusohjelmaan on alusta lähtien kuulunut sekä

käytännöllisiä että tietopuolisia aineita. Tarkoituksena on kuitenkin aina ollut, että oppilaat saisivat ammattiaineissa niin perusteellisen opetuksen, kuin se kulloisissakin olosuhteissa on ollut mahdollista. Koululuun tuli sen aloittaessa toimintansa metalli- ja puutyöosastot sekä vähän myöhemmin suutarinverstaas, joka kuitenkin lakkautettiin v. 1919. Sekä metalli- että puutyöosastot olivat alussa varsin vaatimattomat, ja vasta kun oma koulutalo kokonaisuudessaan saatiin koulun käyttöön koko laajuudessaan, voitiin niitä laajentaa ja varustaa tarkoitustaan vastaavilla koneilla ja muilla työvälineillä. Puutyöosastolla saattoi olla lähes 50 oppilasta, joten oli pakko turvautua vuorolukuun. Opetus päättyi iltaisin vasta klo 20. Metallityöosaleihin, joihin kuului myös valimo, voitiin sijoittaa samanaikaisesti noin 50 oppilasta.

Koulu oli 2-vuotinen aina vuoteen 1937 saakka, jolloin se muutettiin 3-vuotiseksi. Muutoksen aiheuttivat pääasiassa sosiaaliset syyt. Ammattikoulusta päässeet 2-vuotisen kurssin suorittaneet pojat olivat vielä siksi nuoria, että heidän sijoitumisensa ansiotyöhön tuotti vaikeuksia. Monet joutuivat olemaan joutilaina vuoden, toiset useammankin. Ammattikoulun johtokunta tekikin yhtiön johdolle esityksen, että oppikurssi poikain ammattikoulussa laajennettaisiin 3-vuotiseksi. Asia ratkesi myönteiseksi. Tämän lisäksi oli poikien ammattikoulussa vuodesta 1929 lähtien ollut toiminnassa III luokka, joka laajennuksen yhteydessä muutettiin IV:ksi luokaksi. Tälle luokalle valitsi opettajakunta noin 30 koulun kurssin suorittanutta oppilasta, jotka neljänä päivänä viikossa olivat ammattityössä tehtaalla ja kahtena päivänä saivat tietopuolista opetusta koulussa.

Paitsi näitä vakinaisia oppilaita oli koulussa myös useina vuosina ylimääräisiä oppilaita. He olivat jo

suorittaneet koulun kurssin, mutta eivät syystä tai toisesta olleet onnistuneet saamaan työtä. Heille järjestettiin iltakursseja ja heille maksettiin sama palkka kuin jo aikaisemmin mainitun IV:n vuosikurssin suorittaneille.

Tyttöjen ammattikoulu, joka varsinaisesti oli 2-vuotinen, jakaantui talous-, liinavaate- ja pukuompeluosastoihin. Kahdella viimeksi mainitulla osastolla opetettiin myös kankaankudontaa. Osalle tytöistä oli vuodesta 1928 lähtien mahdollista jatkaa opiskeluaan vielä kolmannenkin vuoden ns. emäntäluokalla.

Jotta ammattikoulun oppilailla olisi tilaisuus saada sekä käytännöllistä että teoreettista opetusta puu- ja kasvitarrhan hoidossa, perustettiin 1926 Kymin Osakeyhtiön omistamalle Aholan tilalle puutarhakoulu, joka 21 vuoden ajan, lopettamiseksi saakka, eri osastona liittyi ammattikouluun. Tarkoituksena oli, että kaikki ne oppilaat, jotka siirtyivät toiselle luokalle, saisivat kesän aikana opiskella puutarhakoulussa. Oppilaita ei kuitenkaan voitu ottaa kuin 24 kesässä. Kaikkiaan 440 oppilasta suoritti Aholan puutarhakoulun kurssin.

Syksystä 1950 alkoivat Kuusankosken kansakoulut toimia 7-luokkaisina. Tämä peruskouluoloissa paikkakunnalla tapahtunut muutos aiheutti sen, että ammattikoulun opetusohjelma uudistettiin. Uuden opetusohjelman mukaan tuli pohjakouluksi 7-vuotinen kansakoulu ja kouluaajan pituudeksi kaikille kaksi vuotta. Poikien entiset osastot yhdistettiin niin, että kaikki oppilaat tulivat saamaan saman opetuksen. Lukuvuoden pituudeksi tuli poikien osalta 240 työpäivää vuodessa, mutta tyttöjen osalta se jäi entiselleen eli 200 työpäiväksi. Myös tyttöjen eri osastot yhdistettiin valmistavaksi kodinhoidon ammattikouluksi, jossa kaikki saivat saman opetuksen. Tähän päädyttiin sen johdosta,

ettei katsottu määrättyyn ammattiin tähtäävää spesiaalisoitunutta opetusta tyttöjen itsensä eikä paikkakunnan kannalta tarkoituksenmukaiseksi. Oppilaita otettiin vuodessa 170, joista poikia 90.

Uusi opetussuunnitelma

Koska Kuusankosken kauppala syksyllä 1957 poikien ja syksyllä 1959 tyttöjen osalta siirtyi 8-luokkaiseen kansakouluun ottaen kantakseen oppivelvollisuuslain edellyttämän koko opetusmäärän, on ammattikouluun tulevien oppilaiden peruskoulutus oleellisesti muuttunut ja he ovat myös kouluun tullessaan vuoden vanhempia. Koska lisäksi tuotantolaitoksissa tapahtuneen kehityksen takia itse koulutustarve oli huomattavasti kasvanut, anoi Kymin Osakeyhtiö valtioneuvostolta lupaa muuttaa ammattikoulun opetusohjelma paikkakunnan koulutustarvetta vastaavaksi. Valtioneuvosto suostuikin anomukseen. V. 1958 hyväksytyn opetusohjelman mukaan on koulussa seuraavat kuusi osastoa: 1-vuotinen paperiosasto (36 oppilasta), 2-vuotinen selluloosa-(kemian)osasto (20 oppilasta), 2-vuotinen puutyöosasto (6 oppilasta), 3-vuotinen metalliosasto (20 oppilasta), 3-vuotinen sähköosasto (12 oppilasta) ja 1-vuotinen kotitalousosasto tytöille (50 oppilasta).

Koulu ottaa vuosittain Kuusankoskelta ja lähipaikkakunnilta noin 50 tyttöä ja lähes 100 poikaa kouluun koko oppilasmäärän ollessa n. 220 oppilasta. Jokaisen linjan opetus on pyritty järjestämään niin, että se mahdollisimman läheisesti liittyy tulevaan ammattialaan ja että työkentällä käytäntöön otetut uudistukset otetaan huomioon opetuksessa. Koulu on nykyisin siinä onnellisessa asemassa, että kaikki koulun kurssin suorittaneet poikaoppilaat, mikäli he itse niin haluavat, ovat saaneet välittömästi työpaikan koulutustaan vastaavalla alalla koti-

paikkakunnallaan. Uusi v. 1962 voimaantullut ammattikoululaki velvoittaa Kuusankosken suuruisen teollisuuspaikkakunnan varaamaan vuosittain 90 oppilaspaikkaa ammattikoulussa. Kun koulumme paikkojen lisäksi lasketaan ne 18 vuosi-paikkaa, jotka kuusankoskelaisilla on käytettävissään Kouvolan ammattikoulussa, on lain velvoitus reilusti täytetty. Koska Kymin Osakeyhtiön ammattikoulun kotitalousosasto ei kuitenkaan ole ammattikoulu sanan varsinaisessa merkityksessä, olisi toivottavaa, että suurin osa Kuusankosken kauppalan Kouvolan ammattikoulussa varaamista paikoista tulisivat tyttöjen osalle.

Aikuisten ammattikoulutus

Uuden opetusohjelman mukainen 1-vuotisen paperilinjan ja 2-vuotisen selluloosa-(kemian) linjan koulumuotoinen opetus antaa oppilaille perustietoja tulevaa ammattiaan varten, mutta varsinaisia ammattimiehiä heistä ei vielä tule. Tämän vuoksi liitettiin opetusohjelmaan myös tuotanto-osastoilla työskentelevien ammattikoulutus.

Kun ammattikoulusta päässeet nuorukaiset ovat työskennelleet muutaman vuoden alansa tuotantolaitoksissa ja suorittaneet asevelvollisuutensa, järjestetään heille ns. nuorempien ammattimiesten työteknillinen kurssi. Tämän 260 oppituntia käsittävän kurssin opetusohjelma käsittää mm. matematiikkaa, fysiikkaa, kemiaa sekä kunkin oman ammattialan teknologiaa. Opetus, jonka hoitavat ammattikoulun insinööriopettajat sekä vastaavien tuotantoalojen tehdasinsinöörit, alkaa kahden viikon yhtäjaksoisella opiskelulla lokakuun alussa, jatkuu sen jälkeen 2x2 tai 2x3 tuntia viikossa ja päättyy yhden viikon kerta- ja kuulustelukautteen huhtikuun lopussa. Kun kurssin suorittaneet ovat hankkineet muutaman vuoden aikana lisää työ-

kokemusta, on heillä tilaisuus osallistua vanhempien ammattimiesten työteknillisille kursseille. Järjestelyltään ja tuntimäärältään tämä kurssi on ensimmäisen kaltainen ja oppisisällöltään sen jatkoa. Työnjohtotehtäviin soveltuvilla, ammattimiesten kurssit menestyksellä suorittaneilla on tilaisuus osallistua tarpeen vaatiessa järjestettävälle paperi-, selluloosa- ja kemian alan työnjohtajakursseille. Näin tarjoutuu kyvykkäille ammattimiehille, jotka katsovat, ettei heillä — usein perheellisinä — ole taloudellisia mahdollisuuksia 3-vuotisen teknillisen koulun suorittamiseen, tilaisuus työn ohella opiskellen päästä työnjohtajiksi. Niinä seitsemänä vuotena, joina työteknillisiä kursseja on pidetty, on lähes 400 kurssilaista saanut kurssin suoritettuaan todistuksen. Erittäin ratkaisevasti näiden työteknillisten kurssien aikaansaamiseen vaikutti yhtiön edesmennyt teknillinen johtaja, dipl.ins. Björn Sucksdorff.

Vaihteluja oppilasmäärissä

Vuoteen 1926 saakka, jolloin kansakoulun jatko-opetus oli vapaaehtoista, tuli kouluun vuosittain keskimäärin 125 uutta oppilasta. Kun jatko-opetus mainittuna vuonna tuli pakolliseksi, nousi vuosittainen oppilaiden määrä kaksinkertaiseksi. V. 1950 laski uusien oppilaiden vuosittainen määrä noin 170:een, joista tyttöjä oli lähes puolet. Ammattikoulun muututtua erikoisalan ammattikouluksi on kouluun hyväksytyjen uusien oppilaiden luku ollut vuosittain noin 140, joista tyttöjä kolmannes. Suurimmillaan — 639 oppilasta — oli koko koulun oppilasmäärä v. 1938.

Sodanjälkeisessä ammattikouluun pyrkivien luvun vähenemisessä on selvästi havaittavissa oppikoulusivistyksen kasvava arvostus lasten vanhempien keskuudessa. Viimeisenä 5-vuotiskautena on kouluun

pyrkivien poikien luku kuitenkin kasvanut noin 30 %:lla. Johtuuko tämä kasvu siitä, että lasten vanhemmat ovat havainneet ammattikoulun voivan tarjota heidän lapsilleen yhtä hyvät tulevaisuuden näkymät kuin oppikoulukin, on vielä tässä vaiheessa vaikea sanoa. Tarpeen vaatiman terveen tasapainon saavuttamisella näiden kummankin koulumuodon välillä olisi eduksi, jos ammattikoulun suorittaneiden jatko-opiskelua teknillisillä aloilla helpotettaisiin. Tästä onkin viime aikoina ollut ilahduttavia merkkejä havaittavissa.

Koulun omistajan osuus ja valtionapu

Ammattikoulun omistaa Kymin Osakeyhtiö, joka lähinnä myös vastaa kustannuksista. Vuodesta 1923 lähtien on yhtiö saanut koulun kustannuksiin valtionapua. Valtion osuus on 65 %, mutta koska koulu antaa oppilaille sosiaalisia etuja, jotka eivät kuulu valtionavun piiriin, on valtionavun osuus kokonaiskustannuksista ollut yleensä alle 50 %.

Sen jälkeen kun koulu muutettiin erikoisalan ammattikouluksi, on yhtiön suhteellinen osuus hie-man pienentynyt, vaikka asetuksen ulkopuolelle jääviä sosiaalisia etuja ei olekaan vähennetty, vaan päinvastoin lisätty oppilaille maksettujen suurempien palkkioiden muodossa. Koulun työpajojen tuotteiden myyntiarvo on kuitenkin uusien koneiden ja oppilaiden paremman ammattitaidon vuoksi huomattavasti noussut, eikä koulun tuottoa oteta huomioon valtionapua maksettaessa. Rakennuskustannuksiin ei ole koskaan anottu valtionapua. Koulu on sekä opetuksellisesti että taloudellisesti kauppa- ja teollisuusministeriön valvonnan alainen.

Opetussuunnitelman uudistuksessa oltu ennakkoluulottomia

Koulun lähimpänä valvojana toi-

mii 7-jäseninen johtokunta, jossa on kaksi työntekijöiden edustajaa. Ensimmäisenä johtokunnan puheenjohtajana perustamisesta aina v:een 1937 saakka toimi johtaja Julius Polin. Ensimmäisen johtokunnan työ oli uranuurtajan työtä, koska sillä ei ollut käytettävissään tärkeitä läisiin oloihin soveltuvia esikuvia. Myöhemmät johtokunnan jäsenet ovat käyttäneet hyväkseen jo saatuja kokemuksia, mutta he eivät myöskään ole kaihtaneet usein rohkeita, yleisistä esikuvista poikkeavia ratkaisuja, jos he ovat olleet vakuutettuja, että nämä ratkaisut ovat olleet sekä opetuksellisesti että sosiaalisesti koulun oppilaiden ja heidän edustamiensa ammattialojen mukaisia.

Rohkenen väittää, että ammattikoulumme on aina ollut 'elävä koulu', joka on herkästi reagoinut koulutustarpeessa ja sosiaalisessa kentässä tapahtuneet muutokset. Näin on oltavakin, sillä ammattikoulujen on valmennettava ammattimiehiä alati kehittyvää ja muuttuvaa työkenttää varten. Pysyäkseen ajan tasalla on opettajien pidettävä kiinteää yhteyttä tähän työkenttään ja pystyttävä järjestämään opetuksensa sen koulutustarpeen mukaiseksi. Opetusohjelman muuttuminen ja tehostaminen vaatii aina opettajilta lisäponnistuksia. Se vaatii heitä hylkäämään vanhan ja tutuksi käyneen ja opiskelemaan uutta itse paikalla niissä tuotantolaitoksissa, joita heidän opetusalanensa edustaa. Kun koulun puolesta esitän kiitokset opettajille heidän koulun hyväksi suorittamastaan työstä, koskevat nämä kiitokset myös yhtiön muiden osastojen henkilökuntaa, joka aina on auliisti avustanut koulua, olipa sitten kysymys opetusohjelman muutoksesta tai itse opetuksesta. Tämä hyvä yhteistyö on takeena siitä, että koulumme säilyy elävänä kouluna ja täyttää tehtävänsä teollisuuden ammattikouluna.

Ammattikoulu tänään

Yhtiön ammattikoulu Kuusankoskella on paikkakunnan komeimpia ja edustavimpia rakennuksia. Siinä on kokoa ja näköä. Juhlallinen julkisivu ja linnamaiset tornit vetävät ohikulkijan huomion puoleensa. Epäilemättä koulutaloa suunnitel-

Markku Tiirakari seuraa keittohapon valmistusta

tarkoituksenmukaisuutta, josta ammatinvalinnan ja ammatikasvatuksen yhteydessä nykyisin paljon puhutaan, mutta jota ei läheskään aina voida käytännössä toteuttaa.

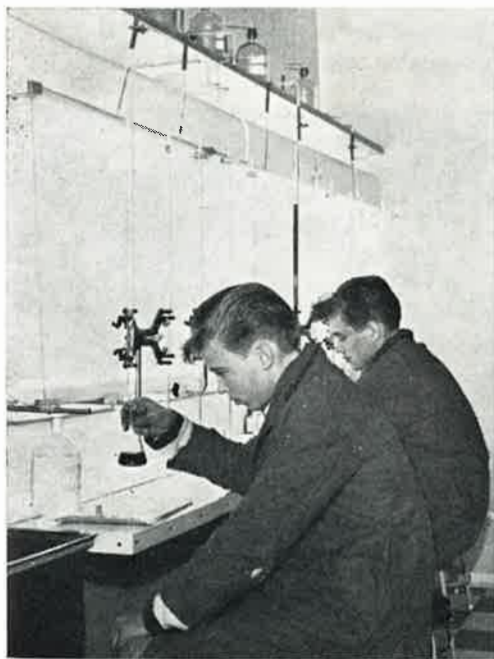
Ensimmäinen seikka, mikä pistää silmään koulun entisiä aikoja ja nykyistä vaihetta vertailtaessa, on oppilaiden varttuneisuudessa tapahtunut muutos. Aikaisemmin oppilaat olivat lapsia, poikia ja tyttöjä, nyt sen sijaan nuorukaisia ja neitoikää lähenteleviä. Kaikilla on 8-luokkainen pohjakoulu takanaan,

Dipl.ins. Vilho Annala tarkastamassa Tapio Nikkilän (vas.) ja Jorma Nikulan piirustustehtäviä

Keijo Kankare suorittamassa paperin katkeamispiteuden määrittystä

taessa ja rakennettaessa on siitä tietoisesti pyritty tekemään huomiota herättävä. Siten on ikään kuin haluttu korostaa kouluopetuksen tärkeyttä kasvavassa tehdasyhdyskunnassa. Sama päämäärä oli jo aikaisemmin ollut havaittavissa yh-

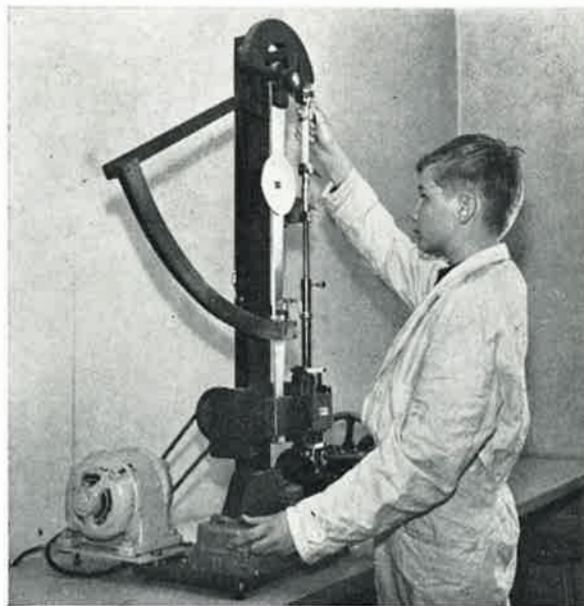
Seppo Hänninen (vas.) ja Markku Kansikas suorittavat titrauksia

tiön kansakoulutoiminnan ylläpitämisessä. Myös nämä koulut saattoivat toimia olosuhteissa, jotka täyttivät korkeat vaatimukset.

Ammattikoulurakennus on ulkonaöltään tänä päivänä yhä entisensä, mutta seinien sisäpuolella on tapahtunut paljonkin muutoksia, sekä tilajärjestelyjä mutta varsinkin itse opetusta koskevia. Tekisi mieli sanoa, että ammatinopetuksen tärkeydestä ei ole tingitty vähääkään. Samanlainen ajattelutapa kuin aikanaan tämän koulutalon rakentajilla on yhä vallitsevana, mutta opetus-suunnitelmat ja -metodit on sovellettu tämän hetken tarpeita vastaaviksi.

Varmaan monet ammatikoulun juhlassa mukanaolleet, jotka hyvin muistavat koulun toiminnan menneinä vuosikymmeninä, kiinnittivät huomionsa opetusohjelman muutokseen. Ennen koulu toimi pohjakoulun suoranaisten jatkona, nyt sen sijaan erikoisalojen ammattikouluna, jossa nuoren ihmisen tulevaisuus saa jo varsin selvät suunta-
viivat. Voidaan noudattaa sellaista

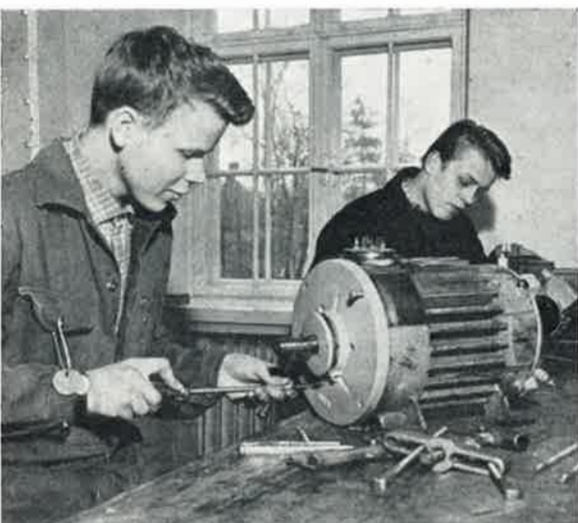

eräät ovat käyneet oppikouluakin. Kun ammatikoulu lisää heidän kouluvuosiensa yhdestä kolmeen vuoteen ja kun tuotanto-osastojen palvelukseen valmistuvilla on mahdollisuus myöhemmin täydentää ammatinopintojaan työteknillisillä kursseilla, tulee täten koko kouluaikana pituudeksi pohjakoulu mukaan luettuna 10—11 vuotta. Tätä tietä tulevaan elämäntehtäväänsä valmistuvien kohdalla on samalla muis-

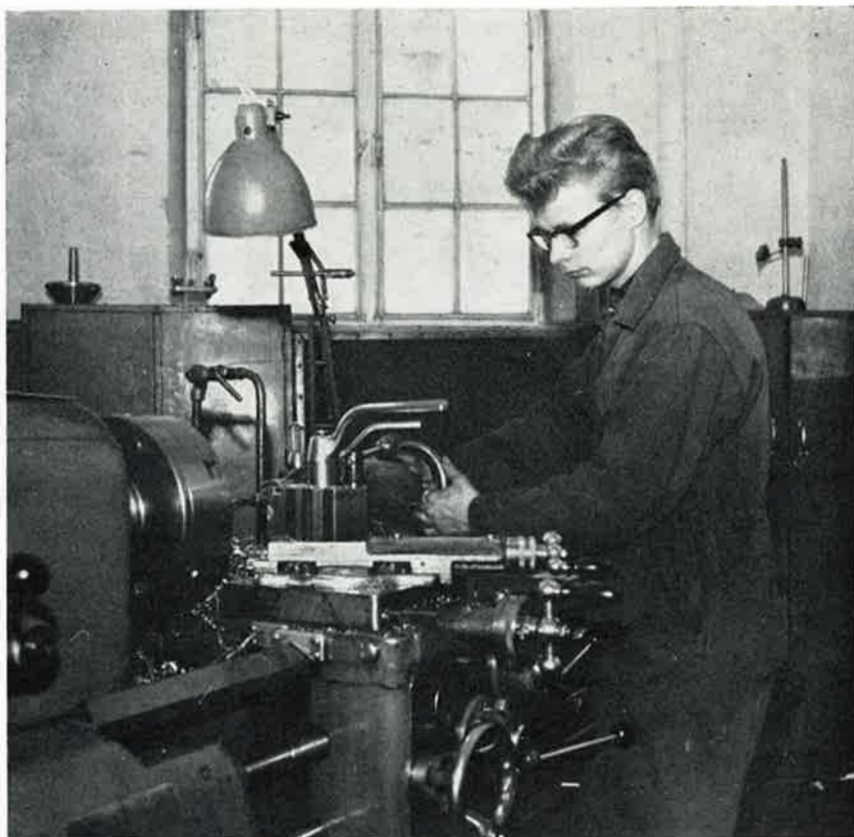
tettava, että erikoistuminen tulevalle ammattialalle tapahtuu jo koulussa ja että he saavat oppinsa ilmaiseksi.

Toinen seikka, mikä herättää huomiota tämän päivän ammattikouluun tutustuttaessa, on juuri tuo erikoistuminen. Paperi- ja selluloosalinjojen oppilaat opiskelevat laboratorioluokissa. Suuren luokan toisella sivulla tapahtuu teorian opetus ja toisella sivulla on laboratorio monenlaisine kojeineen ja laitteineen. Mikäpä voisi innostaa uteliaita, kokeilunhaluisia poikia enemmän kuin tällainen havainnollinen laboratorio-opetus. Tuleva ammatti nähdään aivan kuin tieteen silmälasien läpi, lähdetään ikään kuin sisältä käsin. Voiko parempaa lähtökohtaa toivoa, kun koulusta päästyä joudutaan tehdasympäristöön koneiden ja laitteiden keskelle. Sellainen sana kuin prosessi on silloin tuttu.

Metalli- ja puupuolella on en-

nestään tässä koulussa vahvat perinteet, joiden varaan on ollut helppo rakentaa uutta opetusohjelmaa. Näilläkin aloilla on erikoistuminen viety pitkälle varsinkin metallilinjalla. Ensimmäisen vuoden jälkeen tapahtuu linjajako ja tällöin alkaa spesiaaliopetus viilaajien, koneista-

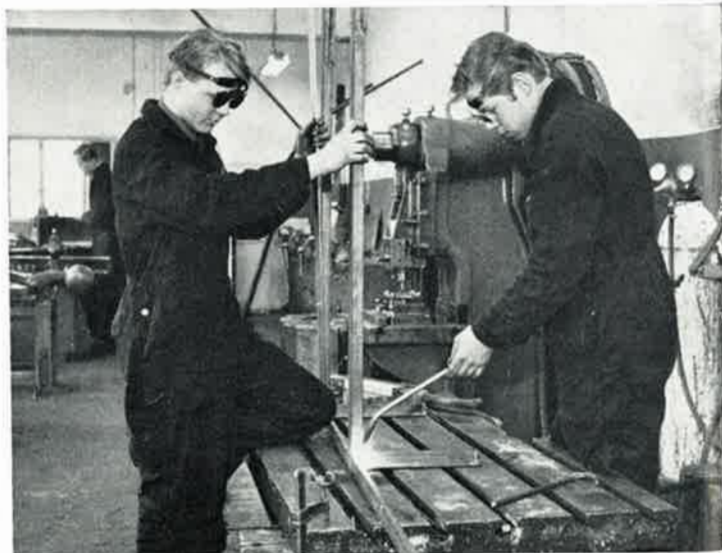

jien, hitsaajien ja levy- sekä putkiseppien valmistamiseksi. Oman linjanaan haarautuu vielä sähkölinja ja sellainen aivan uusi ammattiala kuin mittarimekaanikkojen kouluttaminen kuuluu myös tämän koulun ohjelmaan tarpeen mukaan.

Eniten entistä aikaa muistuttaa opetus tyttöjen puolella. Jopa voidaan sanoa, että aikaisemman linja-

jakoisuuden tilalle on tullut yhteinäisopetus, jonka tarkoituksena on antaa tietoja ja taitoja kaikissa kotitalouteen ja kodinhoitoon liittyvissä kysymyksissä. Mutta perheenemännänhän onkin oltava tuhattaituri. Hänen on oltava taloudellinen, hänen on osattava laittaa monipuolista ja maukasta ruokaa, hoidettava perheen vaatetaloutta,

Simo Partanen
kasaamassa
sähkömoottoria
naapurinaan
Antero Kirvesniemi

Jorma Kanerva
(vas.) ja
Juha Kujala
suorittamassa
hitsaustyötä putki-
ja levypajassa

Marjatta Sohlman
(vas.) ja Irma
Metso keittotaitoa
oppimassa

tusta ja haluavat, että heidän tyttärensä saisivat vastaavanlaista valmentautumista tulevaa elämäänsä varten. Tällainen näkemys osoittaa suurta valistuneisuutta.

Kirjoitukseemme liittyvät kuvat esittävät tämän päivän ammattikoululaisia. Kukin osasto on saanut edustajansa mukaan. Tällä tavoin kasvatetaan tulevia ammattimiehiä ja tulevia perheenäitejä. Ei käydä koulua pelkän koulunkäynnin vuoksi, vaan tarkoituksenmukaisesti paikkakunnalla vallitsevat olosuhteet ja tarpeet huomioon ottaen. Pian oppilaat ottavat paik-

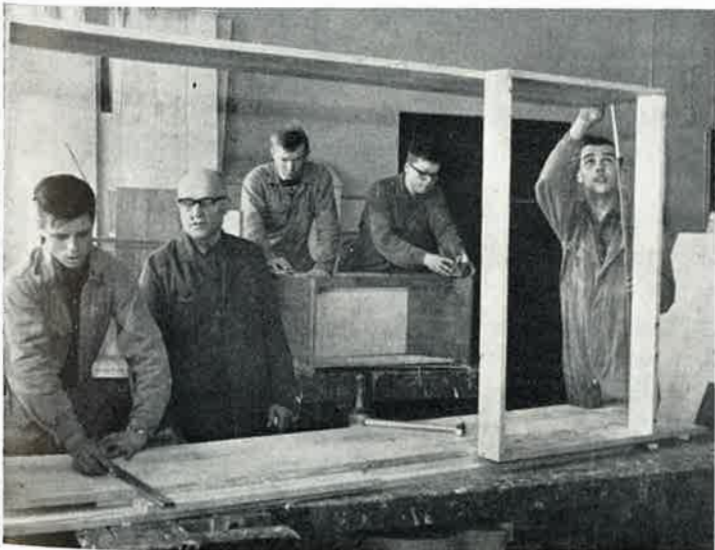
Kaija Taari (vas.)
ja Aila Hongisto
'Singereitten'
ääressä

pidettävä koti siistinä ja kyettävä hoitamaan lapsia ja kasvattamaan-kin heitä. Ei olisi pahitteeksi, vaikka kaikki nuoret neitokset saisivat näissä asioissa sellaisen peruskurs- sin kuin mitä ammattikoulun koti- talousosaston opetussuunnitelma tarjoaa.

On ollut mieluisaa todeta, että ammattikoulun tyttöjen osasto vetää

jatkuvasti oppilaita puoleensa, vaikka kurssi ei kuulukaan enää oppivelvollisuuden piiriin ja vaikka opetussuunnitelma ei tähtää muuhun kuin perheenemännän ammatin opettamiseen. Tämä johtuu ainakin osaksi ammattikoulun luomasta perinteestä. Monet paikkakunnan äidit muistavat kiitollisena ammattikoulussa saamaansa ope-

kansa vanhemman polven rinnalla ja osallistuvat myös vastuuseen. Siinä on ammattikoulussa saatu kasvatus heitä suuresti auttava.

Kristina Nyberg
paistamassa
herkkusarvia

Puusepät
'kehyksissä': vas.
Pauli Murtamo,
työnopettaja
Alvar Korpi,
Heino Hyvönen,
Erkki Raita ja
Pekka Palmu

Ammattikoulun toinen työnjohtajakurssi päättynyt

Ammattikoulun toinen työnjohtajiksi koulutettavien kurssi päättyi helmikuun 24 päivänä, jolloin Koskelassa järjestetyssä tilaisuudessa kaikki 16 kurssilaista saivat päästötodistuksen.

Työnjohtajakurssi alkoi valmennuskurssina lokakuussa 1961 ja jatkui seuraavana syksynä varsinaisena työnjohtajakurssina. Opetussuunnitelma käsitti kaikkiaan 776 tuntia. Täysiä koulupäiviä oli toisen ja kolmannen lukuvuoden alussa kumpanakin kaksi viikkoa, toisen lukuvuoden lopussa yksi viikko ja kurssin loppujaksona 2-viikkoinen opiskelu Teollisuuden Työnjohtopistossa. Muina aikoina opiskeltiin työn lomassa 5—6 tuntia viikossa.

Yli puolet ajasta käytettiin selluloosateknologian ja kemian opetukseen sekä laboratoriotöihin. Muina oppiaineina olivat fysiikka, matematiikka, tehdaskoneistot, mittari- ja säätötekniikka ja tietenkin työnjohto-opetus. Lisäksi kurssilaisille luennoitiin metsätaloudesta ja työlaeista. Ammattikoulun insinööriopettajien lisäksi useat tehdasinsinöörit toimivat opettajina. Pitkästä kurssiajasta huolimatta kurssilaisten harrastus pysyi kiitettävänä, eikä

esimerkiksi poissaoloja ollut juuri nimeksikään.

Päättäjäistilaisuudessa dipl. ins. Vilho Annala suoritti todistusten jaon ja kurssilaisille puhui Kuusankosken tehtaitten päällikkö Olov A. Hixén mainiten seuraavaa:

— Ammattikoulun 50-vuotisjuhlan yhteydessä varsinkin edesmenneen rehtori Tannerin esittämä koulun historiikki palautti mieliimme sen kehityksen, jonka ammattikoulutus yhtiössämme on läpikäynyt 50 vuoden aikana.

— Tärkeimpinä käänteinä ammattikoulun vaiheissa pidän vuosina 1957—1958 toimeenpantuja opetussuunnitelman muutoksia. Tällöinhän paperi- ja selluloosalinjat perustettiin ja samoihin aikoihin alettiin järjestää työteknilisiä kursseja paperi- ja selluloosa-alan ammattimiehille. Koska tällainen tuotantopuolen ammattimiehille tarkoitettu koulutusohjelma oli aivan uutta, odotettiin suurella mielenkiinnolla, miten kurssit tulisivat onnistumaan. Suunnitelmana ohjelma näytti hyvältä, mutta milaiseksi se osoittautuisi käytännössä, miten onnistuttaisiin opetusmetodiselta kannalta ja olisiko kurssilaisilla riittävästi harrastusta ja

16 selluloosa- ja kemian alan ammattimiestä suoritti kolmatta vuotta kestäneen työnjohtajakurssin

sitkeyttä opiskeluun jokapäiväisen työn lomassa, näihin kysymyksiin voitiin saada lopullinen vastaus vain kokemuksen avulla.

— Nytemmin ollaan tätä kokemusta rikkaampia ja yleisenä toteamuksena voidaan sanoa, että tulokset ovat vastanneet rohkeimpiaakin toiveita. Ennen kaikkea tämä on pitänyt paikkansa, mitä tulee oppilaitten osoittamaan innostukseen ja edistymiseen.

— Kurssiaines on kuluneiden kuuden vuoden aikana huomattavasti nuorentunut. Aluksi nimenomaan lähdetiinkin koulutuksen järjestämisestä keski-ikäisille ammattimiehille. Nytemmin ollaan edistytty sellaiseen vaiheeseen, että kurssilaisten joukossa on jo ammattikoulun uuden opetussuunnitelman suorittaneita nuoria ammattimiehiä. Tämä tietenkin helpottaa työteknilisten kurssien opetusohjelman läpiviemistä, koska koulutiedot ovat vielä tuoreessa muistissa.

— Työteknilisten kurssien antamat positiiviset tulokset rohkaisivat yrittämään vieläkin korkeammalle, ja jo syksyllä 1959 oltiin valmiit aloittamaan ensimmäiset 2-vuotiset työnjohtajakurssit. Kokemukset oli-

vat nytkin mitä parhaat; sekä oppilaiden että opettajien yhteinen mielipide oli, että vaikka työn lomassa suoritettava opiskelu varmasti saattoikin tuntua raskaalta, se antoi opettajille arvokkaita kokemuksia ja oppilaille koko ajan uusia virikkeitä jatkoponnistuksiin. Kun ensimmäinen paperipuolen työnjohtajakurssi näin oli saatu onnellisesti vietyä toivottuun lopputulokseen, ryhdyttiin suunnittelemaan toista työnjohtajakurssia, jonka päättäjäisiä me tänään vietämme.

Kurssin päättäjäispuheen piti Kuusankosken tehtaiden päällikkö Olov A. Hixén ja kurssilaisten kiitokset esitti Kauko Takala (alla)

— Hyvät kurssilaiset! Erehdytään suuresti, jos luullaan, että uudet koneet ja automatiikka tekevät ihmisen toisarvoiseksi teollisessa toi-

minnassa. Jossakin kohdin nämä koneet ja laitteet saattavat korvata ihmistyövoiman ja varsinkin keventää työhön liittyvän fyysisen ponnistuksen osuutta, mutta näistä uudistuksista ei olisi vastaavaa hyötyä, ellei ammattitaito kasvaisi samassa suhteessa. Samalla tämä kehitys luo uusia erittäin vaativia ammatteja. Teknillisen kehityksen hyväksikäyttäminen ei johda siten toivottuun tulokseen ilman vastaavaa ammattitaidon nousua.

— Te olette saaneet työteknillisillä kursseilla aavistuksen niistä tietojen maailman monista mysteereistä, joihin teillä tämän kurssin aikana on ollut mahdollisuuksia paneutua. Mutta varmaan myös tunnette, että tietojen kaivosta voi vielä ammentaa paljon lisää. Tämä voi tapahtua lukemalla ammattilehtiä ja -kirjallisuutta sekä kysymällä neuvoja insinööreiltänne. Nimenomaan haluaisin painottaa sitä, että insinöörit samalla kun he ovat esimiehiä, he ovat myös jatkokouluttajia. He jakavat mielellään tietojaan ja ovat iloisia, kun käännytte heidän puoleensa kysymyksillänne.

— Hyvät kurssilaiset! Te joudutte nyt vastuunalaisempiin tehtäviin kuin aikaisemmin. Tämä merkitsee myös, että teiltä odotetaan enemmän kuin mihin ehkä olette tottuneet. Olkaa ylpeitä siitä, että te tekemällä opiskelusta vapaa-ajanvieton, harrastuksen, olette päässeet siihen asemaan, mutta muistakaa myös, että arvostelu miehestä aina alkaa siitä, kuinka rehti ja reilu hän on sekä alaisia että esimiehiä kohtaan.

Lopuksi puhuja kiitti opettajia hyvin suoritetusta opetustyöstä todeten, että opettaminen tällaisella kurssilla on vaatinut paljon valmisteluja, mikä puolestaan on tapahtunut vapaa-ajan kustannuksella.

Kurssilaisten kiitokset esitti Kauko Takala. Hän mainitsi, että kurssin alkaessa jokainen tunsi to-

tutun päiväjärjestyksen suuresti muuttuneen. Aluksi istuttiin työn lomassa kolmekin iltaa viikossa koulun penkillä. Onneksi jokaisella oli jo työteknillisiltä kursseilta tuntuma tällaiseen rytmiin. Pyrkimys päästä eteenpäin elämässä oli se kannustin, joka antoi meille rohkeutta ottaa vastaan tarjoutunut tilaisuus. Ensimmäinen kurssivuosi oli vaikein, joten sananlasku 'alku aina hankalaa' piti tässä paikkansa. Opetus on ollut monipuolista. Opettajien ja tehdasinsinöörien taitavuus ja myönteisyys ovat auttaneet meitä selviämään vaikeistakin probleemoista. Puhuja jatkoi:

— Kurssimme viimeisellä viikolla Teollisuuden Työnjohto-opistolla ollessamme koimme järkytyksen kuullessamme kunnioitetun ja pidetyn rehtorimme, maisteri Viljo Tannerin poismenosta. Hän oli mies, joka valoi meihin uskoa ja rohkaisi meitä tarvittaessa. Hän oli meille — jo ikämiehille — kuin isä. Olisimme tällä hetkellä tahtoneet nähdä hänet joukossamme.

— Olemme saaneet paljon tältä kurssilta ja kurssilaisten puolesta esitän parhaat kiitokset kurssin järjestäjille, insinööreille ja muille opettajille. Pyrimme käyttämään hyödyksi näin saatua henkistä pääomaa työpaikoillamme. Tiedämme myös ne taloudelliset uhraukset, joita tämän kurssin järjestäminen on yhtiölle aiheuttanut. Olemme siitä kiitollisia. Useimmille meistä tällaisen koulutuksen saaminen ei olisi ollutkaan mahdollista omalla kustannuksellamme.

Työnjohtajakurssin suorittivat seuraavat 16 yhtiöläistä: Eino Halme, Lauri Halme, Seppo Järnvall, Rauni Kiminki, Ahti Korhonen, Taavi Laamanen, Paavo Liikkanen, Pentti Mäkelä, Lauri Paljakka, Kalevi Pellava, Erkki Raschka, Aimo Rutanen, Kauko Takala, Armas Tikkanen, Jaakko Tirkkonen ja Sulo Wiik.

Metsänhoitaja Olavi Saira:

Moottorisahakarsinta merkittävä uutuus hakkuutekniikassa

Metsätoissa on kirves jatkuvasti pysynyt puutavaranteon karsimisvaiheen työvälineenä, kun sen sijaan kaato- ja katkaisutyössä moottorisahat ovat käytännöllisesti katsoen jo syrjäyttäneet erilaiset käsisahat.

Työaikatutkimukset ovat osoittaneet, että puutavaran valmistuksen eri työvaiheisiin käytetystä ajasta menee n. 80 % kaato- ja katkaisutyöhön sekä karsimiseen, silloin kun kuorintavaihe suoritetaan varastopaikoilla tai tehtaissa, kuten nykyisin yhä enenevässä määrin tapahtuu. Karsimisen osuus tästä työajasta on kirvestä käyttäen lähes puolet, vaihdellen n. 30—60 %:n välillä riippuen oksien määrästä ja niiden paksuudesta. Lisäksi karsiminen on raskas työvaihe.

Työmestari Torsten Karlsson Ruotsista (vas.) ja työneuvoja Eino Roiha Saimaan hoitoalueesta tarkastamassa ketjun kuntoa karsinnan jälkeen

Moottorisahojen teknillisten ominaisuuksien paraneminen — lähinnä niiden painon keveneminen ja kestävyys lisääntyminen — on luonut perusedellytyksen moottorisahojen käytön monipuolistamisessa. Tällöin on pyritty myös selvittämään, mitä mahdollisuuksia olisi karsimisen suorittamiselle moottorisahaa käyttäen ja mitä etuja se toisi metsätyöntekijöille.

Tässä tarkoituksessa on ensimmäisenä lähdetty viemään asiaa eteenpäin Ruotsissa ja moottorisahakarsinnasta on siellä kehitetty

tekniikan opettamista myös suomalaisille työntekijöille on pidettävä erittäin tarpeellisena. Tämän takia yhtiömme metsäosasto päätti vuoden alussa moottorisahakarsintaopetuksen aloittamisesta työneuvojien avulla, joiksi koulutettiin kymmenen yhtiön palveluksessa olevaa ammattitaitoista metsätyömiestä. Työneuvojien opetuskurssi järjestettiin Sippolan metsäkoululla tammi—helmikuun vaihteessa, josta oheinen kuvasarjamme lähemmin kertoo. Opettajaksi tälle kurssille kutsuttiin Ruotsista työmestari Torsten Karlsson, joka jo kuuden

Torsten Karlsson selvittää karsintatekniikan perusteita viitaten karsintajälkeen

työtekniikka, jonka avulla on pystytty huomattavasti lyhentämään karsintaan käytettyä työaikaa. Tämä puolestaan on kohottanut tötulosta, nostanut työntekijäin ansiotasoa ja tehnyt työn suorittamisen kevyemmäksi.

Moottorisahakarsinnasta Ruotsissa saadut myönteiset tulokset ovat olleet niin merkittäviä metsätyöntekijöiden kannalta, että karsinta-

Ketjun viilaus käynnissä Torsten Karlssonin antaessa ohjeita. Vas. lukien työneuvoja Mikko Mitrinen Savon hoitoalueesta, metsänhoitaja Gunnar Andersson, joka toimi kurssin valvojana ja tulkkina, työmestari Torsten Karlsson ja työneuvoja Eino Roiha

vuoden ajan on suorittanut moottorisahakarsintaa sekä metsätyöntekijänä että nyttemmin pääasiassa moottorisahakarsinnan opettajana kotimaassaan ja myös muissa pohjoismaissa.

Työtekniikan perustana karsimisessa on sahan pitäminen koko painollaan karsittavan rungon päällä, josta se voidaan joustavasti kääntellä karsittaviinoksiin ja ketjulla

vedättären siirtää sahaa eteenpäin.

Kannattavuuden perustan muodostaa taas moottorisahan ja erityisesti sen ketjun kunnossa pitäminen, missä suhteessa valitettavasti moottorisahojen omistajat ovat paljon laiminlyöneet.

Työneuvojat ovat ehtineet tähän mennessä eri puolilla maata olevilla yhtiön metsätyömailla antaa henkilökohtaista opetusta moottorisahakarsinnassa n. 350 metsätyöntekijälle. Lisäksi on metsäosaston kenttähenkilökunta lähes kokonaisuudessaan retkeilyjen yhteydessä perehtynyt neuvontatyöhön.

Metsätyöntekijät ovat suhtautuneet erittäin myönteisesti saamaansa opetukseen ja nähneet sen heidän ammattitaitoaan lisäävänä koulutustyönä. Vaikka eräät tekijät kuten karsintaan sopimattomat vanhamalliset sahat sekä pelko sahan ja ketjun ennen aikaisesta kulumisesta karsintatyössä, hidastuttavat tämän uuden työtekniikan leviämistä, on moottorisahakarsinnan periaatteellinen hyväksyminen työntekijöitten piirissä luonut hyvät edellytykset asian eteenpäin menemiselle.

Moottorisahalla karsittaessa selkä on pidettävä melko suorassa

Liikennetietoutta selluloosa-tehtaalaisille

Vuoden 1962 syksyllä järjestettiin Kymin selluloosatehtaalla liikenneopastustilaisuuksia, joita kohtaan tehtaan henkilökunta osoitti yllättävän suurta mielenkiintoa. Tämän esimerkin mukaisesti viime vuoden aikana useilla muilla osastoilla seurattiin esimerkkiä ja vuoden loppuun mennessä lähes tuhat Kuusankosken tehtaiden palveluksessa olevaa oli liikenneopastustilaisuuksien avulla parantanut liikennetietouttaan.

Nyttemmin Kymin selluloosatehtas on pannut alulle toisen kieroksen. Maaliskuussa pidettiin neljä liikennetietoutta käsittelevääluentotilaisuutta eli yksi kullekin työvuorolle. Osanotto oli tälläkin kertaa vilkasta, sillä 52 prosenttia tehtaan väestä seurasi luentoja. Kaikkiaan on jo n. 70 prosenttia selluloosatehtaalaisista saanut tehtaan järjestämän kurssitoiminnan avulla liikenneopastusta.

Tällä kertaa ohjelma oli suunniteltu edellistä monipuolisemmaksi ja vaihtelevammaksi, olihan kysymys tavallaan jatkokoulutuksesta. Autokoulun johtaja E. Korander luennoi yleisestä liikenteestä havainnollistaen esitystään piirroksin

Läninkomisario A. Viras antoi liikenneohjeita lainvalvojan ominaisuudessa

ja kaaviokuvoin. Kun tätä perusteellista ja selväpiirteistä esitystä seurasi poliisimiehen näkemys, sai kuulijakunta monipuolisen selonteon tärkeimmistä liikennekysymyksistä. Virkavaltaa edusti läninkomisario A. Viras. Hänen mukanaolonsa oli samalla osoitus viranomaisten halusta toimia lainvalvojan tehtävän ohella myös neuvonantajana ja opastajana.

Ohjelmaan oli sisällytetty myös tehdasalueen sisäpuolinen liikennejärjestys. Liikennepäällikkö Niilo Jokinen kävi läpi liikennemääräykset ja osoitti kartan avulla jalankulkijoille tarkoitettut tiet ja keskittyi turvallisuuden kannalta

Selluloosatehtaan ruokailuhuone on monta kertaa toiminut tehtaan oman väen luentosalina

tärkeisiin solmukohtiin.

Kun oli nähty liikenneaiheinen värielokuva, oli myös kuulijakunnan vuoro esiintyä. Tämä tapahtui liikennetietoveikkauksen muodossa. Kilpailusta oli varmaan jokaiselle asiallista hyötyä, koska kukin jou-tui omakohtaisesti ratkaisemaan liikennekysymyksiä. Vielä enemmän hyötyivät ne, joita onnetar suosi veikkauspalkintoja arvottaessa.

Tehtaan teknillinen johtaja P. Lindqvist kohdisti päätösa-noissaan kiitoksensa esiintyjille ja lausui ilonsa hyvästä yleisömenest-tyksestä.

Ferrihydroksidin reaktioista hydratsiinin kanssa

Askettiin dipl.ins. Teuvo Ilmonen Kymin höyryosastolta suoritti Teknillisessä korkeakoulussa tekniikan lisensiaattitutkinnon otsikossa mainitusta kattilatuubien korroosioon liittyvästä aiheesta. Sitä varten tarvittavat kokeet suoritettiin höyryosaston laboratoriossa varta vasten konstruoiduilla laitteilla. Seuraavassa tekniikan lisensiaatti Ilmonen selostaa tutkimustyötään.

Nykyisen terminologian mukaan jaamme tutkimustyöt perustutkimukseen ja sovellutuksiin. Edellinen pyrkii selvittämään tieteellisiä tosiasioita, kun taas jälkimmäisen tavoitteena on soveltaa niitä käytäntöön eli muuttaa saavutetut tulokset rahaksi.

Tutkimuksen lähtökohtana on siihen asti tunnetut ja tunnustetut tosiasiat, jotka yleensä voidaan koota alan kirjallisuudesta. Pyrkimys onkin viedä tietoutta kappaleen matkaa eteenpäin. Siten yksittäistä tutkijaa voidaan verrata viestinviejään, joka ottaa kapulan haltuunsa ja kuljetettuaan osuutensa luovuttaa sen seuraavalle vereksin voimin matkaan lähtijälle.

Nykyinen tehostettu tutkimustyö vaatii kuitenkin nopeutuakseen ryhmätyöskentelyä. Tutkimusryhmä on kokoonpantu eri alojen asiantuntijoista, joita kokonaisnäkemysten ja tavoitteet tunteva johto ohjaa. Tässä mielessä aikamme kasvattaa eri alojen erikoistuntijoita, 'fakki-idiootteja', kuten on leikilli-

sesti tapana sanoa. Tällaista työtapaa voidaan puolestaan verrata pelipöällikön johdolla suoritettavaan joukkuepeliin.

Kattilakorroosio ja sitä säätelevät tekijät

On yleisesti tunnettua, että rauta ruostuu veden vaikutuksesta. Tätä nimitämme korroosioksi. Ilmiötä ja niiden vaikutuksia arvosteltaessa on reaktionopeudella oleellinen merkitys. Niinpä nimitys 'haponkestävä' on lähinnä kaupallisista syistä tullut käyttöön. Todellisuudessa tällaisten aineiden korroosionopeus on niin pieni, että niiden käyttö useissa tapauksissa on mahdollista.

Useimpien metallien käyttö perustuu kestävän suojakerroksen syntymiseen metallin pinnalle. Kattiloissa yleisesti käytettyjen ns. ferriittisten terästen suojakerros on ohut magnetiitti — Fe_3O_4 -kerros. Prof. M. Tikkanen esittää asian seuraavasti: Kattilatuubien kestävyys vesipuolelta perustuu magnetiittikerrokseen metallin pinnalla, muut rakenteet antavat ko. kerrokselle vain mekaanisen lujuuden.

Tällainen ohut kerros on kuitenkin helposti vioittuva esim. mekaanisten iskujen tai lämpöjännitysten vaikutuksesta. Myös kemiallisesti tämä kerros helposti vioittuu, jos kattilaveteen on jäänyt happea. Siis lyhyesti: kattilan sisäpuolinen kestävyys perustuu magnetiittia sisäl-

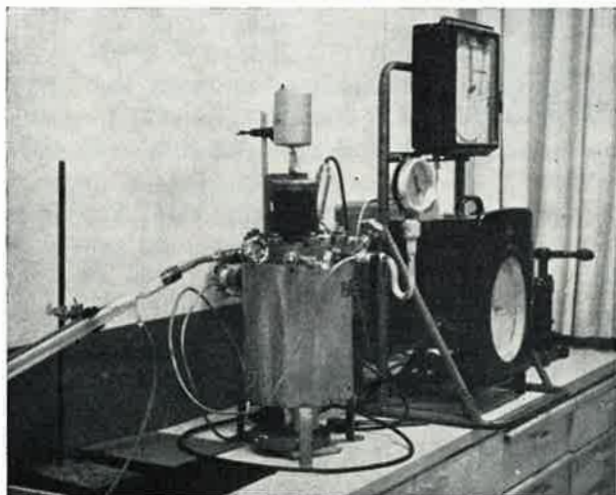
Tekniikan lisensiaatti Teuvo Ilmonen

tävään suojakerrokseen, se voi kuitenkin helposti vaurioitua, jolloin kalvo on nopeasti uusittava.

Tutkimuksen suoritus

Liukoiset kaasut voidaan poistaa vedestä keittämällä. Tämän 'terminen kaasunpoiston' täydentämiseksi hapen osalta on alettu käyttää myös kemiallista menetelmää. Siinä happi hävitetään hydratsiinin (N_2H_4) tai natriumsulfiitin (Na_2SO_3) avulla. Näiden vaikutusta tutkittaessa haluttiin samalla ottaa selvää, voiko hydratsiini myös pelkistää rautahydroksideja, joilla tässä tarkoitetaan kaikkia niitä yhdistyksiä, joita rauta muodostaa hapen, vedyn ja veden kanssa. Lisäksi oli epäselvää, syntyykö reaktion tuloksena suojakerroksen kannalta haluttua magnetiittia ja millaisissa olosuhteissa.

Koetta varten valmistettiin sarja rautahydroksideja, jotka olivat saaneet erilaista lämpökäsittelyä 100°C — 1000°C :een kahden tunnin ajan. Näiden annettiin reagoida pulverimuodossa Teflon-muovilla suojatussa autoklaavissa, jossa oli lämpötilan säätö sekä piirtävä lämpötilan ja paineen mittaus, $+160^\circ\text{C}$:ssa 24 tunnin ajan. Käytetään tunnettuja lähtöaineita analysoitiin reaktiotuotteet, joita ovat pelkistynyt ferrorauta sekä hydratsiinin hajoamisen tuloksena syntyneet ammoniakki, typpi- ja vetykaasut. Hydratsiinin käytössä onkin se heikkous, että suurin osa siitä hajoaa korkeassa lämpötilassa ja vain muutama prosentti tulee käytetyksi haluttuihin reaktioihin.

Kokeet suoritettiin tällaisilla laitteilla

Tutkimustulokset

Kokeet osoittivat, että hydratsiinin pelkistäväällä vaikutuksella oli maksimikohta sellaisilla preparaateilla, joita oli käsitelty 200—225°C:ssa. Tämän alueen molemmin puolin laski ferrihydroksien reaktiokyky niin, etteivät yli +350°C:ssa käsitellyt preparaatit lainkaan pelkistyneet. Suurimmillaan oli pelkistysaste n. 50 %. Tämä selittyy siten, että raudan korroosiotuote, ruoste, on kokoonpantu useista eri yhdistyksistä, joista vain osa ottaa osaa pelkistysreaktioon.

Pelkistystuotteen analysointi

Analyttisesti on helppo osoittaa reaktiotuotteissa oleva ferro-rauta. Kuitenkin kattilakorroosion kannalta oli tutkittava, että oli saatu vastaava määrä magnetiittia, joka on ns. ferriferro-oksidia. Tämä tapahtui röntgenanalyysin avulla. Siinä voidaan todeta sellaisen kidemuodon olemassaolo, joka kuuluu magnetiitille.

Tulos varmennettiin vielä ns. magneettisten mittausten avulla, joilla voidaan selvittää yhdistysten magneettista luonnetta.

Tulosten käytännöllinen merkitys

Voitiin osoittaa, että hydratsiini pystyi pelkistämään ferrihydroksideja magnetiitiksi n. 350°C:ssa käsiteltyihin preparaatteihin asti.

Toistaiseksi toimivat Kymin Osa-KEYHTIÖN kattilat, höyrynkäyttölaitteet, höyry- ja lauhdeverkosto tämän lämpötilan alapuolella. Niinpä uusimman Kymintehtaan kattila n:o 6:n lämpötila on n. +327°C 126 ata:ssa. Tämän lämpötilan yläpuolella toimivat vain tulistajat ja niiden jälkeiset korkeapainejohdot turbiinille ja reduktioasemille asti. Kuitenkin voitiin osoittaa n. 5 vuorokautta lämpökäsittelyä saaneiden hydroksidien pelkistyvän vain n. 20—30 % vastaavien n. 2 tuntia käsiteltyjen määrästä. Röntgenanalyysi osoittikin edellä mainittujen preparaattien olevan paremmin kiteytyneitä. Nykyisen käsityksen mukaisesti onkin ns. kiinteiden aineiden kemiassa, että säännöllisempi aineen sisäinen rakenne edellyttää pienempää reaktiokykyä.

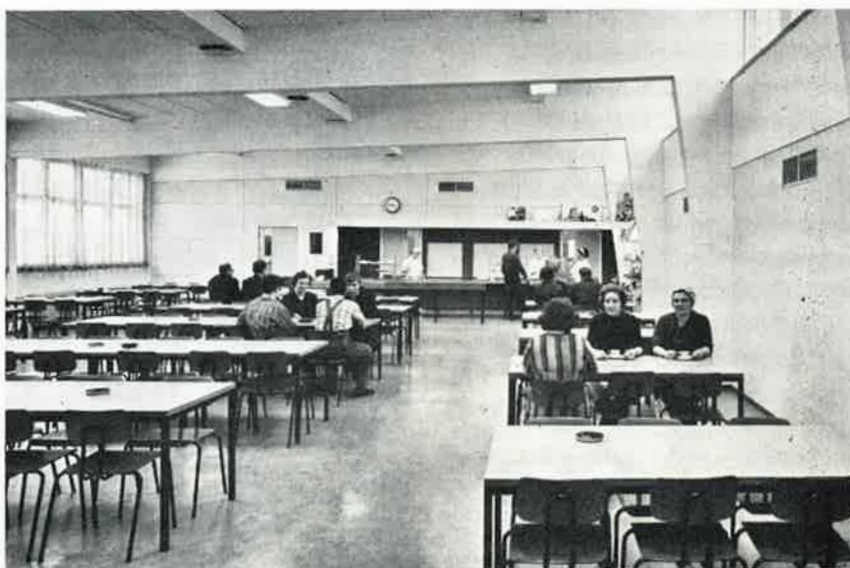
Tämä on käytännössä tulkittava siten, että vanha ruoste pelkistyy vaikeammin magnetiitiksi kuin juuri syntynyt ruostekerros.

Uusi tehdasruokala

Högforsin Salon tehdas muutti viime vuoden aikana perusteellisesti kokoaan ja näköään. Tehdas sai kauniin konttorirakennuksen, komean konepajahallin ja ajanmukaisen, viihtyisän ruokalan. Uuteen huoltorakennukseen, jonka tilavuus on 2 400 m³, sijoitettiin myös naisten pesu- ja pukuhuone. Koko rakennuksen lattiapinta-ala on lähes 600 m². Alimmaisessa kuvassa näemme tämän arkkitehti T. Herlerin suunnitteleman erittäin onnistuneen ruokasalin. Tilaa on myös keittiön puolella ja kun se on lisäksi

si varustettu mitä uudenaikaisimmilla laitteilla ja varasto- sekä jäähdystytiloilla, kelpaa siellä emännöidä. Tehdasruokalaa pitää emäntä Martta Väänänen (keittiökuvassa toinen oikealta).

Tehdasruokala on avaamispäivästä alkaen ollut erittäin suosittu. Yli puolet tehtaan väestä aterioi siellä, varsinkin pitkämatkaiset, mutta myös useat kaupungissa asuvat. Ruokala on avoinna klo 10—19. Tämän lisäksi tarjoilurattaat — lastina kahvia, virvokkeita ja tupakkaa — kiertävät tehdassaleissa kolmasti päivässä. Kauppa käy ja tyytyväisyys on molemminpuolinen.

Tuhannes omakotitalo

Yhtiömme vuosikertomuksissa esiintyy sosiaalitoiminnan puolella oma 'tuotantolukunsa', joka vuodesta toiseen on ollut ilon aiheena. Tarkoitamme niitä tuloksia, mitä yhtiömme omakotirakennustoiminta on tuottanut. Kun jatkosodasta palattiin rauhan töihin, valtasi Suomen kansan jälleenrakentamisen henki. Tuosta vaikeuksienkin keskellä luottavaisesta ilmapiiristä versoi myös yhtiöläistemme rakentamisinto. Yhtiö puolestaan tarjosi auttavan kätensä ja laajensi sosiaalitoiminnan käsittämään omakotirakentajien tukemisen. Muodostettiin tehokas järjestelmä: yhtiö alkoi jakaa rakentajille tontteja, asetti rakentajain käytettäväksi rakennusneuvojan, auttoi rakennuslaintojen hankkimisessa ja monimutkaiseksi käyneessä paperisodassa, myi Hallan puutavaraa ja Högfors-

Rva Eeva Laaksonen askaroimassa mukavuuksin varustetussa keittiössään ja talon isäntä — sähkömies kun on ammatiltaan — viimeistelemässä sähköasennusta alakerran pesuhuoneessa

tuotteita huomattavalla alennuksella ja monella muulla tavoin tuki ja kannusti yritteliäitä rakentajia.

Tämä rakennusinnostus ei jäänyt hetkelliseksi muotivirtaukseksi. Järjestelmä toimii yhä, eikä minkäänlaisia herpautumista omakotirakennusrintamalla ole havaittavissa. Ensimmäiset talot valmistuivat ja vietiin omakotirakennustoiminnan tiloihin debet-puolelle v. 1947. Viime

Sähköasentaja Alpo Laaksosen vastavalmistunut, myöhemmin tiilivuorauksen ja rappauksen saava omakotitalo kuvattuna pihan puolelta

helmikuun 27 päivänä muutti oman kurkihirren alle tuhannes yhtiöläisrakentaja Kuusankoskella. Jotta emme unohtaisi muiden tehdaspaikkakuntiemme omakotirakentajia, mainitsemme, että viime vuoden loppuun mennessä on yhtiömme piirissä valmistunut edellä mainitusta ajankohdasta lähtien 1454 omakotitaloa.

Tällä kertaa tuo tuhannes omakotitalo houkuttelee kuitenkin kertomaan lähemmin päätehtaillamme työskentelevien omakotirakentajien saavutuksista. Näistä tuhannesta rakentajasta 511 on pystyttänyt talonsa yhtiöltä saamalleen tontille. Arava-lainoja on myönnetty 312:lle. Aikanaan monet saivat myös edullisia rintamamieslainoja. Omakotirakennustoimintaa on niin ikään tuettu avustus- ja eläkekassojen myöntämällä lainoilla ja luonnollisesti pankkilaitokset ovat antaneet rakennuslainoja. Yhtiön toimittamaa sahatavaraa näihin taloihin on käytetty 9 000 standarttia eli lähes puolet Hallan sahan nykyisestä vuosituotannosta. Myös sahajauhoilla on ollut kysyntää, sillä tätä tava-

raa on välitetty 411 000 sakkia. Koska keskuslämmitys on vuosi vuodelta tullut yhä yleisemmäksi — nykyisin tulee keskuslämmitys jokseenkin jokaiseen omakotitaloon — näyttlee myös Högfors-tuotteista saatava alennus rakennuskustannuksien keventämisessä melkoista osaa.

Näistä tuhannesta talosta syntyisi jo yksinään aikamoinen yhdyskunta. Vaikka asuttaisimme kunkin talon vain 2-lapsisella perheellä, saisimme neljätuhatta asukasta. Sellainen kylä tarvitsisi jo lukuisia kauppajoja, kouluja, virastoja ja vetäisi puoleensa monenlaisia palvelulinkeinoja, joten pienoiskaupunki

ja kauppalan vuokratonteilla. Muiden ei-yhtiöläisten omakotitalojen kanssa ne muodostavat sellaisia uusia kulmakuntia kuin rintamamiesalue, Mäkitähti, Nirvistentie ja Kytöaho.

Mielenkiintoista lienee tietää, montako yhtiön omistamaa asuntoa on omiin taloihinsa muuttaneiden jäljiltä vapautunut. Niitä on ollut kokonaista 647, joten monet ovat myös tällä tavoin saaneet itselleen asunnon. Omakotitalojen rakentaminen onkin aivan ratkaisevasti helpottanut asuntopulaa. Samalla se on kohottanut asumistasoa. Omakotitaloon kuuluu tavallisesti kolme huonetta, keittiö, sauna ja pesuhuone,

on saanut sinnikkyyttä vaativan yrityksensä voitokkaaseen päätökseen.

Eräänä aurinkoisena maaliskuun päivänä kävimme rakennusmestari, 'omakotineuvos' Matti Haikolan seurassa vieraisilla sähköasentaja Alpo Laaksosen omakotitalossa, joka on merkitty Kuusankosken tehtaiden omakotitalostoon tuhannentena valmistuneena rakennuksena. Talo sijaitsee Kotiharjuntien varrella Kymintehtaan kansakoulun lähellä, jonne viime vuosien aikana sankan kuusimetsän keskelle on kohonnut uusi omakotiyhdyskunta.

Talo edustaa uuden aikaista tyyppiä, yksikerroksista ja loivakattois-

Olohuoneen seurusteluryhmä suuren, aurinkoisen ikkunan äärellä

Perheen lapsilla, 6-vuotiaalla Teijalla ja 4-vuotiaalla Päivillä, on nimenomaan heitä varten kalustettu ja somistettu huoneensa

siitä syntyisi. Todellisuudessa nämä tuhat taloa on siroteltu eri puolille Kuusankosken kauppala, mutta näinkin ne ovat muuttaneet teollisuusyhdyskuntamme ulkonäköä. Varsinkin yhtiön maille muodostuneilla asumalähiöillä on yhtenäinen leima. Suurimmat ovat Kuusanniemen ja Kymenrannan omakotialueet, mutta paikkakuntamme omakotisanastoon kuuluvat myös sellaiset nimet kuin Kotiharju, Pappilampi, Multamäentie, Mäenpääntie, Mäkeläntie, Lohikatu, Pilkan koulu ja Melkunmäki. Lähes puolet omakotirakennuksista on eri puolilla kauppala yksityisiltä ostetuilla tonteilla, rintamamiestonteilla

pitotilat ja varsinkin uusimmissa taloissa kaikki mukavuudet. Lisäksi nämä talot on suunniteltu kunkin perheen omia tarpeita ja mukavaa, kodikasta asumista varten. Tuskinpa tällaisen talon asukas voisi kuvitellaan itselleen parempaa asumismuotoa, viihtyisämpää ja upeampaa taloa. Lisäksi omakotitaloon liittyy voimakkaita tunne-arvoja, sillä useissa tapauksissa se on suurelta osalta omien käsien aikaansaannos, ankaran ponnistuksen ja uurastuksen, kieltäymysten ja säästäväisyyden tulos. Mutta harvoinpa täällä maailmassa jotakin ilmaiseksi annetaankaan, ja tyytyväisyys on sitä suurempi, kun

ta. Taluspuoli on sijoitettu pohjakerrokseen. Tontin kapeuden takia taloussiipiyhdistelmä ei olisi voinut tulla kysymykseen. Taloon on saatu Arava-laina ja siten kaikissa kohdin on noudatettu Aravan asettamia vaatimuksia. Asuinkerroksen pinta-ala on 84,5 m². Talon keskellä piti tuussuunnassa kulkee tilava eteiskäytävä, joka johtaa ilman väliovea talon toiseen päätyyn sijoitettuun olohuoneeseen ja sen yhteydessä olevaan tilavaan ruokailutilaan. Näin on saatu aikaan avara vaikutelma, neliöt ikään kuin suurenevat. Samalla olohuone joutuu luonnostaan jokapäiväiseen käyttöön eikä jää harvoin käytetyksi vierashuo-

neeksi. Muut huoneet, keittiö, makuuhuone, lastenhuone ja talon toisessa päädyssä sijaitseva askarteluhuone — myös isännän huoneeksi sitä voisi nimittää — ovat sen sijaan erillään. Kuhunkin päästään eteiskäytävästä ja ainoastaan keittiön ja ruokailutilan välillä on yhdysovi. Pohjakerroksessa sijaitsevat sauna, pesuhuone suihkuineen, pukuhuone, lämpökeskus, polttoainetallasto, kellari ja autotalli. Tämäkin tila on tarkkaan käytetty hyväksi. Kaikki vaikuttaa erittäin tarkoituksenmukaiselta ja nimenomaan tätä perhettä varten suunnitellulta.

Tämä omakotitalo onkin, kuten varmaan useimmat, pitkällisen ja perusteellisen kypsyttelyn tulos. Heti naimisiin mentyään alkoi talon rakentaminen askarruttaa Alpo Laaksosen mieltä. Perheen kasvaessa pieni asunto kävi ahtaaksi ja niin hän sai suostutelluksi Eeva-rouvan tähän suureen urakkaan. Tontti saatiin keväällä 1961 ja sen jälkeinen ajanjakso onkin ollut Laaksosen perheessä työntäyteistä, mutta varmaan kaikesta vaivannäöstä huolimatta mieluista aikaa.

Ensin kaivettiin monttu ja upotettiin vesijohto- ja viemäriputket. Huhtikuun 17 päivänä 1963 alkoi varsinainen rakentaminen sokkelin laudoituksella ja tätä hetkeä voitaneen pitää talon syntymäpäivänä. Ainakin se säilyy Laaksosten mielessä läpi elämän. Varsinainen rakentaminen vietiin urakkana vesikattoon, mutta pääasiallisesti kaikki muu on omien ahkerien ja taitavien käsien aikaansaannosta, tietenkin talkoiden auttamana. Kauniin tunnustuksen sai myös isännän nuoruuden toveri, joka auttoi häntä rakentamisessa.

Mikäpä on nyt nuoren parin asuessa kauniissa ja tilavassa talossaan. Tuskin on vielä nuoruusvuosia sivuutettu ja jo ennätetty saada tällainen suurenmoinen aikaan. Toivomme onnea ja menestystä.

Puutarhaopettaja Eva-Kaisa Airaksinen:

Parvekepuutarha

Parvekkeista on tullut viimeksi kuluneiden vuosien aikana hyvin suosittuja. Monet parvekerivit uusissa kerrostaloissa antavat suorastaan oman leimansa uusille asuntoalueille. Parveke merkitsee kestästä asunnon laajennusta, tosin kovin rajoitettua, mutta kuitenkin mukavaa oleskelutilaa, jossa vapaahetkinä voi nauttia auringosta ja kukista ja tuntea siten saavansa välittömän kosketuksen elävään luontoon. Maaseudun vehreyden keskellä asuvakin haluaa siirtää luonnon lähemmäksi ja koristaa kuistinsa kukkasin, mikä kieltämättä sielläkin on omiaan kohentamaan myös rakennuksen ulkonäköä.

Tähän aikaan kevästä olisi jo ryhdyttävä suunnittelemaan ja hankkimaan uusia kukkalaatikoita sekä korjaamaan ja kunnostamaan vanhoja. Usein laatikoita valmistettaessa tehdään se virhe, että ne rakennetaan liian kapeiksi ja mataliksi. Niiden pienestä multamäärästä johtuen eivät kasvit menesty niissä niin hyvin kuin suuremmissa laatikoissa. Pienimmän hyväksyttävän kukkalaatikon syvyys on 20 cm ja leveys samanmittainen. Metriä pitemmiksi kukkalaatikoita tuskin kannattaa tehdä. Puset laatikot ovat raskaita siirrellä, varsinkin, jos

niitä täytettyinä joudutaan siirtelemään. Mieluimmin siis monta lyhyttä laatikkoa kuin yksi pitkä.

Lattialaatikot tai astiat, joihin yleensä istutetaan suurempia kasveja kuin kaidelaatikoihin, saavat tietenkin olla vastaavasti tilavampia. Kasvit eivät pidä suurista lämmönvaihteluista, joita peltilaatikot herkästi välittävät kasvien juuristoon, joten edullisimmat ovat asbestisementistä tai kyllästetystä puusta valmistetut laatikot. Asbestilaatikot ovat nykyisin hyvin suosittuja. Ne ovatkin kestäviä ja huokoisia. Kosteus säilyy suhteellisen tasaisena ja kasvit menestyvät niissä hyvin.

Kasvualustan valmistaminen aloitetaan salaojitukselta. Laatikon tai astian reiät peitetään vaikkapa ruukunpalasilla ja pohjalle levite-

Helposti kokoon taitettava markiisikankainen puutarhatuoli sopii hyvin parveketuoliksi

tään vielä kerros karkeata soraa tai tiilimurskaa. Tämä peitetään sammaleella tai turvepehkulla, joka estää mullan valumisen salaojitukseen ja samalla se on myös kosteutta säilyttävää. Laatikko täytetään hyvällä mullalla, johon voidaan sekoittaa sarvilastua. Tästä huolimatta on kukille annettava lisäravinteita pitkin kesää lannoitekastelun muodossa noin kerran viikossa.

Kasvien valinta on innostavaa puuhaa ja siinä onnistuu parhaiten, jos jo etukäteen laatii suunnitelman parvekkeen kasvivalikoimasta. Nopeaan ja parhaaseen alkuun päästään taimista, jotka on kasvatettu ruukuissa, koska ne vähiten häiriintyvät siirrosta ja jatkavat välittömästi jo ennestään hyvää kasvuaan. Istutustaistyyksiä arvioitaessa on otettava huomioon täysikasvuisen kasvin mitta. Mitkään taimet eivät istutettaessa saa koskettaa toisiaan.

Köynnöskasveista saa hyvän näkösuojan tai koristeellisen, elävän verhon paljaan seinän peitoksi. Koko rakennuksen julkisivun kauneuden kannalta on maahan istutettu, monivuotinen jokaiselle parvekkeelle nouseva yhtenäinen köynnöskasvi mainio ja edustava ratkaisu. Se luo yhtenäisen kehyksen kaikille parvekepuutarhoille ja antaa näin julkisivulle eheän kokonaisuuden vaikutelman. Yksivuotisia kukkivia köynnöskasveja meillä onkin kerrassaan houkutteleva valikoima.

Aurinkoisen ja tuulilta suojatun parvekkeen kauneimpia köynnöksiä on elämänlanka (Ipomoea) ja varsinkin sen lajike 'Päivänsini', joka on jo varmasti kaikille tullut tutuksi. Sinikukkainen ja sirosti kiipeävä kelloköynnös (Cobaea scandens), perhosmainen hajuherne (Lathyrus odoratus) ja iso koristekrassi (Tropaeolum majus) ovat aurinkoisten ja puolivarjoisten paikkojen kasveja. Varjoisillakin parvekkeilla kukkivat ahkerasti ruusu-papu (Phaseolus coccineus), joka yhden kesän aikana voi kasvaa 3—4 metriä ja reheväkasvuinen, keltakukkainen siro koristekrassi (Tropaeolum peregrinum), jota kutsutaan myös kanariankrassiksi.

Lattialle sijoitettuihin kukka-astioihin tai laatikkoihin sopivat mainiosti sisältä siirrettäviksi suu-

ret kukkivat huonekasvit, kuten esim. Intian kannan (Canna generalis) tai punasarja (Clivia miniata). Nämä asetetaan ruukkuihin kukka-astiaan esim. kosteaan turvepehkuun, joka estää niiden liian nopean kuivumisen. Taimia parvekkeen lattiaistutuksia varten hankittaessa voidaan valita korkeitakin kasveja, koska ne eivät siellä ole niin tuulille alttiita kuin kaitteella. Kaksi korkeata kasvia, jotka menestyvät joka ilmansuunnan parvekkeilla, ovat keltainen isomyrköinen samettikukka (Tagetes erecta) ja valkoinen tai punainen koristetupakka (Nicotiana).

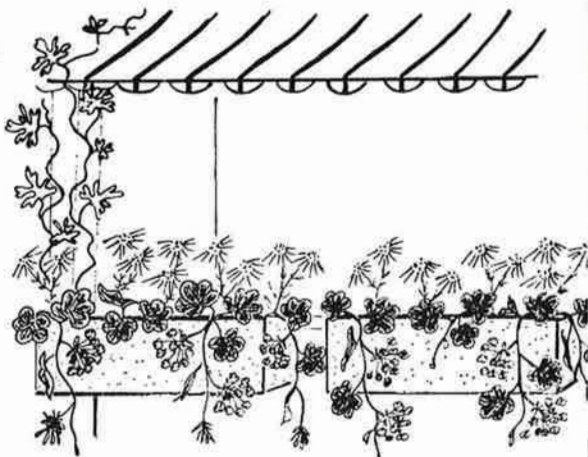
Parvekekasvien kuningattarena voitaneen pitää petuniaa. Sitä on lukuisia eri värejä ja kukkia se kehittää suorastaan tuhlaten, sillä hyvin hoidettuna se kukkii koko kesän yhtenä kukkamerenä. Sen yksinkertainen muoto on kestävin, kun tuulet ja sateet sitä koettelevat. Varjoisassa paikassa se kuitenkin kukkii vähemmän kuin puolivarjossa tai auringossa. Petunian kasvutapa on yleensä hieman rento, mutta siitä on olemassa myös riippuvia lajikkeita.

Riippuvien kasvien valikoimassa on tarjolla reunaistutuksiin sopivia nuottaruoholajikkeita (Lobelia erinus hybrida pendula) eli sinielvikki kauniin sinisine kukkineen. Riippupelargoni (Pelargonium peltatum) ja riippuva verenisara (Fuchsia) eivät viihdy kovin tuulisessa paikassa, mutta soveltuvat muuten sekä aurinkoon että varjoon. Kirkkaanväristen riippupielikukkien rinnalla ovat valkeat pensaspäivänkakkarat (Chrysanthemum frutescens) kauniita ja ne kukkivat runsaasti pohjoisenkin puolella. Matala koristekrassi (Tropaeolum majus nanum) on rennon kasvutapansa ansiosta myös ohikulkijain silmää viehättävä näky. Riippuvat, laatikon ulkopuolisen reunan peittävät istutukset ovat tietenkin rakennuksen julkisivun kauneuden kannalta aina koristeellisia.

Aurinkoisen ja varjoisan parvekkeen haltija ovat hieman erilaisessa asemassa kasveja valittaessa. Kukkat-han tosin yrittävät sopeutua oleviin oloihin, mutta parhaiten kuitenkin onnistutetaan, jos valinnassa ainakin

jossakin määrin otetaan huomioon eri kasvien toivomukset. Joka ilmansuunnan parvekkeille sopii keltainen ryhmäsamettikukka (Tagetes patula). Se kukkii myöhäiseen syksyyn asti ja on tuulisen parvekkeen kestävimpiä kasveja. Auringossa ja puolivarjossa viihtyvät mm. vinolehdet (Begonia), pelargoniat, daaliat, eri väriset silkkikukat (Gode-tia) ja leijonankidat. Oikeita auringonpalvoja ovat tulisalvia (Salvia splendens) ja valkokukkainen saippo (Iberis). Kukkalaatikoiden lisäksi sopisi parvekkeelle mainiosti myös pieni ryyti-tarha emännän käsivarastoksi. Laatikoissa saa hyvin menestymään salaatin, persiljan, tillin ja ruohosipulin.

Vastaistutettuja kasveja suojataan jonkin aikaa auringolta ja lannoitekasteluja annetaan vasta sitten, kun kasvit ovat hyvin juurtuneet ja sopeutuneet uuteen kasvupaikkaansa. Pientä askartelua parvekepuutarhassa riittää päivittäin. Köynnöksiä

Kesällä parveke laajentaa asuntoa ja sen avulla saadaan välitön kosketus elävään luontoon

ohjataan haluttuun suuntaan, kuivia kasvinosia poistetaan ja huolehditaan kasvien kastelusta oikealla tavalla. Vettä on kerralla annettava niin, että laatikko kostuu läpikotaisin, eikä vain sen verran, että mullan pinta kostuu. Parvekepuutarhan jatkuvan ja rehevän kukinnan kannalta on kuihtuneiden kukkien poistaminen ratkaisevan tärkeä toimenpide saadaksemme pysymään kukkalaatikon koko kesän siistin ja kauniin näköisenä.

Voikkaan tehdas juhli yhtymän hiihto- mestaruuskilpailuissa

Yhtymän 20. talvimestaruuskilpailujen isännöisyys oli uskottu Voikkaan huoleksi. Siellä oli tehty asiantuntevaa työtä ja niin radat kuin muukin järjestely saivat sekä kilpailijoilta että yleisöltä tunnustuksen. Erittäin ilahduttavaa oli kilpailuja seuranneen yleisön runsaslukuisuus. Molempina päivinä nähtiin maali paikalla ja reitin varrella arviolta 600 henkeä. Kilpailujen antama kokonaisvaikutelma oli innostava. Hiihdolla on yhtiössämme perinteitä, joita myös vaalitaan.

Ensimmäistä kertaa oli ohjelmassa tehtaiden välinen 4x5 kilometrin raketiviesti. Vaikka vain viiden tehtaan joukkueet olivat mukana, tarjosi kilpailu jännitystä ja nähtävää yllin kyllin. Tosin Voikkaan voittoa ei mikään pystynyt estämään, mutta hopeatilasta muut joukkueet kamppailivat erittäin tasapäisesti järjestöksen vaihdellessa eri osuuk-silla huomattavasti. Vielä viimeisessä vaihdossa olivat kaikki neljä joukkuetta 58 sekunnin sisällä ja viidentenä olevalla etukäteen vahvimpana pidetty ankkuri, joten jännitys oli korkealla ja kehoitushuudot herkässä. Mestariksi selvi voikkaa, Karkkila varmisti jo maastossa hopean. Pronssin kohtalo ei selvinnyt ennenkuin maalisuoralla, missä Kymintehdas selvi voikkaa.

Apulaisisännöitsijä
Magnus Wangel
onnittelee hiihto-
kuninkuuden
saavuttanutta
voikkaalaista
Keijo Hokkasta
(oik.) sosionomi
Keijo Jokirannan
leveän hymyn
säestämänä

väenväkisin Heinolan ohitse. Juantehtas jäi tässä leikissä viidenneksi.

Sunnuntaina taisteltiin hiihtokuninkuudesta 15 kilometrillä ja samalla kruunattiin ikämiesmestari. Rata oli vain viiden kilometrin mittainen tarjoten yleisölle jatkuvasti nähtävää ja jännättävää. Kuninkuutta tavoittelemaan lähti 41 hiihtäjää edustaen Heinolan, Juantehtaan, Karkkilan, Kymintehdasta, Salon ja Voikkaan yksiköitä. Samalla ladulla hiihdetyn viestin ajat tiesivät kertoa 18 minuutin kierrosajan olevan kovaa valuuttaa ja niinpä osattiin hurrata, kun Osmo Niemelän väliajaksi kuulutettiin 17.35. Pian seurasi muita lupaavia väliaikoja, nopeimpana edellisen vuoden mestari Mauno Arkko ajalla 16.28. Kymmenen kilometrin kohdalla oli järjestys ja ajat: Arkko 33.49, Hokkanen 33.50, Joutjärvi 34.45, Holopainen 35.38, Niemelä 35.58, Julkunen 36.00, Arvila 36.19, Björk 36.20, Hakala 36.23, Hietanen 36.30, Viljakainen 36.52 ja Tiainen 36.55. Viimevuotinen mestari Mauno Arkko hävisi voittajalle vain sekunnin. Kisapaikalla oli runsaasti yleisöä.

melän väliajaksi kuulutettiin 17.35. Pian seurasi muita lupaavia väliaikoja, nopeimpana edellisen vuoden mestari Mauno Arkko ajalla 16.28.

Kymmenen kilometrin kohdalla oli järjestys ja ajat: Arkko 33.49, Hokkanen 33.50, Joutjärvi 34.45, Holopainen 35.38, Niemelä 35.58, Julkunen 36.00, Arvila 36.19, Björk 36.20, Hakala 36.23, Hietanen 36.30, Viljakainen 36.52 ja Tiainen 36.55.

Viimevuotinen mestari Mauno Arkko hävisi voittajalle vain sekunnin

Kisapaikalla oli runsaasti yleisöä

Kärki oli muotoutunut ja jo nyt oli selvää, että kaksinkamppailut Arkko—Hokkanen ja Niemelä—Julkunen selvittivät voittajat. Niemelä tuli ja sai ajan 54.28. Julkunenkin ilmestyi näköpiiriin odotetusti, mutta ei pystynyt kirimään riittävästi ja neljän sekunnin erolla oli mestaruus Niemelän. Välillä ehti Hokkanenkin maaliin ajalla 51.08 ja kohta perään Arkko, jonka vauhti kaikista huudoista ja yllytyksistä huolimatta osoittautui sekunnin liian hitaaksi. Isäntätehtaan suoritus oli niin vakuuttavaa laatua, ettei kenelläkään ollut epätietoisuutta joukkuekilvan voittajasta. Voitto tiesi samalla vuodesta 1951 kiertäneen pahkapytyn kiertokulun katkeamista. Se oli nyt Voikkaan. Seuraavista sijoista oli sekunttimitteli, missä Kymintehdas kiilasi toiseksi, Karkkila kolmanneksi ja Heinola neljänneksi. Juantehtaan osana oli yhden kärkimiehen sairastuttua tyytyminen viidenteen sijaan.

Palkintojen jako päättäjaisaterioineen pidettiin tehtaan keskusruokalassa. Apulaisisännöitsijä Magnus Wangel toivotti hiihtäjät ja toimitsijat tervetulleiksi ja kiitti heitä hyvin suoritetusta kilpailusta sekä onnitteli eritoten Voikkaan tehtaan hiihtäjiä heidän erinomaisesta suorituksestaan. Hän mainitsi lisäksi yhtymän urheilukilpailujen olevan mainioita tilaisuuksia eri tehtaiden kohtaamiselle ja samalla mehen- gen lujittumiselle. Hän jakoi palkinnot sosionomi Keijo Jokirannan avustamana. Sosiaalipäällikkö Ake Launikari lausui tilaisuuden lopettajaisanat.

Tulokset:

4 x 5 km viesti: 1) Voikkaa (Holopainen, Joutjärvi, Hokkanen, Arkko) 1.06.14, 2) Karkkila (Räty, Liukkonen, Siivonen, Hietanen) 1.10.55, 3) Kymintehdas (Turkki, Stjerna, Arvila, Viljakainen) 1.11.32, 4) Heinola (Björk, Virtanen, Koho, Hakala) 1.11.35, 5) Juantehtas (Vartiainen, Tiainen, Julkunen A., Julkunen E.) 1.12.25.

10) Kalevi Räty, Karkkila, 17.42, 11) Pentti Björk, Heinola, 17.44, 12) Eero Tiainen, Juantehtas, 17.48, 13) Arto Siivonen, Karkkila, 18.02, 14) Yrjö Koho, Heinola, 18.11, 15) Pauli Vartiainen, Juantehtas, 18.11,

Keijo Hokkasen lisäksi kuuluivat Voikkaan joukkueeseen vas:lta Anssi Joutjärvi, Osmo Niemelä, Mauno Arkko, Keijo Holopainen ja Pentti Mouhu

Yksityisajat: 1) Mauno Arkko, Voikkaa, 16.04, 2) Keijo Hokkanen, Voikkaa, 16.34, 3) Anssi Joutjärvi, Voikkaa, 16.36, 4) Pertti Arvila, Kymintehdas, 16.53, 5) Aapo Hietanen, Karkkila, 16.57, 6) Keijo Holopainen, Voikkaa, 16.59, 7) Leo Viljakainen, Kymintehdas, 17.12, 8) Kalevi Hakala, Heinola, 17.21, 9) Eino Julkunen, Juantehtas, 17.29,

Vas. Heinolan Pentti Björk ja Voikkaan Keijo Holopainen lähtöpaikalla

4 x 5 km:n viestin hiihdossa ei Voikkaan voittoa pystynyt mikään estämään

Kuuluttaja Keijo Jokiranta sai kertoa voikkaalaisyleisölle vain pelkkiä iloisia uutisia

16) Teuvo Liukkonen, Karkkila, 18.12, 17) Niilo Virtanen, Heinola, 18.19, 18) Kalevi Turkki, Kymintehdas, 18.40, 19) Niilo Stjerna, Kymintehdas, 18.47, 20) Arvi Julkunen, Juantehdas, 18.57.

15 km hiihto: 1) Keijo Hokkanen, Voikkaa, 51.08 (10 km väliaika 33.50), 2) Mauno Arkko, Voikkaa, 51.09 (33.49), 3) Anssi Joutjärvi, Voikkaa, 52.52 (34.45), 4) Keijo Holopainen, Voikkaa, 53.40 (35.38), 5) Osmo Niemelä, Voikkaa, 54.28 (35.58), 6) Eino Julkunen, Juantehdas, 54.32, 7) Pertti Arvila, Kymintehdas, 55.28, 8) Aapo Hietanen, Karkkila, 55.29, 9) Pentti Björk, Heinola, 55.33, 10) Leo Viljakainen, Kymintehdas, 55.43, 11) Eero Tiainen, Juantehdas, 55.54, 12) Kalevi Hakala, Heinola, 56.12, 13) Seppo Lappalainen, Karkkila, 56.24, 14) Kalevi Turkki, Kymintehdas 56.55, 15) Teuvo Liukkonen, Karkkila, 56.57, 16) Kari Joki, Karkkila, 58.05, 17) Arvi Nio, Kymintehdas, 58.06, 18) Hannu Hartikainen, Karkkila, 58.18, 19) Niilo Stjerna, Kymintehdas, 58.23, 20) Yrjö Koho, Heinola, 58.48, 21) Juhani Hyvärinen, Karkkila, 58.49, 22) Veikko Huopainen, Kymintehdas, 59.00, 23) Pentti Mouhu, Voikkaa, 59.01, 24) Raimo Karttunen, Karkkila, 59.10, 25) Niilo Virtanen, Heinola, 59.21, 26) Arto Siivonen, Karkkila, 59.27, 27) Reijo Lauttala, Salo, 1.00.25, 28) Erkki Multanen, Kymintehdas, 1.00.43, 29) Kalevi Blomroos, Kymintehdas, 1.00.47, 30) Erkki Laaksonen, Juantehdas, 1.01.01, 31) Martti Hyyrynen, Kymintehdas, 1.01.10, 32) Arvi Julkunen, Juantehdas, 1.02.06, 33) Taisto Holopainen, Voikkaa, 1.02.26, 34) Pasi Vuorinen, Salo, 1.02.56.

Ikämiehet: 1) Osmo Niemelä, Voikkaa, 54.28, 2) Eino Julkunen, Juantehdas, 54.32, 3) Yrjö Koho, Heinola, 58.48, 4) Niilo Virtanen, Heinola, 59.21, 5) Erkki Multanen, Kymintehdas, 1.00.43, 6) Martti Hyyrynen, Kymintehdas, 1.01.10, 7) Arvi Julkunen, Juantehdas, 1.02.06.

Joukkuetulokset: 1) Voikkaa (kuuden keskiaika) (Hokkanen, Arkko, Joutjärvi, Holopainen, Niemelä, Mouhu) 53.43, 2) Kymintehdas 57.15.8, 3) Karkkila 57.20.3, 4) Heinola (neljän keskiaika) 57.28.5, 5) Juantehdas 58.24.8.

Kymenlaakson viesti

Ansioplaketti isännöitsijä

Curt Cedercreutzille

Kymenlaakson Viesti hiihdettiin ensimmäisen kerran v. 1947 ja tähän mennessä kymenlaaksolaisten teollisuuslaitosten ja muiden yhteisöjen joukkueet ovat kilpailleet tästä maakuntaviestistä jo 16 kertaa. Paitisi joukkueittensa kautta teollisuuslaitokset ovat myös järjestäjinä toimineet erittäin ansiokkaalla tavalla näiden kilpailujen hyväksi. Tunnuksena Kymintehtaan isännöitsijälle Curt Cedercreutzille ja hänen kauttaan Kymin Osakeyhtiölle Kymenlaakson Viestin järjestelytoimikunnan puheenjohtaja, sosiaalipäällikkö A. V. Videnoja ojentasi hänelle Kymenlaakson Viestin ansioplaketin Koskelassa 25. 2. järjestetyssä tilaisuudessa. Puheessaan sosiaalipäällikkö Videnoja korosti, että tällä tehtaalla tehtaalle hiihdettävällä viestillä on merkitystä, paitsi urheilullisena tapahtumana, myös sosiaalisessa mielessä oikean me-hengen kasvattajana. Isännöitsijä Cedercreutz kiitti häneen kohdistuneesta huomaavaisuudesta ja toivotti Kymenlaakson Viestille jatkuvaa menestystä. Tilaisuudessa esitettiin viime talven Kymenlaakson Viestistä tehty värielokuva.

Voikkaan joukkue kolmanneksi

Tämän talven Kymenlaakson Viesti hiihdettiin 15. 3. Kotkasta Voikkaalle. Se sai jälleen hiihdon ystävät kautta koko Kymenlaakson

jalkeille. Kaikkiaan osallistui hiihtoon 22 joukkuetta.

Erityisen jännittäväksi teki kilpailun Voikkaan tehtaan joukkueen taistelu kärkisijoista. Ensimmäisen välin Kotkasta Karhulaan hiihti nopeimmin Voikkaan Keijo Holopainen. Juurikorvessa Voikkaa vaihtoi kuudentena, mutta Inkeroisissa jo toisena. Myllykoskelle tultaessa oli Voikkaa kolmantena ja tämä tila säilyi loppuun saakka. Voikkaan joukkueessa hiihtivät Keijo Holopainen, Anssi Joutjärvi, Keijo Hokkanen, Osmo Niemelä, Unto Pöyhönen ja Mauno Arkko.

Kilpailun voitti Tampella I ja toiseksi tuli Myllykoski I. Kymintehdas sijoittui 7:nneksi.

Yllä: Sosiaalipäällikkö A. V. Videnoja (oik.) ojentaa ansioplaketin isännöitsijä Curt Cedercreutzille

Apulaisisännöitsijä Magnus Wangel onnittelee jo voittopokaalin kainaloonsa saanutta Tampellan joukkueen ankkuria Unto Sorjosta

Juantehtaan soittokunnan vanhin

Juantehtaan 78-vuotiaasta soittokunnasta ikä- ja virkavuosiltaan vanhin soittaja Toimi Vartiainen on 'pistänyt pillinsä pussiin' eli lopettanut yli 50 vuotta kestäneen soittokautensa. Helmikuun 8 päivänä pitivät soittokuntalaiset Vartiaiselle pienen läksiäistilaisuuden mestarikerholla ojentaen hänelle samalla muistolahjan. Kuvassa Vartiainen erojaisjuhlassa leppoisan myhäilevä ilme kasvoillaan.

Työturvallisuus

Sähköosaston insinöörien ja mestareiden sisäisessä koulutustoiminnassa kiinnitetään jatkuvasti huomiota työturvallisuuteen. Helmikuun kokouksessa esitelmöi Helsingin kaupungin turvallisuustarkastaja Lauri Tukiainen selostaen pääkaupungin sähkö- ja muiden laitosten sähköalan työntekijöille sattuneita tapaturmia ja esitellen uusimpia sähköalan turvalaitteita.

Hallan eläkeläiset retkeilyllä

Hallan eläkeläiset tekivät 20. 3. kevätretken Heinolaan, mutta matkan varrella poikettiin Kymintehdaallakin. Sosiaalivirkailija Toini Iivanainen otti vieraat vastaan Koskelassa, jossa hän selosti heille

Kuusankosken tehtaiden sijaintia ja tuotantolaitoksia. Esityksen jälkeen nautittiin maukas kahviaamiainen. Ennen matkan jatkumista kokoonoutuivat vieraat Koskelan terassille valokuvattavaksi. Retkeläisten johtajana toimi maisteri Lilli Olsson.

Sosiaalikysymyksiä pohdittiin Hallassa

Kymenlaakson teollisuuslaitosten naissosiaalivirkailijoiden neuvottelukokous pidettiin tänä vuonna Hallassa. Isännöitsijä Börje Carlson lausui vieraat tervetulleiksi. Neuvottelupäivät aloitettiin pohtimalla teollisuuden sosiaalityön nykytuntumia. Kysymyksen alusti maisteri Lilli Olsson. Keskusteluun osallistuivat kokouksen varsinaisten osanottajien lisäksi dipl.ins. Martti Hjelt A. Ahlström Oy:stä, konttoripäällikkö Eino Viljanen Sunila Oy:stä ja Hallan konttoripäällikkö

Jarl Ginman. Tämän jälkeen selosti sosionomi Ritva Winter johtamansa puolisen vuotta sitten perustetun Kymen A-klinikan toimintaa. Iltapäivän ohjelman aloitti kirkkoherra Leo Pennasen ansiokas esitelmä teemana ihmisen arvo sosiaalityössä. Karhulan kauppalan sosiaalijohtaja Pekka Rompanen kertoi invalideista ja työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneistä, jotka ovat löytäneet uuden ammatin ja elämänsisällön pienteollisuusyrittäjinä. Teol.kand. Pirkko Lehtiö esitteli Karhulaa dia-kuvin ja sosionomi Arja Erhovaara näytti batik-töitä.

Kunniamerkkejä

Viime itsenäisyyspäivän kunniamerkkien jaossa Tasavallan presidentti myönsi kunniamerkin mm. kolmelle Kuusankosken tehtaiden palveluksessa olevalle tunnustukseksi heidän pitkäaikaisesta, ansiokkaasta työstään yhtiömme palveluksessa. Tämän valtiovalan virallisen tunnustuksen saivat prokuristi Woldi Gräsbeck (Suomen Leijonan ritarimerkki), ylimestari Valto Lahtinen (Suomen Leijonan ritarimerkki) ja Johan Tarjala (Suomen Valkoisen Ruu-

sun I luokan mitali kultaristin kera).

Kuvasarjassamme merkien saajat ja luovuttajat: vas. apulaisisännöitsijä Magnus Wangel ja prokuristi Woldi Gräsbeck, ylimestari Valto Lahtinen ja sähköosaston teknillinen johtaja Cyrill von Graevenitz sekä Johan Tarjala ja Kuusankosken tehtaiden päällikkö Olov A. Hixén.

Prokuristi Gräsbeck on palvellut yhtiötämme lähes 44 vuotta. Ylimestari Valto Lahtinen siirtyi viime lokakuun lopussa eläkkeelle 43 virkavuotta takanaan.

Kuten pitkäaikaisesti palvelleita-uutisissa mainitaan, tulee Johan Tarjalalle 50 palvelusvuotta täyteen kesäkuussa samoihin aikoihin, kun hän saavuttaa eläkeiän. Tämä tuleva kultamitalmies tuli yhtiön palvelukseen ulkotyöosastolle v. 1913. Varsinaisen päivätyönsä hän on suorittanut kapearaiteisella rautatiellä, ensin veturinlämmittäjänä ja v:sta 1926 lähtien kuljettajana aina vuoteen 1956 saakka, jolloin tämä kuljetusmuoto vanhentuneena hyljättiin. Sen jälkeen hän on toiminut talousosastolla erilaisissa tehtävissä.

KUUSANKOSKEN TEHTAAT

JOHAN TARJALA

rakennustyöntekijä talousosastolta tulee 6. 6. olleeksi 50 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Valkealassa 18. 5. 1899 ja tuli yhtiön palvelukseen v. 1913.

IIDA FÄLT

siivooja Kymin paperitehtaalta tulee 27. 4. olleeksi 45 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Haukivuorella 16. 6. 1902. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1919 Kymin rakennusosastolle. Kymin paperitehtaalla hän on työskennellyt v:sta 1921 alkaen ensin paperin lajittelijana ja v:sta 1952 siivoojana.

EMIL JOHANSSON

viilaaja Voikkaan korjauspajalta tulee 4. 6. olleeksi 45 vuotta yhtiön palveluk-

sessä. Hän on syntynyt 11. 10. 1902 Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1917 Voikkaan korjauspajalle höylääjäksi työskennellen nykyisin viilaajana.

SULO SEPPÄLÄ

merkkaaja Kymin paperitehtaalta tulee 16. 6. olleeksi 45 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen Kymin ulkotyöosastolle hän tuli ensi kerran v. 1916. Työskenneltään eri osastoilla ja oltuaan vähän aikaa välillä pois hän tuli v. 1924

Iida Fält

Emil Johansson

Sulo Seppälä

Albin Väisänen

Kymin paperitehtaalle rullapakkaajaksi ja siirtyi myöhemmin rullien merkkiajaksi.

ALBIN VÄISÄNEN

Kuusanniemen selluloosatehtaalta tuli 22. 3. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Virtasalmella 3. 5. 1900. Yhtiön palvelukseen Voikkaan selluloosatehtaalle pakkaajaksi hän tuli v. 1923 ja työskenteli siellä lähes yhtäjaksoisesti v:n 1963 loppuun, jolloin siirtyi Kuusanniemen selluloosatehtaalle asennustehtäviin.

LAURI RIHU

viilaaja Voikkaan korjauspajalta tulee 9. 5. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Valkealassa 8. 8. 1902. Työskennellytään nuorukaisena Hevosojan kartanossa hän v. 1922 tuli Voikkaan asuinrakennusosastolle ja siirtyi seuraavana vuonna nykyiseen työpaikkaansa Voikkaan selluloosatehtaan korjaamolle.

ANTTI NIEMI

I valkaisija Kymin selluloosatehtaalta tulee 12. 5. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Savitaipaleella 17. 1. 1905. Yhtiön palvelukseen Kymin selluloosatehtaalle hän tuli v. 1922. Oltuaan välillä muiden työnantajien palveluksessa hän tuli uudelleen yhtiön palvelukseen v. 1926 Kymin ulkotyöosastolle ja siirtyi sieltä Kymin selluloosatehtaalle. Mainittakoon, että hänellä on erittäin pitkä — yli 30 vuoden — kokemus valkaisijan tehtävissä.

MARTTI JÄRVINEN

hissinkuljettaja Kymin paperitehtaan Yankee-koneosastolta tulee 18. 5. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa.

Hän on syntynyt Jaalassa 25. 4. 1901. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1918 Kymin rakennusosastolle. Sen jälkeen hän työskenteli useilla eri osastoilla Voikkaalla ja Kymintehtaalla. Kymin paperitehtaalla hän on ollut v:sta 1957 lähtien.

AARNE KORHONEN

viilaaja Voikkaan korjauspajalta tulee 1. 6. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Pietarissa 13. 4. 1963. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1919 Kuusaan korjauspajalle. Oltuaan välillä 4 vuotta valtion konepajalla Viipurissa hän tuli työhön Voikkaan tehtaalle. Nykyisin hän työskentelee viilaajana päätehtävänään ilmakompressorien ja säätäjien korjaukset.

VÄINÖ HELOLINNA

liikennevartija kuljetusosastolta tulee 17. 6. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 17. 2. 1905 litissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1923 Kuusankosken sahalle. Hän on työskennellyt useilla osastoilla, kauimmin Kymin puuhiomolla ja spriitehtaalla.

HALLAN TEHTAAT

VILHO BAAS

lämmittäjä kattilahuoneesta tulee 27. 5. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Ruotsinpyhtäällä 18. 4. 1908. Yhtiön palvelukseen hän tuli selluloosatehtaalle v. 1924 ja siirtyi sahalle v. 1940. V. 1942 hän siirtyi lautatarhalle tapulioitsijaksi ja v. 1956 nykyiseen toimeensa kattilahuoneeseen lämmittäjäksi.

LAURI SKRIKO

tukinuittaja tukkiosastolta tulee 23. 6. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Karttulassa 7. 11.

1901. Yhtiön palvelukseen hän tuli lautatarhalle v. 1924. V. 1942 hän siirtyi moottorinkuljettajaksi, v. 1944 varastomieheksi varastolle, v. 1959 varti-jaksi ja tämän vuoden alusta tukki-osastolle tukinuittajaksi.

Merkkipäiviä

KUUSANKOSKEN TEHTAAT

PAAVO VIRTANEN

riisinleikkaaja Kymin paperitehtaalta täyttää 60 vuotta 14. 5. Hän on syntynyt litissä. Yhtiön palvelukseen Kymin rakennusosastolle hän tuli ensi kerran v. 1927. Kymin paperitehtaalla hän on työskennellyt v:sta 1930 alkaen ensin massankäsittelyosastolla ja v:sta 1946 riisinleikkaajana.

PAUL JAAKKOLA

Kuusanniemen selluloosatehtaalta täyttää 60 vuotta 15. 5. Hän on syntynyt litissä. Ennen yhtiön palvelukseen tuloaan hän työskenteli vanhempiensa maatilalla. V. 1934 hän tuli Voikkaan paperitehtaalle kuulumieheksi ja oli sen jälkeen Kuusaan selluloosatehtaalla ja korjauspajalla. Vv. 1937—1946 hän työskenteli valtionrautateilla veturinlämmittäjänä. Voikkaan selluloosatehtaan palvelukseen hän tuli v. 1946 ja työskenteli siellä kuoripuristimen hoitajana, I kiisunpolttajana ja voitelijana viime vuoden loppuun saakka, jolloin siirtyi Kuusanniemen selluloosatehtaalle asennustehtäviin. Hän harrasti aikaisemmin ulkoilua ja kalastusta, mutta vaikean sotavamman takia on oman puutarhan parissa työskentely jäänyt nykyisin ainoaksi harrastukseksi.

Lauri Rihu

Antti Niemi

Martti Järvinen

Aarne Korhonen

Väinö Helolinna

Paul Jaakkola

Anselm Ripotti

Johannes Volotinen

NIILLO TIIHONEN

viilaaja Voikkaan korjauspajalta täyttää 60 vuotta 17. 5. Hän on syntynyt Kangasniemellä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1927 kattilahuoneelle siirtyen v. 1928 korjauspajalle, jossa työskentelee paperikoneviilaajana. Hän on kuullut aloitetoimikuntaan sen perustamisesta lähtien.

ANSELM RIPATTI

voitelija Kymin paperitehtaalta täyttää 60 vuotta 21. 5. Hän on syntynyt Uudellakirkolla. Yhtiön palvelukseen Savontaloon hän tuli v. 1929. Työskennellyään eri osastoilla hän siirtyi v. 1935 Kymin paperitehtaan massankäsittelyosastolle. Voitelijana hän on toiminut v:sta 1950 lähtien.

JOHANNES VOLOTINEN

ylimestari Voikkaan korjauspajalta täyttää 60 vuotta 3. 6. Hän on syntynyt Ilomantsissa. Metallialan työt hän aloitti Pitkäsärännassa Diesen Wood'in tehtaan korjaamalla ollen myös hinaajien lämmittäjänä ja koneenkäyttäjänä vuoteen 1929, jolloin siirtyi Helsinkiin Kone- ja Silta Oy:hyn viilaajaksi. Käytyään Helsingin Teollisuuskoulun v. 1935 hän tuli Voikkaan paperitehtaalte, mistä

v. 1937 siirtyi Kymin korjauspajalle paperitehtaan korjausmestariksi. Voikkaan korjauspajan ylimestariksi hänet nimitettiin v. 1950. Hän toimi Kymintehdalla ollessaan kolme vuotta toimihenkilöiden pääläluottamusmiehenä. Hän on ollut perustamassa Kymenlaakson Teollisuusteknikot r.y:tä toimien monet vuodet sen puheenjohtajana. Hän on kuullut Työväenopiston kuoroon ja Kuusankosken Mieslaulariin perustajajäsenenä toimien myös puheenjohtajana kolmen vuoden ajan.

PAULI VEHMASSALMI

Kuusanniemen selluloosatehtaalta täyttää 60 vuotta 8. 6. Hän on syntynyt Iittissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran v. 1920 Kymin rakennusosastolle. Sen jälkeen hän työskenteli mm. Voikkaan paperitehtaalla ja rakennusosastolla vv. 1921—1927. V. 1936 hän tuli uudelleen yhtiön palvelukseen työskennellen useaan otteeseen Voikkaan rakennusosastolla, selluloosatehtaalla ja puuhiomolla vuoteen 1942. Voikkaan korjauspajalle hän tuli v. 1946 ja siirtyi sieltä Voikkaan selluloosatehtaalle keittäjäksi. V:sta 1948 lähtien hän toimi laitosmiehenä. Viime vuoden lopussa hän siirtyi Kuusannie-

men selluloosatehtaalle asennustehtäviin. Hän on purjehtinut merimiehenä ympäri maapalloa kaikilla valtamerillä. Hänen harrastuksiinsa kuuluu liikunta ja ulkoilu. Yhtiön urheilutoimintaan hän on osallistunut menestyksellisesti. Pilkanmaan Pilkkeen toiminnassa hän on ollut mukana aktiivisesti toimien mm. hiihtojaoston puheenjohtajana ja seuran varapuheenjohtajana. Myös Kuusaan Ladun toimintaan hän on osallistunut erittäin ansiokkaasti kuuluen mm. seuran johtokuntaan. Hän harrastaa hiihtoa, suunnistusta ja retkeilyä.

AIMO MOISIO

putkiseppä Kymin korjauspajalta täyttää 50 vuotta 7. 5. Hän on syntynyt Pylkönmäellä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1938. Työskennellyään ensin Kuusaan sahalla ja spriitehtaalla hän siirtyi v. 1956 nykyiseen toimeensa putkiseppäksi korjauspajalle. Vapaa-ajan harrastuksista mainittakoon kalastus.

OIVA VÄRRÄLÄ

huoltomies Kymin selluloosatehtaalta täyttää 50 vuotta 29. 5. Hän on syntynyt Valkealassa ja tuli yhtiön palvelukseen v. 1932 vaihdemieheksi raitiotieosastolle. Kymin selluloosatehtaan

Pauli Vehmassalmi

Aimo Moisio

Oiva Väärälä

Vilho Vesalainen

Hannes Keijonen

Otto Kauria

Mauri Ovaskainen

Ester Tuppurainen

kuorimoon hän siirtyi v. 1938 ja sieltä varsin pitkän ja vaativan oppiajan jälkeen kumittajan tehtäviin. Hän on suorittanut erilaisia ammattiinsa liittyviä erikoiskursseja. Hän lukeutuu urheilumiehenä paikkakunnan näkyvimpiin hahmoihin. Nuorempana hän harrasti painia ja jalkapalloa, viimeksi mainitun ollessa nykyisinkin hänen sydäntään lähinnä. Osoituksena tästä innostuksesta on 21-vuotinen pelikausi edustusjoukkueessa ja nykyinen toiminta tunnustettuna jalkapallotuomarina. Hänellä on 1 lk:n tuomarikortti. Hän on hoitanut edustustehtäviä palloliiton piirihallituksessa ja ollut piirin edustajana liittovaltuustossa. Hän on Suomen Palloliiton Pohjois-Kymenlaakson piiris sihteeri ja Kymenlaakson piirin poikatarkkailija. Hän on kuulunut Kymintehtaan Urheiluseuran, Kuusankosken Vedon ja Kuusankosken Puhdin johtokuntiin ja saanut ansiostaan urheilumiehenä palloliiton kunniakirjan ja hopeisen ansiomerkin.

AUNE ERONEN

siivooja klooritehtaalta täyttää 50 vuotta 7. 6. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palveluksessa hän on ollut useaan otteeseen v:sta 1934 lähtien, jolloin hän tuli työhön Kuusaan selluloosatehtaalle.

Vv. 1959—1962 hän toimi tilapäisenä siivoojana klooritehtaalla ja siirtyi vakituiseen toimeen tammikuussa 1963.

ESKO JYRÄS

IKR-kuorimakoneen hoitaja Kymin selluloosatehtaalta täyttää 50 vuotta 11. 6.

SELMA LAHTINEN

Ky 5:n pakkaaja klooritehtaalta täyttää 50 vuotta 11. 6. Hän on syntynyt Mäntyharjussa. V:sta 1936 lähtien hän on ollut yhtiön palveluksessa useaan otteeseen. Klooritehtaalle hän tuli v. 1949 ja työskenteli ensin siivoojana ja v:sta 1954 lähtien Ky 5:n pakkaajana.

HAUKKASUO

VILHO VESALAINEN

turvekoneen apul. koneenkäyttäjä Haukkasuolta täytti 60 vuotta 11. 4. Hän on syntynyt Mäntyharjussa ja tullut yhtiön palvelukseen Voikkaan ulkotyöosastolle v. 1921. Sen jälkeen hän työskenteli Voikkaan paperitehtaalla ja siirtyi v. 1927 metsäosastolle. V:sta 1942 alkaen hän on ollut Haukkasuolla ja joskus talvisin metsäosastolla. Hän on voittanut kaksi kertaa hakkuumestaruuskilpailujen toisen palkinnon ja

saanut siitä vapaudenristin II luokan ansiomitalin. Hän on saanut myös II luokan vapauden mitalin. Nuorempana hän oli innokas urheilija ja harrasti mm. painia. Nykyisin vapaa-aika kuluu itse rakentamansa omakotitalon hoidossa.

METSÄOSASTO

HANNES KEIJONEN

työnjohtaja Rautalammilla täyttää 60 vuotta 17. 6. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1934 Savon hoitoalueen Vesan piiriin, missä toimii edelleenkin. Varsinaisena tehtävänään hänellä on ollut ostometsien hakkuiden ja ulosoton valvonta sekä uittotyöt. Utterana ja tunnollisena metsämiehenä hän on saavuttanut esimiestensä ja alaistensa täyden luottamuksen. Vapaa-ajat kuluvat kodin piirissä.

OTTO KAURIA

laivapäällikkö täyttää 50 vuotta 20. 4. syntymäpäitäjässään Suomenniemellä. Oltuaan jo v:sta 1921 lähtien Kymin Osakeyhtiön palveluksessa useaan otteeseen hän tuli v. 1942 vakinaiseksi laivanajomieheksi yhtiön omistamiin hinaajiin. V. 1945 hänet nimitettiin lai-

Mikko Myyryläinen

Einari Martikainen

Vihtori Lehto

Sauli Aalto

Niilo Kivisalmi

Kauko Kunttonen

Leo Lehtinen

Arvo Tammelin

vapäälliköksi, jota tointa hän hoitaa edelleenkin moottorialus Kymi 55:ssä. Talvisin hän työskentelee yhtiömme metsätyömailla työnjohtajana. Hänet tunnetaan rauhallisena ja luotettavana henkilönä, joka kiitosta ansaitsevalla tavalla on suorittanut hänelle uskotuista tehtävistä ja kantanut vastuun päällikyydessään olevasta laivasta.

MAURI OVASKAINEN

työnjohtaja täyttää 50 vuotta Juankoskella 28. 4. Hän on syntynyt Säynäisissä ja tuli yhtiömme palvelukseen v. 1930 Juantehtaan hoitoalueen Juantehtaan piiriin, missä hän edelleenkin toimii. Työnjohtajaksi hänet nimitettiin v. 1940. Hän on joutunut suorittamaan erilaisia työnjohdolle kuuluvia tehtäviä ja on osoittanut tehtävissään suurta ammattitaitoa. Hän onkin saavuttanut esimiestensä, alaistensa sekä metsänmyyjien luottamuksen. Sippolan työnjohtajakurssin hän suoritti v. 1949. Vapaa-aikojen harrastuksena on kalastus.

JUANTEHDAS

ELSA PARTANEN

korjauspajan siivooja täyttää 50 vuotta 10. 5. Hän on syntynyt Juankoskella. Tehtaan palveluksessa puutarhassa hän oli jo tyttönsä. V. 1934 hän tuli puuhiomon palvelukseen ja seuraavana vuonna kartonkitehtaaseen lajittelijaksi. Hän erosi yhtiön palveluksesta v. 1946, mutta on sen jälkeen ollut useaan otteeseen yhtiön palveluksessa. Viime vuoden lokakuusta lähtien hän on työskennellyt korjauspajalla siivoojana.

AILI KAKKINEN

kokoojakonenainen täyttää 50 vuotta 30. 5. Hän on syntynyt Muuruvedellä. Tehtaan palveluksessa hän on ollut

v:sta 1948 alkaen eri otteeseen ja v:sta 1958 yhtäjaksoisesti puuhiomossa kokoojakoneella.

ESTER TUPPURAINEN

merkkäaja täyttää 50 vuotta 10. 5. Hän on syntynyt Juankoskella. Yli 20-vuotisen palveluksensa aikana hän on työskennellyt etupäässä puuhiomolla ja kartonkitehtaassa. Viimeksi hän tuli tehtaan palvelukseen v. 1946 ja on palvelellut lähes koko ajan kartonkitehtaassa pakkaajana ja yli 10 vuotta merkkäajana.

HALLAN TEHTAAT

EERO PURO

sähkötekniikko sähkökorjauspajalta täyttää 60 vuotta 11. 5. Hän on syntynyt Tampereella. Hän tuli yhtiön palvelukseen sähkökorjauspajalle mestariksi v. 1942, jota tehtävää hän edelleen hoitaa.

MIKKO MYRRLÄINEN

särmääjä sahalla täyttää 60 vuotta 11. 5. Hän on syntynyt Haukivuorella. Hän tuli ensi kerran yhtiön palvelukseen sahalle v. 1928. V:sta 1932 lähtien hän on ollut yhtäjaksoisesti yhtiön palveluksessa työskennellen pääasiallisesti sahalla särmääjänä, joskin lyhyitä jaksoja myös rakennusosastolla. Nykyiseen työhönsä särmääjäksi hän siirtyi v. 1962.

ERKKI SIEVERS

sekatyömies ulkotyöosastolta täyttää 60 vuotta 29. 5. Hän on syntynyt Kymissä. Hän tuli yhtiön palvelukseen v. 1959 rakennusosastolle, josta siirtyi ulkotyöosastolle v. 1961.

VILJAM JUNKKARI

tukkityömies tukkityöosastolta täyttää 60 vuotta 9. 6. Hän on syntynyt Vehkalahdella. Hän tuli yhtiön palvelukseen tukkiosastolle v. 1920, josta lähtien hän on yhtäjaksoisesti työskennellyt.

VEIKKO GÄSMAN

seppä korjauspajalta täyttää 50 vuotta 20. 6. Hän on syntynyt Vehkalahdella. Hän tuli yhtiön palvelukseen v. 1934 sepänapulaiseksi selluloosatehtaalte, josta siirtyi nykyiseen työhönsä korjauspajalle v. 1940.

HÖGFORSIN TEHTAAT

EINARI MARTIKAINEN

viilaaja Lahden tehtaalta täyttää 60 vuotta 5. 5. Hän on syntynyt Impilahdella. Tehtaan palvelukseen hän tuli v. 1960 koneiden kokoojaksi ja on tässä toimessa edelleenkin.

VIHTORI LEHTO

työnjohtaja valimosta täyttää 60 vuotta 7. 5. Hän on syntynyt Pyhäjärvellä Ul. Tehtaan työhön hän tuli v. 1934 valimoon. Hänet nimitettiin v. 1946 työnjohtajaksi. Hän on toiminut työnjohtajana valimossa ja puhdistamossa. Nykyisin hän toimii kaavaamo 3:n työnjohtajana. Hän on innokas urheilija ja kalamies. Hän on myös ottanut uutterasti osaa Teknillisen Kerhon toimintaan.

SAULI AALTO

varastonhoitajan apulainen hitsaamosta täyttää 50 vuotta 5. 5. Hän on syntynyt Pyhäjärvellä Ul. Tehtaan matalousosaston työhön hän tuli v. 1930. Tehtaan liesiosastolle hän siirtyi v. 1938. Hän on työskennellyt useampaan otteeseen kaavaajana ja valajana. V. 1960 hän siirtyi nykyiseen toimeensa hitsaamoon.

LAHJA ILOMÄKI

siivooja konepajalta täyttää 50 vuotta 28. 4. Hän on syntynyt Pyhäjärvellä Ul. Tehtaan työhön hän tuli kattilaosastolle v. 1947. Hän on toiminut mm. emalilaitoksella ja keittiöapulaisena virkamieskerholla. Nykyiseen toimeensa konepajan siivoojaksi hän siirtyi v. 1962.

NIILLO KIVISALMI

emalipäällystäjä emalilaitokselta täyttää 50 vuotta 13. 5. Hän on syntynyt Vihdissä. Hän tuli tehtaan levyradiaattori-osastolle työhön v. 1937. Hän on toiminut mm. rakennus- ja valukattilaosastolla. Nykyiseen toimeensa emalipäällystäjäksi hän tuli v. 1955.

EINAR KOSKI

kaavaaja ammeakaavaamosta täyttää 50 vuotta 22. 5. Hän on syntynyt Pusulassa. Tehtaan työhön hän tuli v. 1937. Hän on toiminut valimossa useissa eri tehtävissä mm. valajana, kaavaajana ja raudankaatajana. Nykyiseen työhönsä ammeakaavaajaksi hän siirtyi v. 1962.

KAUKO KUNTONEN

työnjohtaja auto-osastolta täyttää 50 vuotta 23. 4. Hän on syntynyt Lammillä. Nuorukaisena hän toimi harjoittelijana useissa autokorjaamoissa. Vv. 1934—1935 hän suoritti Lahden Kotteollisuuskoulun auto-osaston kurssin. Sen jälkeen hän työskenteli autoalalla erilaisissa tehtävissä. Högforsin Tehtaan auto-osaston työnjohtajaksi hän tuli v. 1946. Hän on täydentänyt ammattiansa tietoja useilla erikoiskursseilla. Hän on käynyt myös Teollisuuden Työnjohto-opiston työnjohtajakurssin v. 1957.

LEO LEHTINEN

emalipolttaja emalilaitokselta täyttää 50 vuotta 29. 5. Hän on syntynyt Pyhäjärvellä Ul. Tehtaan työhön hän tuli v. 1934 emalilaitokselle, missä edelleenkin toimii. Hänen harrastuksistaan mainittakoon ennen kaikkea musiikki. Hän on kuullut 25 vuoden ajan Työväenyhdistyksen Soittokuntaan.

ARVO TAMMELIN

kasaja valukattilaosastolta täyttää 50 vuotta 15. 6. Hän on syntynyt Pyhäjärvellä Ul. Tehtaan työhön hän tuli v. 1948 lämpökeskukseen apulämmittäjäksi. V. 1953 hän siirtyi valukattilaosastolle, missä edelleenkin toimii kaustatehtävissä.

Viljo Tanner

Tarmo Montonen

Manan majoille

Pari viikkoa ammattikoulun 50-vuotisjuhlallisuuksien jälkeen saapui yllättäen suruviesti: koulun rehtori, maisteri Viljo Tanner oli 18. 2. menehtynyt äkilliseen sairauskohtaukseen. Ilmoittaessaan tämän järkyttävän viestin koulun opettajille ja oppilaille koulun johtokunnan puheenjohtaja, varatuomari Robert Brotherus luonnehti rehtori Tanneria seuraavin sanoin:

”Rehtori Tanner oli antautunut koulutyöhön elämänmyönteisen olemuksensa koko voimalla, sillä hän ymmärsi nuorisoa, nuorten pyrkimyksiä ja tarpeita, ja erityisesti oman koulun oppilaiden menestyminen niin koulussa kuin koulun jälkeenkin oli hänen sydäntään lähellä. Hänen poistuessaan joukostamme olemme me menettäneet lämmenhengen, huumorin kultaaman, syvästi inhimillisen ystävän, ja koulumme taitavan, käytännöllistä näkemystä ja kokemusta omaavan, tehtävänsä perehtyneen ja siihen täydellä panoksella antautuneen johtajan.”

Rehtori Tanner oli syntynyt Turussa 1905. Tultuaan ylioppilaaksi Turun klassillisesta lyseosta hän ryhtyi opiskelemaan kemiaa Turun yliopistossa ja valmistui fil.kandidaatiksi 1932. Tämän jälkeen hän vielä täydensi opintojaan Åbo Akademin kemiallis-teknillisessä tiedekunnassa. Vv. 1933—1934 hän suoritti Vuoksen vedentutkimuksia ja siirtyi tämän jälkeen tutkimaan Kymijoen vesikysymyksiä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1935 toimien ensin koe- ja tutkimuslaboratorion tutkimusinsinöörinä ja v:sta 1942 klooritehtaan sivutuoteosastojen käyttöinsinöörinä. V. 1955 hänet nimitettiin ammattikoulun rehtoriksi. Hänen rehtorikautenaan ammattikoulun opetussuunnitelma uusit-

tiin perusteellisesti. Koulusta tuli erikoisalojen ammattikoulu ja sen ohjelmaan liitettiin myös tehokas ammattimiesten koulutus työteknillisten kurssien muodossa.

Sotilasarvoltaan rehtori Tanner oli luutnantti. Hän kuului kauppalan ammattioppilaslautakuntaan ja Kouvolan ammattikoulun johtokuntaan. Muista hänen harrastuksistaan mainittakoon jäsenyys Kuusankosken Rotaryklubissa. Vainajaa jäivät lähinnä kaipaamaan puoliso ja kolme lasta.

Uskomattomalta tuntui järkyttävä uutinen nuoren ekonomin Tarmo Montosen poismenosta helmikuun 20 päivänä, hetkellä jolloin hänen elämänsä ulkopuolisista näytti lupaavimmalta ja onnellisimmalta.

Tarmo Montonen syntyi 21. 1. 1937 Toivakassa suuren sisarusparven nuorimmaisena. Pitkistä koulumatkoista huolimatta hän tarmokkaasti lähti opintielle suorittaen keskikoulun ja kauppaopiston. Kymin Osakeyhtiön palvelukseen hän tuli merkonomina lähetysoasastolle v. 1958, mutta jo seuraavana vuonna hän opinhaluisena ja eteenpäin pyrkivänä lähti jatkamaan opintojaan Turun Kauppa korkeakouluun. Takaisin Kymin Osakeyhtiöön hän palasi 5. 5. 1962, tällä kertaa osto-osastolle ja valmistui samana vuonna ekonomiksi.

Vapaa-aikanaan ekonomi Montonen omistautui monille eri harrastuksille, joista mainittakoon hänen toimintansa Kuusankosken Työväenopiston opettajana, aktiivisena jäsenenä Kuusankosken Reserviupseerikerhossa, Kokoomuksen Kansallisten Nuorten Kymenlaakson piirin puheenjohtajana ja Kuusankosken Kansallisten Nuorten varapuheenjohtajana sekä myös kuoroharrastuksensa Kuusankosken Mieslaulajien parissa.

Kaarlo Mäkinen

Toivo Salonen

Pekka Niittylä

Sirkka-Liisa Markkanen

Kaikkialla hänet tunnettiin ystävällisenä, rehtinä ja velvollisuudentuntoisena ja sen tähden tuntevat hänen poismenonsa kipeänä menetyksenä lähimpien kanssa lukuisat ystävät.

Helmikuun 25 päivänä kuoli Voikkaalla työpaikallaan saamansa äkillisen sairaskohtauksen murtamana rullapakkaaja Kaarlo Mäkinen. Hän oli syntynyt litissä 30. 9. 1900 ja tuli yhtiön palvelukseen ensimmäisen kerran v. 1921. Hän palveli yhtäjaksoisesti v:sta 1933 lähtien pisimmän ajan paperitehtaalla. Työteliäänä ja elämänmyönteisenä henkilönä hän oli erittäin pidetty työtovereiden keskuudessa. Vainajaa jäivät lähinnä kaipaamaan puoliso ja lapset perheineen.

Maaliskuun 16 päivänä kuoli Voikkaan vesivoimalaitoksella tapaturmaisesti sähköasentaja Veikko Mecklin. Hän oli syntynyt 4. 8. 1904 Leppävirralla ja tuli yhtiön palvelukseen v. 1956. Hänet tunnettiin taitavana

ammattimiehenä. Vainajaa jäivät lähinnä kaipaamaan puoliso ja tytär.

Maaliskuun 3 p:nä kuoli Kuusankoskella Toivo Salonen Kuusanniemen selluloosatehtaalta. Hän oli syntynyt Elimäellä 20. 7. 1912. Yhtiön palvelukseen Kymin ulkotoyosastolle hän tuli v. 1936. Sen jälkeen hän työskenteli useaan otteeseen yhtiön palveluksessa. V. 1946 hän tuli Voikkaan selluloosatehtaan palvelukseen kiisu-uunimieheksi ja työskenteli v:sta 1949 lähtien jälkivuolijana. Tämän vuoden alusta hän siirtyi Kuusanniemen selluloosatehtaalte asennustehtäviin. Vainajaa jäivät lähinnä suremaan puoliso ja poika.

Maaliskuun 16 p:nä kuoli metsänhoitaja Pekka Niittylä Mikkelistä. Hän oli syntynyt 9. 5. 1918 Pälkäneellä. Valmistuttuaan metsänhoitajaksi v. 1946 hän toimi Lohjan Uittoyhdistyksen uittopäällikkönä vuoteen 1953. Oltuaan sen jälkeen Heinolan Faneritehtaan apulaismetsänhoitajana hän siirtyi Kymin Osakeyhtiön palvelukseen

15. 10. 1954 toimien apulaismetsänhoitajana eri hoitoalueissa ja yhtiön soiden kuivatustehtävissä. Metsäosaston tilintarkastajaksi hänet nimitettiin 1. 9. 1962 ja metsäosaston teknillisen toimiston apulaispäälliköksi 13. 9. 1963. Metsänhoitaja Niittylä tunnettiin työtoverien parissa aloitekykyisenä ja reippaana metsämiehenä, jonka valoisa ja huumoripitoinen luonne voitti hänelle runsaasti ystäviä. Pidettyä vainajaa jäivät kaipaamaan vaimon ja viiden lapsen lisäksi runsas ammattiverien joukko.

Maaliskuun 18 päivänä kuoli Voikkaalla konttoristi Sirkka-Liisa Markkanen. Hän oli syntynyt 30. 8. 1922 Jääskessä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1946 Voikkaan palkkakassukseen, mistä v. 1954 siirtyi Voikkaan kassaan. Työssään hän oli tunnollinen ja luonteeltaan huumorintajuinen. Hänen äkillinen poismenonsa tunnetaan raskaana omaisten, työtovereiden ja ystävien keskuudessa. Vainajaa jäivät lähinnä kaipaamaan äiti ja veli perheineen.

Tehtaanlääkäri:

Kahvista ja kahvin nauttimisesta

Ihmisen mieltymys kaikenlaisiin nautinto- ja huumausaineisiin on yhtä vanha kuin itse ihmissukukin. Voidaanpa hyvällä syyllä sanoa, että tämä luonteenpiirre kuuluu — muodossa tahi toisessa — meidän jokaisen perusluontoomme, sillä onhan nautintoaineiden ehdoton kieltäminen aina ja joka paikassa

aiheuttanut kiivasta vastarintaa. Tuskinpa löytynee tälläkään hetkellä maapalloltamme yhtään valtiota, jolla olisi mahtikeinoja kahvin, tupakan tai alkoholin nauttimisen estämiseen. Tosin koraani kieltää islamin-uskoisilta viinin käytön ja suurin osa näistä muhamettilaisista on täysin raittiita, mutta alkoholin tilalle on heille tullut sitäkin runsaammin muita nautintoaineita, kuten kahvi, tee, tupakka, huumausaineet. Salliipa muhametin uskonto pitää neljää vaimoakin!

Kertokaamme tällä kertaa kah-

vista, joka nyky-yhteiskunnassamme on muodostunut sen huomattavimmaksi ja samalla vaarattomimmaksi nautintoaineeksi.

Kahvin kotimaana pidetään yleisesti Abessiinia (Etiopia), jonka vuoristorinteillä kahvipensas (Coffea arabica) luonnonvaraisena viihtyy. Toinen huomattava kahvilaatu kasvaa villinä länsi-Afrikan trooppillisissa ylänkömetsissä. On kuitenkin tutkijoita, jotka pitävät näitä viljelejä kahvilaatuja jonkin ammin eläneen kulttuurikansan viljelyskasveina. Joka tapauksessa on

**Kymin Osakeyhtiön
Kuusankosken Tehtaitten Avustuskassan
toimintakertomus
XVII:ltä toimintavuodelta 1963**

**KYMIN OSAKEYHTIÖN
KUUSANKOSKEN TEHTAITTEN AVUSTUSKASSAN TOIMINTAKERTOMUS
XVII:LTÄ TOIMINTAVUODELTA 1963**

Avustuskassan hallitukseen kuuluivat vuonna 1963 kassankokouksen valitsemina jäseninä kirvesmies Jaakko Heikkinen, viivaaja Lauri Koskipuro, teknikko Oiva Käki, sähköasentaja Onni Qvick, varamies Jorma Raschka, viilaaja Kalevi Simonen, maalari Armas Töyriluoma, kuormaaja Feetu Valjakka ja jyräjä Teuvo Vanhalakka, varajäseninä viilaaja Erkki Gröndahl, putkiasentaja Joel Lahtinen, työkaluviilaaja Esko Mattila, varastomies Johannes Palmu ja talonmies Kalervo Paljakka sekä Kymin Osakeyhtiön valitsemina sosiaalipäällikkö Ake Launikari ja konttoripäällikkö Torsten Nylund, varajäseninä maisteri Veikko Salander ja sosionomi Keijo Jokiranta.

Hallituksen puheenjohtajana on toiminut maalari Armas Töyriluoma ja varapuheenjohtajana viivaaja Lauri Koskipuro. Mainittakoon, että Armas Töyriluoma on kuulunut Avustuskassojen Yhdistyksen valtuuskuntaan.

Hallitus piti kertomusvuonna 24 kokousta käsitellen yhteensä 11 218 asiaa, joista sairaus- ja hautausavustuksia koskevia oli 11 116, lainasioita 5 ja muita 97. Pöytäkirjoihin merkittiin kaikkiaan 184 pykälää.

Kassan henkilökuntaan ovat kertomusvuonna kuuluneet avustuskassan hoitajana Jussi Verona, kassanhoitajana neiti Anja Himanen sekä toimistoapulaisina rouva Saima Metsälä ja neiti Sirpa Tallgren.

Jussi Verona tuli 1. 9. 1963 palvelleeksi kassaa 25 vuotta. Tapauksen johdosta ojennettiin hänelle 18. 12. Keskuskauppakamarin myöntämä ansiomerkki.

20. 3. pidetyssä vuosikokouksessa hyväksyttiin hallituksen kertomus ja vahvistettiin vuoden 1962 tilinpäätös sekä myönnettiin hallitukselle ja avustuskassan hoitajalle tili- ja vastuuvapaus. Samalla päätettiin vuoden alijäämä mk 10 801 028,— peittää siten, että käytetään lisäavustusrahaston varat mk 1 244 932,— ja loppu mk 9 556 096,— otetaan vararahastosta.

Samassa kokouksessa hyväksyttiin hallituksen ehdotus kassan sääntöjen 2., 7., 11., 12., 13., 14., 16., 17. ja 42. §:n muuttamiseksi. Sosiaaliministeriö hyväksyi muutokset ja ne astuivat voimaan toukokuun 1. päivänä. Vaalikokous pidettiin 20. 11. 1963.

Varsinaisiksi tilintarkastajiksi kassankokous valitsi kauppalanjohtaja Jaakko Mikkosen ja piiriasiamies Paul Niemen, varalle sähköasentaja Juho Lanton ja hankintapäällikkö Eino Kivisen. Kymin Osakeyhtiö nimesi puolestaan tilintarkastajaksi ekonomi Olof Westerlundin ja varalle ekonomi Heikki Kellokosken.

Jäsenmäärä

	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Kassan jäsenmäärä oli			
1. 1. 1963	3 653	943	4 596
Vuoden aikana hyväksytty ..	709	218	927
	4 362	1 161	5 523
Vuoden aikana eronnut	988	363	1 351
Kassan jäsenmäärä			
31. 12. 1963	3 374	798	4 172

Jäsenmäärä vähentyi 279 miehellä ja 145 naisella eli yhteensä 424 hengellä. Vähentymisen syynä oli 311 miehen ja 112 naisen siirtyminen Kymin Osakeyhtiön toimihenkilöiden eläkekassan piiriin.

Avustustoiminta

Edellisen vuoden huono sairaustilanne jatkui kevääseen saakka. Tästä johtuen jäsenmaksuja korotettiin 1,75 prosentista 2,0 prosenttiin 1. 5. 1963 lukien. Kaunis ja lämmin kesä paransi myöhemmin tilannetta huomattavasti. Sairauspäivissä tapahtui 8 934 päivän vähennys, joka markkamääräisesti oli 74 701,37 eli 18,7 % edellistä vuotta pienempi. Sairaanhoidon kustannukset alenivat myös edellä mainitusta syystä seuraavasti: lääkärinpalkkiot, röntgen- ja laboratoriotutkimukset 19,2 % ja lääkekustannukset 26 %. Hampaidenhoidon kustannuksissa todettiin 8,6 %:n vähennys. Seuraavassa taulukossa

on verrattu prosenteissa maksettuja avustuksia tehtailta saatuihin jäsenmaksuihin ja yhtiön kannatusmaksuun:

	Sairauspäiväraha			Lääkäripalkk. ja lääkkeet		
	vuoden alkup.	vuoden jälkip.	koko vuosi	vuoden alkup.	vuoden jälkip.	koko vuosi
Ky	56,8	51,9	54,2	28,8	24,5	26,6
Vo	51,7	44,7	48,0	26,6	21,7	24,0
Keskim.	54,9	49,2	51,9	28,0	23,5	25,6

Jos lisäämme edellä mainittuihin lukuihin vielä huoltoavustukset, hampaidenhoito- ja matkakorvaukset sekä sairaalalisän, nousee avustusmenot jäsenmaksutuloihin verrattuna 82,1 prosenttiin. Röntgen- ja laboratoriotutkimuksista, joihin sisältyy röntgenlääkäripalkkio, maksettiin mk 21 941,04, fysikaalisesta hoidosta mk 3 840,60 ja poliklinikkamaksuja mk 926,05 eli 22,8 % vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Sairauspäiväraha oli miehillä mk 11,58 ja naisilla mk 7,90, joka keskimäärin sairauspäivää kohti on mk 10,52 ollen nousu mk 0,41 eli 4 % edellistä vuotta suurempi. Avustusmenot olivat jäsentä kohti miehet mk 145,10 ja naiset mk 187,71.

Hautausavustusten määrä oli edelleen 50 kertaa jäsenen sairauspäiväraha. Omakohtaista eläkettä nauttivan hautausavustuksen määrä kuluneena vuonna oli miehet mk 290,— ja naiset mk 260,—. Kun edellisen vuoden alijäämän peittämiseksi oli käytettävä kaikki lisäavustusrahan varat, ei näin ollen olisi voitu ollenkaan maksaa eläkkeellä olevien hautausavustuksia. Kassan hallitus päätti lainata ko. avustuksia varten varat kassan toimihenkilöiden eläkerahastosta. Maksettu määrä vuoden ylijäämästä voidaan siirtää takaisin eläkerahastoon. Maksetut avustukset käyvät selville kertomuksen keskiaukeamalla olevista taulukoista.

Kassan vastuulle siirtyneet eläkkeet

Kuten tunnettua otti kassa vastatakseen lakkautetun Kymin Osakeyhtiön Työläisten Työkyvyttömyys- ja Perhe-eläkekassan eläkkeet.

	Yks. mieh.	Yks. nais.	Les. kiä	Lap. sia	Yht.
Eläkeläisten luku 1. 1. 1963	14	44	96	24	178
Vuoden aikana lakkautettu	—	2	5	6	13
Eläkeläisten lukumäärä					
31. 12. 1963	14	42	91	18	165

Lainaustoiminta

Uusia lainoja ei kertomusvuoden aikana myönnetty. Aikaisemmin myönnettyistä lainoista ulosannettiin mk 3 100,—. Velkakirjojen lukumäärä oli vuoden lopussa 107, määrältään mk 263 562,—. Vuoden aikana maksettiin lainojen lyhennyksinä mk 85 515,— 21 lainansajan maksaessa lainansa loppuun. Lukuihin ja summiin sisältyvät lakkautetun eläkekassan myöntämät lainat. Lainoista kannettiin korkoa 6½ %.

Kassan tulot ja menot sekä tiliasema kertomusvuoden päättyessä käyvät ilmi seuraavasta:

Tulostase vuodelta 1963

Tulot

Kymin Osakeyhtiön kantamat jäsenmaksut	518 850,72
Kymin Osakeyhtiön kannatusmaksu	259 425,10
Kassan toimihenkilöiden jäsenmaksut	562,83
Lainojen korot	20 550,49
Kymin Osakeyhtiöllä olevan tilin korko	27 811,54
Siirto toimihenkilöiden eläkerahastosta eläkeläisten hautausavustuksia varten	16 800,—
Siirto vakuutusmaksurahastosta eläkkeiden maksamiseen	30 779,28
	<u>mk 874 779,96</u>

Menot

Sairauspäiväraha	399 214,30
Perheellisten huoltoavustukset	3 997,47
Lääkäripalkkiot, röntgen- ja laboratoriotutkimukset	123 930,24
Lääkkeet ja sidostarpeet	73 681,84
Työtapaturmat	1 349,03
Hampaidenhoito	34 513,—
Sairaalalisä	308,21
Matkakorvaukset	3 736,35
Hautausavustukset	25 806,31
Kassan toimihenkilöiden eläkkeet	4 935,40
Kassan vastuulle siirtyneet lakkautetun eläkekassan eläkkeet	30 779,28
Konttori- ym. kustannukset	4 504,95
TEL:n eläkevakuutusmaksut	1 211,38
Palkat	32 277,46
Työnantajan osuus kansaneläke- ja lapsilisämaksuista	1 867,20
Kiinteistön ylläpitokustannukset	2 190,82
Kiinteistön poisto 2½ %	1 050,—
Siirto vararahastoon	38 941,93
Vakuutusmaksurahaston korko	17 076,51
Vuoden 1963 ylijäämä	73 408,28
	<u>mk 874 779,96</u>

Kuusankosken Tehtaitten Avustuskassa

Sairautapaukset ja avustukset, paitsi työtaturmista johtuneet									
Vuosi	Sairaus- tapaukset	Sairaus- päivien luku	Sairausraha ja huoltoavust. mk	Lääkärinpalkkiot, röntgen- ja labora- toriotutk. mk	Lääkkeet ja sidostarpeet mk	Hampaanhoito mk	Sairaalahoido mk	Matka- korvaukset mk	Yhteensä mk
1947	2.410	33.645	5.905.591:65	1.235.612:—	447.876:85	—	—	—	7.589.080:50
1948	2.315	32.374	9.684.419:—	2.101.397:—	762.720:30	—	—	—	12.547.846:30
1949	2.570	32.076	10.330.614:—	2.517.722:—	929.665:—	—	—	—	13.778.001:—
1950	2.332	29.900	11.357.461:—	2.945.477:—	992.541:—	—	—	—	15.295.479:—
1951	2.767	34.945	19.328.009:—	4.207.541:—	1.430.071:—	—	—	—	24.965.621:—
1952	2.833	35.256	20.867.099:—	4.911.279:—	1.558.859:—	619.925:—	—	—	27.957.162:—
1953	3.564	40.785	24.728.229:—	6.909.320:—	1.747.068:—	758.732:—	23.995:—	64.667:—	34.232.011:—
1954	3.361	41.932	26.240.639:—	7.591.576:—	1.764.013:—	710.173:—	96.190:—	56.420:—	36.459.011:—
1955	3.334	38.462	25.439.528:—	7.609.535:—	1.884.396:—	918.312:—	85.419:—	85.419:—	35.981.822:—
1956	3.235	37.275	26.814.777:—	8.403.009:—	2.418.331:—	872.300:—	47.364:—	122.477:—	38.678.258:—
1957	4.514	42.269	33.013.121:—	10.137.680:—	3.328.980:—	1.964.605:—	66.330:—	114.395:—	48.625.111:—
1958	3.193	35.616	29.425.391:—	8.821.880:—	3.112.986:—	1.800.275:—	33.273:—	112.985:—	43.306.790:—
1959	3.635	34.990	30.445.001:—	10.372.815:—	4.679.290:—	2.213.422:—	45.736:—	181.234:—	47.937.498:—
1960	4.114	38.088	35.330.898:—	11.802.055:—	6.601.315:—	2.440.575:—	27.588:—	189.258:—	56.391.689:—
1961	4.399	46.032	46.285.294:—	13.773.815:—	7.933.953:—	3.134.675:—	31.604:—	339.591:—	71.498.932:—
1962	4.534	46.877	47.767.278:—	14.777.621:—	9.288.878:—	3.749.500:—	61.802:—	540.410:—	76.185.489:—
1963	3.483	37.943	403.211:77	123.930:24	73.681:84	34.513:—	308:21	3.736:35	639.381:41

Työtaturmat					Hautausavustukset						
Vuosi	Sairaus- tapaukset	Sairaus- päivien luku	Sairausraha mk	Tapaturmavakuu- tusyhtiöltä saatu takaisin mk	Jäsenet		mk	Eläköttä nauttivat		mk	Yhteensä mk
					miehiä	naisia		miehiä	naisia		
1947	396	4.935	883.999:50	594.817:—	28	4	263.763:—	35	15	260.000:—	523.763:—
1948	380	4.336	1.427.416:50	836.533:—	26	1	371.466:—	32	14	354.000:—	725.466:—
1949	434	4.990	1.842.388:—	1.374.773:—	25	1	412.029:—	34	11	439.000:—	851.029:—
1950	383	5.223	2.177.742:—	1.822.692:—	15	7	472.027:—	31	5	355.000:—	827.027:—
1951	455	4.682	2.817.623:—	2.035.612:—	29	1	846.766:—	29	9	628.000:—	1.474.766:—
1952	411	5.299	3.299.145:—	2.973.723:—	15	5	590.861:—	34	14	884.000:—	1.474.861:—
1953	425	5.660	3.597.514:—	3.172.943:—	24	4	862.554:—	23	14	675.000:—	1.537.554:—
1954	422	5.319	3.646.251:—	2.941.012:—	16	3	556.214:—	42	16	1.070.000:—	1.626.214:—
1955	430	5.073	3.403.111:—	2.834.662:—	16	—	560.607:—	32	21	965.000:—	1.525.607:—
1956	492	5.372	3.977.134:—	3.140.616:—	15	4	716.926:—	38	13	943.000:—	1.659.926:—
1957	414	5.182	4.065.158:—	3.407.716:—	7	2	354.897:—	38	21	1.079.000:—	1.433.897:—
1958	400	5.801	4.732.235:—	4.170.281:—	18	2	846.025:—	31	11	1.011.000:—	1.857.025:—
1959	450	5.624	5.216.720:—	4.542.321:—	12	2	608.133:—	26	15	995.000:—	1.603.133:—
1960	503	5.953	5.648.489:—	5.465.435:—	28	—	1.384.965:—	44	24	1.652.000:—	3.036.965:—
1961	618	7.943	8.310.171:—	7.399.120:—	21	2	1.227.763:—	38	19	1.387.000:—	2.614.763:—
1962	507	6.650	6.958.175:—	7.429.593:—	16	3	1.016.243:—	47	19	1.857.000:—	2.873.243:—
1963	411	5.973	62.715:76	61.366:73	16	1	9.006:31	40	20	16.800:—	25.806:31

Vuosi	Jäsenmäärä	Jäsenmaksu- tulot mk	Kymin Oy:n kannatusmaksu mk	Korkotulot mk	Maksetut avustukset mk	Konttori- ym. kustannukset mk	Palkat mk	Lisäys mk	Vähennys mk
1947	3.700	4.749.864:30	2.370.032:95	224.468:75	8.447.026:—	77.739:—	346.900:—	—	1.684.729:—
1948	3.852	11.383.168:—	5.682.630:55	349.523:95	13.864.885:50	132.934:50	553.630:—	2.263.602:20	—
1949	4.007	12.341.771:50	6.162.673:50	527.938:—	15.104.945:—	232.523:50	584.522:—	2.682.578:—	—
1950	4.097	15.337.093:—	7.658.741:—	852.747:—	16.494.786:—	315.940:—	650.092:—	2.074.993:—	—
1951	4.238	22.176.685:—	11.088.287:—	1.643.362:—	27.232.398:—	303.744:—	970.925:—	1.722.453:—	—
1952	4.277	23.604.697:—	11.790.322:—	1.478.141:—	29.757.445:—	307.408:—	1.078.450:—	1.198.179:—	—
1953	4.112	24.064.220:—	12.020.274:—	1.537.094:—	36.194.136:—	334.076:—	1.014.000:—	—	1.765.863:—
1954	3.977	23.356.509:—	11.665.495:—	1.342.685:—	38.790.464:—	316.627:—	1.084.950:—	—	4.735.372:—
1955	4.172	28.667.036:—	14.318.434:—	1.335.515:—	38.075.878:—	324.599:—	1.364.215:—	3.247.720:—	—
1956	4.353	33.079.260:—	16.522.082:—	1.743.824:—	41.174.702:—	342.259:—	1.529.650:—	6.479.304:—	—
1957	4.254	36.583.890:—	18.273.925:—	2.455.722:—	50.716.450:—	460.340:—	1.606.600:—	2.555.590:—	—

1957	4.254	36.583.890:—	18.273.925:—	2.455.722:—	50.716.450:—	460.340:—	1.606.600:—	2.555.590:—	—
1958	4.122	37.566.136:—	18.761.386:—	3.377.014:—	45.725.769:—	360.391:—	2.030.155:—	9.405.925:—	—
1959	4.464	40.315.666:—	20.135.427:—	3.315.702:—	50.215.030:—	541.824:—	2.295.125:—	7.629.186:—	—
1960	4.740	39.923.036:—	19.943.316:—	3.496.848:—	59.631.708:—	463.897:—	2.308.450:—	—	372.064:—
1961	4.832	45.089.460:—	22.528.137:—	3.417.382:—	75.024.746:—	626.168:—	2.995.608:—	—	7.317.945:—
1962	4.595	47.026.070:—	23.491.273:—	2.914.470:—	78.587.314:—	721.586:—	3.136.864:—	—	10.801.028:—
1963	4.172	519.413:55	259.425:10	48.362:03	640.730:20	7.583:53	32.277:46	73.408:28	—

Vuosi	Sairausrahan keskiuuruus sairauspäivää kohti		Korvattujen sairauspäivien luku tautitapausta kohti		Korvattujen sairauspäivien luku jäsentä kohti		Korvattujen sairauspäivien luku, miehet	
	Koko maa	Oma kassa	Koko maa	Oma kassa	Koko maa	Oma kassa	Koko maa	Oma kassa
1947	144:—	175:52	8,4	14,0	5,4	9,1	4,6	8,4
1948	238:—	299:14	7,4	14,0	5,2	8,4	4,2	7,7
1949	297:—	322:07	6,7	12,5	5,5	8,0	4,7	6,8
1950	336:—	379:85	6,5	12,8	4,9	7,3	4,2	6,2
1951	445:—	553:10	6,8	12,6	5,3	8,2	4,3	7,8
1952	504:—	591:87	13,0	12,4	7,4	8,2	6,8	7,6
1953	534:—	606:31	10,2	11,4	5,1	9,9	4,6	9,1
1954	551:—	617:44	12,3	12,3	5,0	10,5	4,6	9,8
1955	583:—	651:90	11,5	11,5	5,0	9,2	4,6	8,9
1956	625:—	710:51	12,6	11,5	4,8	8,6	4,4	8,2
1957	685:—	773:93	10,7	9,4	5,3	9,9	4,9	9,6
1958	774:—	818:81	11,4	11,1	4,3	8,6	4,0	8,4
1959	797:—	863:11	11,3	9,6	4,6	7,8	4,2	7,2
1960	840:—	918:29	11,7	9,2	4,6	8,0	4,3	7,5
1961	886:—	997:55	12,2	10,5	4,6	9,5	4,3	8,8
1962		1010:97		10,3		10,2		9,3
1963		10:52		10,9		9,1		8,0

Vuosi	Korvattujen sairauspäivien luku, naiset		Hautausavustusten keskimääräinen suuruus		Kuolemantapauksia keskim. 1.000 jäs. kohti		Sairautapausten luku 1.000 jäs. kohti	
	Koko maa	Oma kassa	Koko maa	Oma kassa	Koko maa	Oma kassa	Koko maa	Oma kassa
1947	6,7	12,0	6.400:—	8.200:—	9,6	8,6	629	608
1948	6,9	9,6	9.459:—	13.700:—	9,3	7,0	709	601
1949	6,9	11,4	11.398:—	15.847:—	9,2	6,5	829	641
1950	5,8	10,5	12.736:—	18.881:—	8,5	5,4	741	569
1951	6,2	9,8	18.490:—	28.225:—	7,3	7,1	734	653
1952	8,6	10,5	20.580:—	29.543:—	8,5	4,7	593	662
1953	5,7	11,8	20.487:—	30.805:—	7,0	6,8	491	867
1954	5,8	12,4	21.721:—	29.274:—	6,1	4,8	408	840
1955	5,9	10,3	23.191:—	35.038:—	6,6	3,8	443	799
1956	5,5	9,9	25.131:—	37.732:—	6,7	4,3	378	743
1957	6,0	11,2	27.166:—	39.433:—	6,8	2,1	491	1.061
1958	4,7	9,6	29.139:—	42.301:—	7,6	4,8	376	774
1959	5,3	9,2	31.420:—	43.438:—	7,4	3,1	402	814
1960	5,2	10,1	32.221:—	49.463:—	5,7	5,9	414	868
1961	5,3	12,6	37.522:—	53.381:—	5,5	4,7	414	910
1962		13,6		53.486:—		4,1		986
1963		13,6		529:78		4,1		837

Omaisuuksien joulukuun 31. päivänä 1963

Varat

Rahaa	515,02
Talletus Kymin Osakeyhtiöllä	576 101,67
Lainassa kiinnitysvakuutta vastaan	263 562,—
Kalustoa	10,—
Kiinteistö, Rannikkotie 17 Kuusankoski ..	29 400,—
	<u>mk 869 588,69</u>

Velat

Vararahasto	403 157,34
Korvausrahoja	5 000,—
Kassan toimihenkilöiden eläkerahasto	60 195,56
Kassan vastuulle siirtyneiden eläkkeiden vakuutusmaksurahasto	327 827,51
Vuoden 1963 ylijäämä	73 408,28
	<u>mk 869 588,69</u>

Omaisuuksien sisältyy lakkautetun eläkekassan varat.

Kulunutta vuotta tarkastellessamme voimme todeta sen kolmen edellisen alijäämisen vuoden jälkeen muodostuneen melko hyväksi. Vuoden tulosta ei olisi aikaansaatua ilman jäsenmaksujen korotusta, jota auttoi vielä kesästä lähtien jatkunut melko suotuisa sairaustilanne. Varsinaista epidemian luontoista sairautta ei suuremmiten esiintynyt. Avustukset olivat silti huomattavan korkeat varsinkin naisten kohdalla. Kassavaihto nousi 1 011 739,92 markkaan kirjattujen tositteiden luvun oltua 11 777.

Vuoden ylijäämän mk 73 408,28 hallitus ehdottaa käytettäväksi siten, että kun toimihenkilöiden eläkerahaston tuottama korko mk 4 234,75 ja eläkeläisten hautausavustusten maksamiseen käytetty määrä mk 16 800,— siirretään sanotulle tilille, siirretään vararahastoon mk 33 033,93 ja lisäavustusrahoon mk 19 339,60.

Kassamme on jälleen suurten muutosten edessä, sillä eduskunta hyväksyi sairausvakuutuslain voimaantulon maksujen osalta 1. 4. ja maksettavien avustusten osalta osittain 1. 9. 1964. Täydellisenä laki astuu voimaan 1. 1. 1967.

Kassamme jäsenistön ratkaistavaksi tulee nyt kysymys, ryhtyykö kassa hoitamaan myös lainmukaiset korvaukset, vai tuleeko kassasta ns. täydennyskassa tai puretaanko se.

Lain määräämät maksut ovat tiedossa, mutta kustannuslaskelmat lisäetuksien kohdalla ovat vielä avoinna. Ohjeet sairausvakuutuslaissa tarkoitettuja työpaikkakassoja varten on nyt saatu ja kassan hallitus onkin kiireellisesti ryhtynyt valmistelevaan kassalle uusia sääntöjä, jotka tullaan kevään kuluessa jättämään jäsenistön käsiteltäviksi. Toivottavaa olisi, että esille tulevat muutokset koituisivat sellaisiksi, että ne pystyisivät palvelemaan jäsenistöä tyydyttävästi ja että kassan toiminta entisestään vahvistuisi.

Kuusankoskella helmikuun 5. päivänä 1964.

Lauri Koskipuro

<i>Teuvo Vanhalakka</i>	<i>Torsten Nylund</i>
<i>Reino Sundström</i>	<i>Aarne Rantanen</i>
<i>Feetu Valjakka</i>	<i>Ake Launikari</i>
<i>Jaakko Heikkinen</i>	<i>Onni Qvick</i>
<i>Kalevi Simonen</i>	<i>Jussi Verona</i>

**Tilintarkastuskertomus Kuusankosken Tehtaitten Avustuskassan tileistä ja hallinnosta
vuodelta 1963**

Kuusankosken Tehtaitten Avustuskassan 19. päivänä marraskuuta 1962 pitämässään kokouksessa valittua allekirjoittaneet tarkastamaan kassan tilejä ja hallintoa vuodelta 1963 olemme tämän tehtävän suorittaneet.

Tarkastettaviksemme jätettiin kaikki kassan tilikirjat apukirjoineen ja liitteineen sekä muut asiakirjat.

Tarkastuksemme tuloksena annamme niistä seuraavan lausunnon:

1) Kassan kirjanpito oli järjestetty kirjanpitolain sekä asetuksen ja kassan sääntöjen määräämällä tavalla.

2) Tilinavaus oli oikein laadittu ja perustui edellisen vuoden tilinpäätökseen.

3) Tarkastetut tulo- ja menoerät perustuivat hyväksyttyihin tositteisiin ja olivat oikein kirjatut.

4) Käteiskassa nmk 1 131,66 vastasi tarkastuspäivän kassatilin erotusta.

5) Tilinpäätökseen merkitty talletusten määrä Kymin Osakeyhtiöllä oli yhtäpitävä yhtiön antaman tiliotteen kanssa.

6) Tilinpäätös perustui kirjanpitoon ja on tulos- ja omaisuustaseineen oikein laadittu.

7) Palovakuutukset olivat kunnossa.

8) Hallituksen vuosikertomuksessaan antamat tiedot ovat yhtäpitäviä kirjanpidon kanssa.

9) Annettujen lainojen velkakirjat olivat kunnossa ja vastasivat niillä annetut lainat määriltään tilinpäätökseen merkittyä määrää.

10) Olemme todenneet, että sairauksien vähentyminen ja kassan hallituksen v. 1963 päättämät toimenpiteet kassan kannattavuuden palauttamiseksi ovat tuottaneet tyydyttävän tuloksen.

11) Hallituksen ehdotusta v:n 1963 ylijäämän käyttämisestä puollamme.

Koska edellä mainitsemamme lisäksi olemme todenneet, että kassan hallintoa ja asioita on edelleen huolellisesti hoidettu asiasta annettujen lakien ja asetusten sekä kassan sääntöjen mukaisesti, ehdotamme että kassan tilit ja tilinpäätös sekä hallituksen toiminta kysymyksessä olevalta tilikaudelta hyväksyttäisiin sekä että hallitukselle ja muille tili- ja vastuuvollisille myönnettäisiin tili- ja vastuuvapaus.

Kuusankoskella 13. päivänä helmikuuta 1964.

O. Westerlund

Paul Niemi

J. Mikkonen

**Kymin Osakeyhtiön
Kuusankosken tehtaiden
työturvallisuustoiminta
v. 1963**

Turvallisuustoimikunnat

Tuotantolaitostemme eri osastoilla ovat kuluneen vuoden aikana olleet toiminnassa seuraavat 22 turvallisuustoimikuntaa:

Kymin paperitehdas ja puuhiomo, puh.joht. dipl.ins. L. Gräsbeck, tarkastaja ylimest. A. Hakalainen, 12 jäsentä; Kymin paperitehdas, Yankee-koneosasto, puh.joht. ins. T. Tainio, tarkastaja ylimest. I. Suominen, 9 jäsentä; Kymin selluloosatehdas, puh.joht. ins. P. Lindqvist, tarkastaja ins. E. Erkinharju, 13 jäsentä; Kuusanniemen selluloosatehdas, puh.joht. dipl.ins. E. Laasonen, tarkastaja dipl.ins. I. Lindberg, 13 jäsentä; Klooritehdas, puh.joht. dipl.ins. H. Hollsten, tarkastaja ylimest. A. Stadig, 15 jäsentä; Höyryosasto, puh.joht. ins. B. Zimmermann, tarkastaja dipl.ins. A. Lahti, 12 jäsentä; Kymin korjauspaja, puh.joht. dipl.ins. A. Aalto, tarkastaja dipl.ins. L. Kaira, 10 jäsentä; Kymin sähköosasto, puh.joht. dipl.ins. C. v. Graevenitz, tarkastaja dipl.ins. J. Salonoja, 12 jäsentä; Kymin rakennusosasto, puh.joht. dipl.ins. U. Viherlaiho, tarkastaja ins. P. Nieminen, 11 jäsentä; Kuljetusosasto, puh.joht. ins. A. Ahola, tarkastaja ins. V. Lintunen, 11 jäsentä; Talous- ja maatalousosasto, puh.joht. agr. K. Varis, tarkastaja toim.pääll. R. Läckström, 9 jäsentä; Voikkaan paperitehdas, puh.joht. dipl. ins. M. Wangel, tarkastaja ins. E. Kiviranta, 11 jäsentä; Voikkaan puuhiomo ja Sampo, puh.joht. dipl.ins. Å. Lindholm, tarkastaja ylimest. E. Eloranta, 9 jäsentä; Voikkaan selluloosatehdas, puh.joht. dipl.ins. S. Hansen, tarkastaja ylimest. Å. Broms, 10 jäsentä; Voikkaan korjauspaja, puh.joht. ins. S. Lönegren, tarkastaja ylimest. J. Volotinen, 11 jäsentä; Voikkaan sähköosasto, puh.joht. dipl.ins. K. Sandell, tarkastaja mest. T. Tolvanen, 9 jäsentä; Voikkaan rakennusosasto, puh.joht. dipl.ins. M. Jankeri, tarkastaja ylimest. V. Linden, 8 jäsentä; Karbiditehdas, puh.joht. fil. maist. E. Kaartinen, tarkastaja ylimest. N. Nurminen, 10 jäsentä; Haukkasuo, puh.joht. ins. W. Ekelund, tarkastaja mest. U. Honkasalo, 9 jäsentä; Verla, puh.joht. dipl.ins. N. Lindblom, tarkastaja mest. K. Soljama, 7 jäsentä; Kouvolan Kirja- ja Kivipaino, puh.joht. ekon. J. Kuusela, tarkastaja faktori P. Äärynen, 6 jäsentä; Ammattikoulu, puh.joht. opettaja U. Liimatainen, tarkastaja opettaja A. Korpi, 15 jäsentä.

Toimintavuoden aikana on Kuusanniemen selluloosatehtaalle perustettu työturvallisuustoimikunta, jonka ensimmäinen kokous pidettiin 1. 7. Uuden toimikunnan puheenjohtajana on toiminut dipl.ins. Erkki Laaksonen ja tarkastajana dipl.ins. Ilmari Lindberg. Kun Voikkaan selluloosatehtaalla keittäminen lopetettiin ja henkilöstö suurimmalta osalta siirrettiin muille osastoille, lakkautettiin siellä lähes kaksikymmentä vuotta toiminut turvallisuustoimikunta. Lopukokous pidettiin 20. 12.

Seuraavat ammattiryhmät ovat toimikunnissa olleet edustettuina: osaston johtajia ja insinöörejä 31, mestareita, tekniikoita ja työnjohtajia 44, miespuolisia työntekijöitä 128, naispuolisia työntekijöitä 12 ja ammattikoulun oppilaita 13, yhteensä 228.

Vuoden aikana turvallisuustoimikunnat pitivät yhteensä 77 kokousta. Edellä mainittujen kokousten lisäksi useimmat toimikunnat suorittivat tarkastuskierroksen työturvallisuusmielessä omalla osastollaan. Näitä kiertokäyntejä tehtiin yhteensä 21.

Turvallisuustoimenpiteitä

Kymin paperitehdas:

Vedenpuhdistamon vesialtaiden huoltotyössä esitetty otettavaksi käyttöön automaattisesti laukeavat pelastusliivit, kun työn suorittaa joku henkilö yksinään.

Tehty esitys PK 4:n konekalanterin vetoakselin varustamisesta suojuksella.

Työturvallisuuskilpailujen palkintomatka Helsinkiin, jossa tutustuttiin Teollisuus-Tapaturmassa vakuutus- ja torjuntateknilliseen toimintaan sekä työsuojelunäyttelyssä työturvallisuuden ja -terveyden huoltoon maassamme. 40 osanottajaa.

Yankee-koneet:

Isolla riisikoneella joudutaan työskentelemään hihnapyörän yläpuolella, joka tältä kohdin on suojaamaton. Esitetty suojan rakentamista em. kohteeseen.

Paperirullien nostosaksien rakenteen muuttaminen siten, että vipuvarsia pidentämällä varmistettaisiin työskentely turvallista suurempia rullia nostettaessa.

Esitys toimenpiteiksi massankäsittelyosaston savipölyn sitomiseksi.

Kymin selluloosatehdas:

Tehty esitys kuljetusosastolle ajoneuvoliikenteen muuttamiseksi kuorimon ja lastusäiliön välistä kulkevalla tieosuudella joko siten, että se suljetaan kokonaan tai muutetaan yksisuuntaiseksi.

Paalivaraston lastaussillan siltapeltien rakenteen muuttaminen sellaiseksi, etteivät ne pääse irtomaahan ja putoamaan paikoiltaan.

Rikkiosaston rikkikuljettimen huoltoa varten esitetty rakennettavaksi työskentelytaso.

Kuusanniemen selluloosatehdas:

Kuusanniemen selluloosatehtaalle on rakennus- ja asennusvaiheen ajaksi nimitetty ns. turvallisuusmestari. Tähän tehtävään nimitetyn mestarin toimikausi kestää yhden kuukauden kerrallaan. Hänen yksinomaisena tehtävänä on valvoa työturvallisuusasioita osastolla ja toimia urakoitsijaliikkeiden ja osaston välisenä yhdysmiehenä ko. alan kysymyksissä.

Esitetty toivomus, että osastolle saapuville uusille työntekijöille turvallisuusmestarin toimesta annettaisiin opastusta ja ohjausta tärkeimmissä työturvallisuusalan asioissa.

Klooritehdas:

Esitys työn helpottamiseksi ja varmistamiseksi, kun lipeää lisätään lipeäkennojen hajotusvesisäiliöön.

Koska tri-osaston lastauslaiturin ääreen peruutettaessa autot voivat aiheuttaa tapaturmia läheisissä ulko-ovissa liikkuville ja laiturin ääreen pysäköitynä estävät näiden ovien käytön, esitettiin vankkojen suojakaiteitten rakentamista ovien suojaksi.

Vaihteen lukituslaite radan sulkemiseksi kloorivaunun taiton ajaksi.

Höyryosasto:

Kymintehdas: Esitetty haihduttamon kattoimurille, K 6:n noenpuhaltimelle ja K 6:n kuljettimelle johtavat kiintotikkaat varustettaviksi selkätuilla.

Voikkaa: Työskentelyn tehostamiseksi ja varmistamiseksi hiilibunkkereissa esitettiin, että suojaköyden pituussäätö tulisi voida suorittaa työskentelypaikalta; että suojaköysi kiinnitettäisiin liukurenkaalla bunkkerin seinässä olevaan tuki-

vaijeriin ja että kun joudutaan laskeutumaan siiloon, tulisi edellä mainittujen turvallisuustoimenpiteiden lisäksi kutsua paikalle varmistusmies.

Kymin korjauspaja:

Kaiteita ja muita sellaisia kohteita hitsattaessa, joissa sivulliset saattavat polttaa kätensä, olisi tällaiset paikat merkittävä selvästi näkyvillä varotustauluilla.

Esitetty suoritettavaksi perusteellinen tutkimus tehokkaiden ja käytännöllisten suojalasien ja kasvosuojainten löytämiseksi korjauspajassa esiintyviä erilaisia työtehtäviä silmällä pitäen.

Kymin sähköosasto:

Tehty esitys Kymin selluloosatehtaan rikkiosaston uuden jakoaseman varauloskäytävän rakentamisesta.

Voimalaitoksen suojaluukkuja puhdistettaessa esitetään pelastusliivien käyttö pakolliseksi kaikille tähän työhön osallistuville.

Kymin rakennusosasto:

Nosto- ja kaivinkoneisiin esitetty asennettavaksi puominostokulmaa ilmaiseva osoitin sekä ohjaamoon sijoitettavaksi siihen liittyvä kuormitustaulukko.

Maalarien käyttämien kelkkatelineiden kiinnitysjärjestelmän varmistamista ja tehostamista sekä näiden laitteiden määräaikaistarkastusta esitetty suoritettavaksi.

Kuljetusosasto:

Moottoriveturi n:o 12:n turkkipellistä tehdyt astinlaudat esitetty muutettavaksi ritilärakenteisiksi, koska tällainen toimenpide Move n:o 11:ssä on vähentänyt liukastumisvaaraa veturiin noustaessa.

VR-vaunujen tolppien tukiketjujen uusi lukitusvipu on sitä avattaessa aiheuttanut tapaturmia ko. vivun lyödessä avaa-jaa sormille. Asiasta tehty ilmoitus VR:lle ja esitetty laitteiden rakenteeseen muutosta.

Kymin huoltohallissa oleva traktorien voitelumonttu esitetty varustettavaksi suojusritilällä, jota käytettäisiin silloin, kun vieressä huolletaan autoja.

Hiilien purkauspaikan valaistusta esitetty parannettavaksi esim. varustamalla hiilenpurkauskelkat omilla valaisimilla.

Voikkaan paperitehdas:

Vesilasikeittäjien toivomus kaiteilla varustettujen portaiden rakentamiseksi näytteen ottamisen helpottamiseksi ja varmistamiseksi.

Rullienpakkaus koneeseen esitetty asennettavaksi kiinteät työsilat käärepaperirullien paikoilleen asettamisen helpottamiseksi ja varmistamiseksi. Aikaisemmin työ on suoritettu irtotikkaiden avulla.

Tehty esitys arkkileikkurin terätelan suojaamisesta ja saman koneen hoitosillan varustamisesta kaiteella.

PK 11:n irrotushuovan pesupuristimen hoitosillan yli kulkeva siltanosturi saattaa aiheuttaa tapaturmia sillalla työskenteleville. Toimikunta on ehdottanut varotuskilven asettamista tähän kohteeseen.

Voikkaan puuhiomo ja Sampo:

Uuden kuorimon nippujen nostopaikalle ehdotettu varotustaulua nipuista putoavien kivien ja puiden varalta.

Samassa kohteessa työskenteleville vaijerimiehille ehdotetaan määrättäväksi kypärän käyttö pakolliseksi.

Tehty aloite HK 21:n ja 22:n varustamisesta kiinteillä nousuportilla voitelijoiden työn helpottamiseksi ja varmistamiseksi.

Voikkaan korjauspaja:

Esitetty toivomus hiekanpuhalluksessa käytettävien suoja-laitteiden tehostamiseksi työterveyden ja turvallisuuden osalta.

Koska paineilman käyttöä on edelleenkin ollut havaittavissa vaatteita puhdistettaessa, on esitetty julkaistavaksi tiedotuslehdessä varotus ja ehdoton kielto tästä vaarallista menettelystä. On myös ehdotettu pölyimurin käyttämisestä vaatteiden puhdistukseen siellä, missä tällainen laite on olemassa.

Voikkaan sähköosasto:

Ehdotettu opastus- ja neuvontatilaisuuksien järjestämistä sähkölaitteiden käytössä nosturien ja kuljettimien käyttäjille.

Esitetty sähkökorjaamolle rakennettavaksi lakanpoistoa-ineen huuhtelua varten tehokkaat laitteet, joissa huuhtelu-vesi vaihtuisi tarpeeksi nopeasti ja ilmastointi olisi tehokas.

Voikkaan rakennusosasto:

Esitetty lukittujen tikapuuvarastojen läheisyyteen lasio-veilla varustettua kaappia vara-avaimen säilyttämistä varten, jotta tikkaat esim. katastrofitapauksessa olisivat nopeasti saatavissa.

Koska PK 16 ja 17 siltanostureita joudutaan käyttämään myös rakennus- ja korjaustöiden suorittamiseen, esitettiin että nämä täydennettäisiin edellä mainittujen töiden turvallisuusnäkökohdat täyttäväksi.

Karbiditehdas:

Käsitelty uunimiesten käyttämän kasvosuojaimen kehittämistä ja täydentämistä entistä tehokkaammaksi suojavälineeksi.

Esitetty toivomus karbiditehtaan työolosuhteisiin soveltuvien suojajalkineiden hankkimiseksi.

Haukkasuo:

Tehty esitys Heseper-nostokoneiden siltojen ja portaiden varustamisesta ritilöillä.

Esitetty tukikaiteen ja suojuksen rakentamista kokooja-koneille tapaturmavaaran poistamiseksi elevaattorin tukkeama aukaistaessa.

Verla:

Tehty esitys viranomaisille nopeusrajoituksen määräämiseksi tehtaan alueen läpi johtaville tieosuuksille.

Ammattikoulu:

Ehdotettu kasvosuojaimen käyttöön ottamista jyrskinkoneella työskenneltäessä.

Tapaturmat

Tapaturmatilanne, joka jo edellisen toimintavuoden aikana osoitti selvästi laskevaa suuntaa, on kertomusvuoden aikana kehittynyt yhä edullisemmaksi. Niinpä tapaturmien määrä on vähentynyt n. 60:llä edelliseen vuoteen verrattuna ollen kokonaismäärä nyt 720. Tapaturmatihyötyä ilmaisevaa suhdelukua käytettäessä saadaan tapaturmien lukumääräksi 13,9/100 työntekijää, joka huomattavasti alittaa edellisen vuoden vastaavan luvun 14,7/100 työntekijää. Vaikeusasteen puolesta on kehitys myös kulkenut parempaan suuntaan, sillä tapaturmien johdosta menetetty

7 675 työpäivää alittaa 701 päivällä edellisen vuoden vastaavan luvun. Jos vertailulukuna käytetään menetettyä työaikaa jokaista työntekijää kohti, saadaan seuraavat luvut: v. 1963 — 1,5 työpäivää, v. 1962 — 1,6 työpäivää ja vv:n 1958—62 keskiarvo 1,8 työpäivää.

Tässä yhteydessä on kuitenkin valitettavasti todettava, että kuluneen vuoden aikana on sattunut kolme vaikeimman asteen eli kuolemaan johtanutta tapaturmaa. Näistä yksi oli työmatkatapaturma, jossa sähköasentaja Atte Annala 4. 1. menetti henkensä jäätyään moottoripolkupyörineen kuorma-auton alle ja kaksi varsinaista työtapaturmaa, nimittäin kirvesmies Eero Pulkkinen hukkumisonnettomuus 30. 5. ja konemestari Veikko Nurmisen 14. 10. sattunut hiilisiloon putoaminen. Nämä valitettavat tapaukset luovat ikävän varjon muuten edulliseen suuntaan kehittyneeseen tapaturmatilastoon.

Seuraava tilasto osoittaa kertomusvuoden tapaturmatilanteen osastoittain.

Tapaturmatiheys ja vaikeusaste

Osasto	Työntekijöiden lukumäärä	Tapaturmien lukumäärä	Tapaturmat/100 työntekijää			Sairauspäivien lukumäärä	Sairauspäivät/1 työntekijä		
			v. 1963	v. 1962	vv. 1958—1962		v. 1963	v. 1962	vv. 1958—1962
Ky. paperi	680	68	10,0	15,5	13,0	823	1,2	2,4	1,5
Ky. puuh.	44	10	22,7	25,4	21,3	121	2,6	4,3	1,8
Yankee-kon.	151	11	7,3	8,9	9,2	160	1,1	1,3	1,0
Ky. sell.	322	26	8,1	10,3	15,8	304	0,9	1,0	2,0
Kuu. niemen sell.tehdas	148	54	36,5	—	—	320	2,2	—	—
Kloori	109	6	5,5	1,9	11,3	51	0,5	0,5	2,6
Ky. höyry	115	11	9,6	8,1	15,8	60	0,5	0,4	1,7
Ky. korj.	316	49	15,5	17,2	17,0	357	1,1	1,7	1,3
Ky. sähkö	149	15	10,1	12,0	9,8	173	1,2	0,5	0,7
Ky. rak.	408	79	19,4	16,9	22,9	994	2,4	1,3	2,5
Kuljetus	363	49	13,5	17,3	19,5	705	1,9	2,5	2,8
Talous	340	32	9,4	11,3	9,8	256	0,8	1,5	1,1
Konttori	266	6	2,3	2,1	1,9	49	0,2	0,2	0,1
Vo. paperi	554	72	13,0	16,7	21,8	1002	1,8	1,5	2,2
Vo. puuh.	221	73	33,0	25,1	24,8	823	3,7	1,6	2,4
Vo. sell.	127	29	22,8	16,8	24,2	328	2,6	2,2	2,4
Vo. höyry	78	7	9,0	11,5	13,5	51	0,7	0,9	1,1
Vo. korj.	200	51	25,5	26,7	31,2	369	1,8	1,5	2,4
Vo. sähkö	105	13	12,4	11,2	15,5	98	0,9	0,6	1,7
Vo. rak.	186	34	18,3	20,4	28,6	337	1,8	2,1	2,4
Karbidi	90	8	8,9	10,9	18,7	55	0,6	1,8	3,5
Haukkasuo	116	7	6,0	8,2	9,5	64	0,6	2,8	1,9
Maatalous	77	10	13,0	13,0	14,7	175	2,3	0,8	3,0
Yhteensä	5165	720	13,9	14,7	16,2	7675	1,5	1,6	1,8
Verla	32	1	3,1	3,1	1,9	18	0,6	0,6	0,4
Kirjapaino	60	3	5,0	6,7	3,1	25	0,4	0,9	0,4

Silmä- ja varvastapaturmat: Tapaturmiin johtaneet tekijät ovat moninaiset ja useinkin vaikeasti eriteltävissä. Kuitenkin voidaan todeta silmä- sekä varvas- ja jalkaterävammojen ainakin lukumääräisesti edustavan kahta muista poikkeavaa ryhmää. Silmätapaturmia, joihin ei ole otettu mukaan

tavanmukaisia tuulen lennättämien roskien aiheuttamia vammoja, on vuoden aikana sattunut 101 tapausta eli n. 14 % ja varpasiin kohdistuneita oli 65 tapausta eli 9 % kaikista tapaturmista. Tosin silmävammat ovat seuraamuksiltaan olleet suhteellisen lieviä, sillä yhteensä niistä on koitunut vain 66:n työpäivän menetys eli vajaat puoli päivää tapausta kohti. Varvastapaturmat sen sijaan ovat laadultaan olleet huomattavasti vaikeampia, sillä kokonaista 637 päivää eli keskimäärin n. 10 päivää tapausta kohti on jouduttu olemaan poissa työstä. Näiden tapaturmien torjuntaan toivotaan osastojen kiinnittävän entistä suurempaa huomiota tehostamalla suojalasien käytön valvontaa ja suojakenkien hankintaa.

Työmatkatapaturmat: Työmatkatapaturmien samoin kuin varsinaisten työtapaturmienkin kohdalla on tapahtunut ilahduttavaa vähenemistä ollen näiden kokonaismäärä nyt 74, kun se edellisenä vuotena oli 91. Kun edelleen voimme tilastosta todeta, että moottori- ja moottoripolkupyörällä sattuneet tapaturmat ovat vähentyneet eniten, on se epäilemättä osoitus yhä lisääntyvästä liikennesääntöjen tuntemisesta ja halusta niitä myös noudattaa. Oma merkityksensä on varmaankin ollut juuri tässä suhteessa niillä 15:llä liikenneopastustilaisuudella, joita vuoden aikana on pidetty eri työosastoilla.

Seuraavasta tilastosta selviävät työmatkatapaturmat ja niistä aiheutuneet sairauspäivät aiheuttajaryhmiin jaoteltuina:

C 1 Ajoneuvoilla loukkaantuminen			C 2 Ajoneuvon aiheuttama vamma jalankulkijalle	C 3 Jalankulkijan liukastuminen, kompast., kaatuminen	C 4 Muut	Yhteensä
a) auto	b) mopo, moottoripyörä	c) polkupyörä				
lukum. sairausp.	lukum. sairausp.	lukum. sairausp.	lukum. sairausp.	lukum. sairausp.	lukum. sairausp.	lukum. sairausp.
1 6	23 561	29 581	— —	14 459	7 160	74 1747

Lääkärintarkastukset

30. 5. suoritettiin keuhkojen pienoisoröntgenkuvaus Työterveyslaitoksen toimesta. Tässä tarkastuksessa kävi 119 henkilöä (Kymintehdas ja Voikkaa yhteenlaskettuna). Kivipölykeuhkoon viittaavaa ei kenelläkään tutkitulla havaittu.

Tri E. Schoultzin tarkastukset: Klooritehtaan kenno-osastolla työskentelevät tutkittiin kahteen otteeseen. 29. 4.—30. 5. tutkimuksiin kutsuttiin 41 työntekijää, joista osallistui 39. Tarkastettujen yleinen terveydentila oli hyvä eikä mitään ammattitautiksi katsottavaa voitu todeta. Työterveyslaitoksen suorittamissa analyyseissä ei kenenkään kenno-osastolla työskentelevän virtsan Hg-pitoisuus ylittänyt sallittuja arvoja. 5. 11.—13. 11. oli tutkittavaksi kutsuttu 45 työntekijää, jotka kaikki osallistuivat tarkastukseen. Tarkastettujen yleinen terveydentila oli hyvä eikä mitään am-

mattitautiin viittaavaa voitu todeta. Kenenkään kenno-osastolla työskentelevän virtsan Hg-pitoisuus ei ylittänyt sallittuja arvoja. Samoin olivat virtsan trikloorietikkahappopitoisuudet selvästi alhaisemmat kuin edellisellä kerralla.

Kymin korjauspajan tarkastus suoritettiin 29. 11. ja siihen oli kutsuttu 4 lyijyseppää, jotka kaikki tulivat tarkastukseen. Kliinisessä tutkimuksessa tai verenkuvassa ei havaittu lyijymyrkytykseen viittaavaa.

Kymin rakennusosaston tutkimus käsitti 4 sukeltajaa, joille 29. 11. suoritettiin kliininen tutkimus. Sukeltajataudin oireita ei havaittu.

Kymin paperitehtaan Yankee-koneosastolta kutsuttiin 14 työntekijää ja Fourdrinier-osastolta 15 työntekijää. Tutkimus käsitti keuhkojen röntgenkuvauksen. Alustavassa tarkastuksessa ei havaittu silikoosi- tai talkoosimuutoksia.

Voikkaan tehtaalla suoritettiin 30. 5. Työterveyslaitoksen koneella keuhkojen pienoiseröntgenkuvaus 64 miehelle ja yhdelle naiselle. Kuvauksessa kävi 15 rakennusosaston, 4 höyryosaston, 6 sähköosaston, 12 hiomakivitehtaan ja 28 korjauspajan työntekijää. Tarkastettavissa ei todettu yhtään pölykeuhkotapausta — ei liioin tuberkuloosia tai syöpää.

Tri K. Roschierin tarkastukset joulukuussa 1963 ja tammi-kuussa 1964:

Voikkaan rakennusosastolta tarkastettiin 3 sukeltajaa. Korvat, kuulo, hengitys- ja verenkiertoelimet osoittautuivat terveiksi. Voikkaan sähköosastolta tarkastettiin 7 asentajaa tai moottorienhoitajaa. Useat valittivat hermostollisia verenkierto- ja ruoansulatushäiriöitä sekä yskää, joihin suurimpana syynä lienee runsas tupakanpolto. Voikkaan selluloosatehtaalta tarkastettiin 2 lyijyseppää. Merkkejä lyijyn varastoitumisesta elimistöön ei todettu veren, hermoston eikä limakalvojen tutkimuksissa. Voikkaan korjauspajalta tutkittiin 9 hitsaajaa ja yksi metallinruiskuttaja. Tyypiyhdisteiden myrkytysoireita ei havaittu. Useat hitsaajat valittivat kylläkin työpäivän jälkeistä lievää pää- ja silmien särkyä, jota esiintyi etenkin pitkien työsuoritusten yhteydessä, mutta joka katosi yölevon aikana. Sormi-ihottumaa havaittiin yhdellä tutkittavalla.

Lääkärintarkastusten yleishavaintona voidaan sanoa, että tutkittavat olivat hyvässä fyysisessä kunnossa. Veren laskeutumisarvot (laskot = senkat) olivat alle 8 sekä virtsan tavalliset tutkimukset negatiiviset. Tutkittavat olivat myös jonkin verran selvillä omien ammattiensa mahdollisista ammattitautialtistuksista.

Invalidit

Invalideja, joiden työkyvyttömyys on vähintään 10 %, oli kertomusvuoden lopussa 173. Niistä oli sotainvalideja 81, työinvalidieja 77 ja muita 15, yhteensä 173.

Invaliditeetin perusteella on ryhmitys seuraava: 10—19 % 74, 20—29 % 53, 30—39 % 15, 40—49 % 14 ja 50 %—17.

Edelliseen vuoteen verrattuna on sotainvalidien määrä vähentynyt yhdellä. Työ- ja muiden invalidien kohdalla on tapahtunut neljän henkilön lisäys.

Kurssit, luennot ja muut työturvallisuustilaisuudet

Työturvallisuustarkastajan luennot: 25. 2. Kymin ja Voikkaan höyryosastojen insinööreille ja mestareille: Uusien

työntekijöiden tapaturma-alttius ja sen torjuminen. 28. 2. Kloori- ja karbiditehtaan insinööreille ja mestareille: V:n 1962 työturvallisuustoiminta yhtiön puitteissa. 28. 2. Kymin ja Voikkaan sähköosastojen insinööreille ja mestareille: V:n 1962 työturvallisuustoiminta yhtiön puitteissa. Samassa tilaisuudessa tekn. Kaarlo Tompuri (Tapaturmatorjunta r.y.) esitelmöi sähköalan turvallisuuslaitteista ja avojohtojen asennuksesta. 29. 1. ja 1. 3. Voikkaan paperitehtaan työtekniikan kurssin oppilaille: Työturvallisuuslaki ja sen sovellutus.

Työturvallisuusopetus Ammattikoulussa: Opetusohjelman mukaisesti on työturvallisuusopetusta annettu ammattikoulussa niin käytännöllisen kuin teoreettisenkin opetuksen yhteydessä. Tämän lisäksi on työturvallisuustarkastaja pitänyt kullekin luokalle 4-tuntisen kurssin puitteissa luennot seuraavista aiheista: työturvallisuuden pääperiaatteet, työturvallisuusorganisaatio yhtiössämme, koko maata käsittävä työturvallisuustoiminta ja pääkohdat työturvallisuuslaista.

Työturvallisuustyöhön käytännössä on perehdytty tekeillä tutustumiskäyntejä eri tehdasosastoille. Tässä yhteydessä on pääpaino kiinnitetty kone- ja henkilökohtaisiin suojalaitteisiin sekä muihin työterveyttä ja -turvallisuutta edistäviin toimenpiteisiin.

Liikenneopastustilaisuudet: Syksyn kuluessa on eri työosastoilla pidetty kaikkiaan 15 liikenneopastustilaisuutta. Näitä ovat järjestäneet seuraavat osastot: Kymintehtaalla: pääkonttori (2), klooritehdas, korjauspaja, höyryosasto (2), rakennusosasto ja sähköosasto ja Voikkaalla: paperitehdas ja puuhiomo (3), höyryosasto ja rakennusosasto sekä Verlan tehdas ja Haukkasuo.

Yhteensä on tilaisuuksiin osallistunut n. 900 yhtiöläistä. Luennoitsijana on toiminut autokoulun johtaja E. Korander, joka on pitänyt luennot yleisistä liikennekysymyksistä ja selvittellyt havainnollisesti paikallisia liikennepulmia. Lisäksi hän on esittänyt liikenneaiheisen elokuvan.

Neuvottelukokous 'Miehiä työssä'-kilpien käytöstä pidettiin 24. 5. Koskelassa. Kokouksessa olivat saapuvilla dipl.ins. O. Saarinen Teollisuus-Tapaturmasta, dipl.ins. Olov A. Hixén, sos.pääll. A. Launikari (kokouksen puheenjohtaja) sekä tehdasosastojen edustajat: P. G. Michelsson, C. v. Graevenitz, U. Viherlaiho, E. Laasonen, L. Gräsbeck, S. Lönnegren, M. Sampolahti, L. Kaira, A. Hakalainen, E. Kiviranta, K. Sandell, E. Pentikäinen, M. Jankeri, A. Lindholm, M. Wangel, A. Lahti, B. Myrén, H. Hollsten ja L. Ståhlström sekä sihteeri H. Varhoma.

Muita työturvallisuustoimenpiteitä

Helmikuun 1 p:stä lähtien yhtiömme Kuusankosken tehtailla siirryttiin uuteen tapaturmailmoitusjärjestelmään. Samalla otettiin käyttöön uudet tapaturmailmoituslomakkeet, A- ja B-lomake, joista edellinen täytetään loukkaantuneen lähimmän esimiehen toimesta ja jälkimmäinen tehdasosaston toimistossa. Näiden ilmoituslomakkeiden perusteella laaditaan sosiaaliosastolla Teollisuus-Tapaturmaan lähetettävä lopullinen tapaturmailmoitus. Uuden järjestelmän avulla pyritään nopeuttamaan tapaturma-asioiden käsittelyä, joka niin tapaturmien torjunnan kuin korvaustenkin puolesta on tärkeää.

Tikkaiden huollon tehostamiseksi on vuoden alussa otettu käyttöön uusi rekisteröimis- ja tarkastuskirja. Tähän kirjaan tekee osaston tikkaiden huoltaja asiaankuuluvat merkinnät kaikista osastolla käytössä olevista tikkaista. Vain

näin rekisteröidyt sekä osaston tunnuksella ja numerolla varustetut tikkaat hyväksytään käyttöön. Vähintään kerran vuodessa tikkaiden huoltaja tarkastaa kaikki osastolla olevat tikkaat ja tekee merkinnät kirjaan.

Vahinkokytkenään tai -käynnistyksen yhteyteen liittyvän tapaturmavaaran välttämiseksi on otettu käyttöön uusimalliset 'Miehiä työssä'-kilvet. Niissä käytettävä materiaali, muoto, väri ja teksti on hyväksytty samanlaisiksi kaikilla osastoilla. Kilpien käytön yhdenmukaistamiseksi on sitä varten nimitetty toimikunta laatinut säännöt, jotka v:n 1964 alusta on määrätty noudatettaviksi kaikilla Kuusankosken tehtaiden työ- ja tehdasosastoilla.

Kymin paperitehtaan työturvallisuuskilpailu

Kymin paperitehtaan turvallisuustoimikunnassa virisi keväällä 1962 ajatus työturvallisuuskilpailun järjestämisestä. Kun säännöt olivat valmistuneet ja osasto jaettu kilpailuryhmiin suoritettiin 1. 10. 1962—30. 4. 1963 ensimmäinen kilpailuerä. Kilpailuryhmiä oli A-sarjassa neljä: vuorot Teinilä—Perälä, Henttonen—Liimatainen, yankee-koneet ja puuhiomo. B-sarjassa kilpailivat Kymin paperisalit, Kuusaan sali ja jalostus sekä sekasarjana kehysnaulaamo, paperivarasto ja päivätyöntekijät. Monimutkaisen pistelaskun jälkeen saatiin selville voittajat. A-sarjan voitti vuorot Teinilä—Perälä ja B-sarjan yankee-sali ja jalostus. Tärkeintä oli kuitenkin toteamus, että kilpailun todettiin vaikuttaneen parantavasti tehtaan työturvallisuustilastoon. Palkintoina jaettiin arvan perusteella kummassakin sarjassa kaksi henkilökohtaista esinepalkintoa. Voittajat olivat: Pauli Lamminpää ja Tapio Hietanen. Tämän lisäksi pääsi arvonnalla 40 paperitehtaalasta Helsingin matkalle Teollisuus-Tapaturman vieraaksi.

Tarkastukset

23.—25. 1. Teollisuus-Tapaturman teknillinen tarkastaja ins. Tor Rundberg toimitti tarkastuksen Kymin rakennusosaston ja työyhtymä CLP:n rakennustyömailla Kuusankoskessa sekä kuljetusosaston trukkityömailla Kymintehtaalla ja Voikkaalla.

1.—5. 4. Teollisuus-Tapaturman teknillinen tarkastaja dipl.ins. Olavi Saarinen suoritti tarkastuskäynnin seuraavilla tehdasosastoilla: päävarasto, päälaboratorio, Kymin selluloosatehdas, Voikkaan korjauspaja, Voikkaan puuhiomo ja Voikkaan paperitehdas.

23.—27. 9. dipl.ins. Olavi Saarinen Teollisuus-Tapaturmasta tarkasti seuraavat työosastot: asunto-osaston työväline- ja tarvikevarastot, klooritehdas, Kymin ja Voikkaan sähköosastot, Voikkaan puuhiomo, Kymin korjauspaja, Ky-

min paperitehtaan kehysnaulaamo ja Voikkaan rakennusosasto.

15.—16. 10. dipl.ins. Olavi Saarinen tarkastuskäynnillä Voikkaan höyryosastolla.

28. 10.—1. 11. ja 15.—16. 11. valtion ammattien-tarkastuksen Lahden piirin työläistarkastaja Frans Rosberg suoritti tarkastuksen kaikilla tehtaittemme työosastoilla.

26.—27. 11. Teollisuus-Tapaturman suojeluteknillisen osaston päällikkö dipl.ins. R. Saarnio ja teknillinen tarkastaja dipl.ins. Kai Lindberg suorittivat ilmastointikysymykseen liittyvän tarkastuksen seuraavilla tehdasosastoilla: Kymin paperitehdas F- ja Y-osasto, Voikkaan puuhiomo ja Kymin korjauspajan muoviosasto.

Julkaisu- ja valistusaineisto

Seuraavat työturvallisuusaiheiset kirjoitukset on julkaistu Kymi-Yhtymä-lehdessä: Pysyvä suojavälineäily, no 2; Liikennekuri, no 4; Tervettä kilpailuhenkeä, no 4, (selostus Kymin paperitehtaan työturvallisuuskilpailusta); 900 osanottajaa syksyn liikenneopastustilaisuuksissa, no 6.

Tiedotuslehdessä julkaistut kirjoitukset: Työturvallisuustoimikunnat, no 2; Tapaturmailmoitukset, no 2; Koneiden käynnistys ja työturvallisuus, no 3; Tilapäisaukkojen suojaaminen, no 5; Hukkumisonnettomuus Kuusanniemen putkisiirtätyömaalla, no 6; Kuusanniemen työturvallisuustoimikunta, no 7; Valot kuntoon, no 9; Työtapaturmailmoitukset, Noudattakaa liikennemääräyksiä, Mopoilijoiden huomioon ja Paineilma ja vaatteiden puhdistus, no 10; Kuolemaan johtanut tapaturma Voikkaan höyrykeskuksessa, no 11; Jalankulkijain huomioon ja Ajonopeus tehdasalueella, no 12.

Edellä esitetyn perusteella voidaan todeta v:n 1963 työturvallisuustoiminnan monessa suhteessa osoittaneen suotuisaa kehitystä. Toimikuntien työskentely on jatkunut vilkkaana ja tuloksellisenä, josta ehkä parhaana osoituksena on entisestään lisääntynyt käsiteltyjen työturvallisuusaloitteiden ja -toimenpiteiden määrä. Tapaturmien lukumäärässä samoin kuin niiden vaikeusasteessakin on tapahtunut huomattavaa vähenemistä. Niinpä nyt saavutettu tapaturmien lukumäärää osoittava suhdeluku, 13,9 %, on parempi kuin minään aikaisempaan vuonna Kuusankosken tehtailla. Kun lisäksi tämä edistyminen on tapahtunut erittäin vilkkaan rakennus- ja asennustoiminnan aikana, on saavutukselle annettava sitäkin suurempi arvo. Mutta kertomuksemme osoittaa myös, että tällä laajalla työkentällä on edelleenkin monia kohtia, jotka kaipaavat työturvallisuustoiminnan lisäämistä ja tehostamista. Olkoonkin nyt alkaneena vuotena yhteisenä päämääränämme yhä turvallisempien työolosuhteiden luominen.

